

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Π.Μ.Σ. ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Της Τζωρζή Σεβαστής με θέμα:

Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης.

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: Φεσάκης Γεώργιος

Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:

Φεσάκης Γεώργιος, Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ Πανεπιστημίου Αιγαίου(Επιβλέπων)

Κοντάκος Αναστάσιος, Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ Πανεπιστημίου Αιγαίου

Σταμάτης Παναγιώτης Αναπληρωτής Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ Πανεπιστημίου Αιγαίου

ΡΟΔΟΣ, ΜΑΙΟΣ 2021

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Η έγκριση της παρούσας Διπλωματικής Εργασίας από το Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεν υποδηλώνει αποδοχή των απόψεων της συγγραφέως.

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους συνέβαλαν για να φέρω εις πέρας την παρούσα Διπλωματική Εργασία με τίτλο «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης».

Πιο συγκεκριμένα, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέπων καθηγητή της παρούσας εργασίας, τον κύριο Φεσάκη Γεώργιο για το αμέριστο ενδιαφέρον του, την καθοριστική βοήθειά του και τη συνεχή υποστήριξή του κατά τη διάρκεια ολόκληρου του εξαμήνου. Στάθηκε σημαντικός αρωγός, καθώς με υποστήριξε σε όλη την πορεία της Διπλωματικής μου εργασίας ανά πάσα στιγμή με την πιο σύντομη ανταπόκριση.

Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα και τον καθηγητή Αναστάσιο Κοντάκο, μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής της διπλωματικής εργασίας για την καθοδήγησή του, την εμπιστοσύνη που μου έδειξε από την πρώτη στιγμή, καθώς και τις πολύτιμες συμβουλές του.

Επιπρόσθετα, θα ήθελα να ευχαριστήσω βαθύτατα την οικογένειά μου και συγκεκριμένα τους γονείς μου για τη διαρκή αφοσίωση όλα αυτά τα χρόνια, καθώς και τη στήριξη τους στην ακαδημαϊκή μου πορεία.

Εκφράζω, λοιπόν, την ευγνωμοσύνη μου στον καθένα ξεχωριστά για όλα τα αγαθά που μου προσέφεραν.

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα διπλωματική μεταπτυχιακή εργασία είναι εκ ολοκλήρου αποτελέσματα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής, ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Τζωρζή Σεβαστή

Υπογραφή

ΤΖΩΡΖΗ ΣΕΒΑΣΤΗ

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	6
ABSTRACT.....	8
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ- ΣΧΗΜΑΤΩΝ-ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ.....	10
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	11
2. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ.....	12
2.1 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.....	12
2.1.1 Ορισμός και Εφαρμογή της Διδασκαλίας και της Διαφοροποίησης.....	12
2.1.2 Αναγκαιότητα αποτελεσματικής διδασκαλίας για όλους στις σύγχρονες σχολικές τάξεις	15
2.1.3 Επιταγή για διαφοροποίηση της διδασκαλίας στις σύγχρονες τάξεις μικτής ικανότητας.....	17
2.1.4 Διαφοροποίηση ως προς το Περιεχόμενο, τη Διαδικασία και τα Προϊόντα μάθησης.....	20
2.1.5 Στρατηγικές διαφοροποίησης της διδασκαλίας.....	21
2.1.6 Τεχνικές-Προτάσεις για τη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία.....	25
2.2 ΧΡΗΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ.....	28
2.2.1 Ψηφιακές Τεχνολογίες και η ουσιαστική συμβολή τους στην εκπαίδευση.....	28
2.2.2 Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής στη διδασκαλία και οι δυνατότητές του.....	32
2.2.3 Η αφήγηση.....	35
2.2.4 Τι είναι η Ψηφιακή Αφήγηση και πως εξυπηρετεί τη διδασκαλία παιδιών με ΔΕΠ-Υ.....	36
2.2.5 Η ψηφιακή Αφήγηση ως μέσο, εργαλείο και αντικείμενο εκπαίδευσης.....	41
2.2.6 Διαδικασία δημιουργίας ψηφιακής αφήγησης.....	43
2.2.7 Δημιουργικότητα και Καινοτομία στο Σχολείο.....	45
2.3 ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΔΕΠ-Υ.....	48
2.3.1 Αποσαφήνιση του όρου και ιστορική αναδρομή της ΔΕΠ-Υ.....	48
2.3.2 Τα πρωτογενή συμπτώματα της διαταραχής της ΔΕΠ-Υ.....	49
2.3.3 Διάγνωση της ΔΕΠ-Υ και τυπολογική ταξινόμηση.....	51
2.3.4 Διδασκαλία παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση Ψηφιακών Τεχνολογιών.....	52

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

2.4 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.....	54
2.4.1 Εννοιολογική προσέγγιση του διαφοροποιημένου ρόλου του εκπαιδευτικού...54	
2.4.2 Ειδικός Παιδαγωγός και γνωσιακές και συμπεριφορικές τεχνικές παρέμβασης σε παιδιά με ΔΕΠ-Υ.....	55
2.4.3 Παράγοντες βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού έργου.....	57
2.4.4 Η ανάδειξη του ρόλου του ειδικού δασκάλου με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης.....	59
3. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	62
4. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	62
5. ΥΠΟΘΕΣΗ.....	63
6. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ.....	64
7. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	64
8. ΔΕΙΓΜΑ.....	66
9. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	67
10. ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	68
11. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	69
11.1 Διδασκαλία με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης στη Β΄ Δημοτικού.....	69
11.2 Διδασκαλία με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης στη Δ΄ Δημοτικού.....	80
11.3 Διδασκαλία με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης στη ΣΤ΄1 Δημοτικού.....	88
11.4 Διδασκαλία με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης στη ΣΤ΄2 Δημοτικού.....	97
12. ΣΥΝΟΨΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ-ΕΡΕΥΝΑΣ.....	105
13. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	108
14. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ.....	109
15. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	110
16. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	117

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πλήθος ερευνών καταδεικνύουν την θετική επίδραση που ασκούν οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε) στην εκπαιδευτική διαδικασία και την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού. Ωστόσο, η διαφοροποιημένη μέθοδος διδασκαλίας παιδιών που έχουν διαγνωστεί με Ελλειμματική Προσοχή και Υπερκινητικότητα- Παρορμητικότητα, δεν έχει εις βάθος επιτευχθεί με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης.

Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνηθεί ο αντίκτυπος που έχει η ψηφιακή αφήγηση στην πρόοδο και την απόδοση των μαθητών με ΔΕΠ-Υ και η χρησιμότητα των Ψηφιακών Τεχνολογιών και κατ' επέκταση της ψηφιακής αφήγησης στην εκπαίδευση. Μέσα από αυτή την καινοτομία διαφαίνεται και η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού στην εξέλιξη και την βελτίωση συγκέντρωσης των παιδιών με ΔΕΠ-Υ, ο οποίος αποκτά ένα νέο καθοδηγητικό ρόλο, που ενισχύει τους μαθητές.

Η διεξαγωγή της έρευνας και του μετέπειτα συμπεράσματος, γίνεται με τη βοήθεια της βιωματικής εμπειρίας του εκπαιδευτικού και των μαθητών με ΔΕΠ-Υ. Σε πρώτη φάση δημιουργείται η ψηφιακή αφήγηση από κοινού με τον/ την εκπαιδευτικό του τμήματος, σε επόμενο στάδιο προσαρμόζεται το φύλλο εργασίας που πρέπει να συμπληρωθεί από τους μαθητές, με σύντομες και διασκεδαστικές ερωτήσεις κλειστού τύπου που θυμίζουν παιχνίδι, ενώ σε τρίτο στάδιο πραγματοποιείται η διαφοροποιημένη διδασκαλία και καταγράφεται η κινησιολογία, καθώς και η γενικότερη ψυχολογική διάσταση - διάθεση των μαθητών κατά τη διδακτική ώρα.

Για την πραγματοποίηση της ερευνητικής διαδικασίας επιλέχθηκαν τρεις σχολικές τάξεις γενικής παιδείας εκ των οποίων η καθεμιά εμπεριέχει τρεις- τέσσερις μαθητές που έχουν διαπιστωθεί ορισμένοι με υπερκινητικότητα- παρορμητικότητα, άλλοι με μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία και άλλοι με απόσπαση προσοχής (και οι δώδεκα μαθητές στο σύνολο έχουν διάγνωση ΔΕΠ-Υ). Οι δύο από τις τρεις σχολικές μονάδες ανήκουν στο νησί της Ρόδου και αφορούν μαθητές Β' Δημοτικού (τέσσερις μαθητές με διάγνωση ΔΕΠ-Υ) και ΣΤ' Δημοτικού (τρεις μαθητές με διάγνωση ΔΕΠ-Υ στην ΣΤ'1 και δύο μαθητές στην ΣΤ'2). Η τρίτη σχολική μονάδα ανήκει στη Θεσσαλονίκη και επιλέχθηκαν μαθητές της Δ' Δημοτικού, καθώς στη τάξη υπήρχαν τρεις μαθητές

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

με σχετική διάγνωση. Οι τέσσερις μαθητές της Β' Δημοτικού με διάγνωση από διεπιστημονική επιτροπή, αποτελούνται από τρία κορίτσια και ένα αγόρι, οι τρεις μαθητές της ΣΤ'1 Δημοτικού αποτελούνται από τρία αγόρια, οι δύο μαθητές της ΣΤ'2 αποτελούνται από δύο αγόρια και τέλος, οι τρεις μαθητές της Δ' Δημοτικού αποτελούνται από δύο κορίτσια και ένα αγόρια.

Από την ανάλυση της βιοματικής έρευνας προκύπτει ότι ο ρόλος του εκπαιδευτικού εξελίσσεται ραγδαία τα τελευταία χρόνια, λόγω των έντονων ρυθμών της καθημερινότητας, καθώς και των αλλαγών που η ίδια επιτάσσει λόγω της αυξημένης προόδου της τεχνολογίας.

Ο εκπαιδευτικός προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα, ώστε να κρίνεται αποτελεσματικό το έργο του και οι μαθητές όλων των βαθμίδων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετείχαν στην έρευνα και κυρίως οι μαθητές με τη σχετική διάγνωση της ΔΕΠ-Υ (όπου εκεί εστιάζει η μελέτη) αλληλεπιδρούν με τη ψηφιακή αφήγηση και ενεργοποιούνται. Τα αποτελέσματα είναι θεαματικά, ο διαφοροποιημένος ρόλος του εκπαιδευτικού φαίνεται να είναι καθοδηγητικός και πρόθυμος να εντάξει την Αλλαγή και την Καινοτομία στις σχολικές μονάδες, ενώ παράλληλα προωθεί την συμπερίληψη των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Λέξεις Κλειδιά: Τεχνολογία της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε),

ΔΕΠ-Υ, ρόλος εκπαιδευτικού, αποτελεσματικότητα, ψηφιακή αφήγηση, συμπερίληψη, καινοτομία, αλλαγή, τεχνολογία, διαφοροποιημένη μέθοδος διδασκαλίας

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ABSTRACT

Numerous studies demonstrate the positive effect that Information and Communication Technologies (ICT) have on the educational process and the effectiveness of the teacher. However, the differentiated method of teaching children diagnosed with Attention Deficit Hyperactivity Disorder has not been achieved in depth with the use of digital storytelling.

The purpose of the research is to investigate the impact of digital storytelling on the progress and performance of students with ADHD and the usefulness of Digital Technologies and consequently digital storytelling in education. Through this innovation, the effectiveness of the teacher in the development and improvement of the concentration of children with ADHD is evident, who acquires a new leadership role, which strengthens the students.

The research and the subsequent conclusion are done with the help of the experiential experience of the teacher and the students with ADHD. In the first phase, the digital narration is created together with the teacher of the department, in the next stage, the worksheet that must be filled in by the students is adapted, with short and fun closed-ended questions that remind of a game, while in the third stage the differentiated teaching and kinesiology is recorded, as well as the general psychological dimension - mood of the students during the teaching hour.

Three general education classes were selected for the research process, each of which contains three or four students, some of whom have been diagnosed with hyperactivity-impulsivity, others with learning disabilities-dyslexia and others with distraction (and all twelve students have ADHD diagnosis). Two of the three school units belong to the island of Rhodes and concern students of 2nd Elementary School (four students with a diagnosis of ADHD) and 6th Primary School (three students with a diagnosis of ADHD in F1 and two students in F2). The third school unit belongs to Thessaloniki and students of the 4th grade were selected, as there were three students in the class with a relevant diagnosis. The four students of the 2nd grade with a diagnosis by an interdisciplinary committee, consist of three girls and a boy, the three students of the 6th grade consist of three boys, the two students of the

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

6th grade consist of two boys and finally, the three 4th grade students consist of two girls and one boy.

The analysis of the experiential research shows that the role of the teacher is evolving rapidly in recent years, due to the intense rhythms of everyday life, as well as the changes that she imposes due to the increased progress of technology.

The teacher adapts to the new data, so that his work is judged effective and the students of all levels of primary education who participated in the research and especially the students with the relevant diagnosis of ADHD (where the study focuses) interact with the digital narration and are activated. The results are spectacular, the differentiated role of the teacher seems to be guiding and willing to integrate Change and Innovation in schools, while promoting the inclusion of children with special educational needs.

Keywords: Information and Communication Technology (ICT), Faculty, teacher role, efficiency, digital storytelling, inclusion, innovation, change, technology, differentiated teaching method

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ-ΣΧΗΜΑΤΩΝ-ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1. Κριτήρια αποτελεσματικότητας Scheerens.....	17
Γράφημα 2. Η πυραμίδα της Μάθησης, National Training Laboratories Bethel Main.....	22
Γράφημα 3. Στρατηγικές μέθοδοι διαφοροποιημένης διδασκαλίας.....	25
Γράφημα 4. Στρατηγικές Δευτερεύουσας Σημασίας.....	26
Σχήμα 1. Τομή- Σύνδεση Εκπαίδευσης με την τεχνολογία.....	37
Σχήμα 2. Ψηφιακός Γραμματισμός.....	42
Εικόνα 1.Τ.Π.Ε στην Εκπαίδευση (Από Πανευρωπαϊκή έρευνα σε σχολεία σχετικά με την εισαγωγή των Τ.Π.Ε στην εκπαίδευση - wordpress.com.....	31
Εικόνα 2. Φυλλάδιο εργασίας Κεφ. 9. Το νερό Β' Δημοτικού σελ. 1.....	85
Εικόνα 3. Φυλλάδιο εργασίας Κεφ. 9. Το νερό Β' Δημοτικού σελ 2.....	86
Εικόνα 4. Φυλλάδιο εργασίας Κεφ. 22. Η καθημερινή ζωή και η εκπαίδευση των Αθηναίων, Δ' Δημοτικού Α' όψη.....	95
Εικόνα 5. Φυλλάδιο εργασίας Κεφ. 22. Η καθημερινή ζωή και η εκπαίδευση των Αθηναίων,Δ' Δημοτικού Β' όψη.....	95
Εικόνα 6. Φυλλάδιο εργασίας Κεφ. 51. Μετρώ το χρόνο, Στ' Δημοτικού, Α' όψη..	103
Εικόνα 7. Φυλλάδιο εργασίας Κεφ. 51. Μετρώ το χρόνο, Στ' Δημοτικού Β' όψη....	104

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αξία της ψηφιακής αφήγησης όσον αφορά τις διδακτικές μεταβολές, στηρίζεται στο ότι πρόκειται για μια ενεργητική και όχι παθητική διαδικασία που φέρνει σε επαφή τους μαθητές με τις τέχνες, τη λογοτεχνία και την φαντασία τους, καλλιεργούν τη δημιουργική τους γραφή και την επικοινωνία τους. Εργάζονται συνεργατικά και επιλύουν προβλήματα. Καταρρίπτει τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας που κεντρικό ρόλο έχει ο εκπαιδευτικός, ενώ οι μαθητές παθητικά απομνημονεύουν ή μιμούνται τα λόγια του δασκάλου. . Με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία δίνεται πλέον έμφαση στο τι κάνει ο μαθητής και όχι στο τι λέει ο δάσκαλος.

Η Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητας (Attention Deficit Hyperactivity Disorder, ADHD) είναι μια νευροαναπτυξιακή διαταραχή, δηλαδή σχετίζεται με την ωρίμανση του νευρικού συστήματος και εμφανίζεται με σταθερή πορεία και ειδικές γνωστικές δυσλειτουργίες. Πρόκειται για μια συνήθη συμπεριφορική διαταραχή της παιδικής ηλικίας, η οποία ωστόσο παραμένει και στην ενήλικη ζωή των παιδιών με ΔΕΠ-Υ, όπως κατέδειξαν μακροχρόνιες μελέτες (Κουμούλα, 2012).

Ψηφιακή αφήγηση πρόκειται για μια δημιουργική διαδικασία κατά την οποία η παραδοσιακή αφήγηση συνδυάζεται με τα πολυμέσα του 21ου αιώνα και τα εργαλεία της τηλεπικοινωνίας (Ohler 2008). Είναι μικρής διάρκειας (2-5 λεπτά), αφηγηματικές ιστορίες που περιέχουν ήχο, βίντεο, κείμενο. Βασίζονται δηλαδή στην παραδοσιακή αφήγηση, συνδυάζοντας όμως και την τεχνολογία.

2.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

2.1.1 Ορισμός και εφαρμογή της Διδασκαλίας και της Διαφοροποίησης

Ως διδασκαλία νοείται η μετάδοση γνώσης από έναν δάσκαλο προς έναν μαθητή με κύριο σκοπό τη μάθηση, δηλαδή την κατανόηση και αφομοίωση της γνώσης.

Υπάρχουν δύο είδη διδασκαλίας, η φυσική η οποία αφορά τη διδασκαλία που λαμβάνει χώρα εκτός σχολείου και χαρακτηρίζεται από αυθορμητικότητα, έντονη αλληλεπίδραση και ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή, καθώς και μαθητή με μαθητή και η σχολική διδασκαλία που χαρακτηρίζεται από οργάνωση εντός κάποιων θεσμικά κατοχυρωμένων φορέων που διαθέτουν αναλυτικό πρόγραμμα, στο οποίο αναγράφεται το γενικό διδακτικό πλαίσιο, σκοποί-στόχοι.

Η παραδοσιακή διδασκαλία αφορά το μέσο μαθητή. Αυτό σημαίνει ότι όλοι οι μαθητές έχουν το ίδιο υλικό εκμάθησης, διδάσκονται κατά τον ίδιο τρόπο και αξιολογούνται στην ίδια θεματολογία. Από την άλλη μεριά, στη διαφοροποιημένη διδασκαλία οι εκπαιδευτικοί διδάσκουν και αξιολογούν σε πολλών ειδών διαφορετικά επίπεδα- μεθόδους. Είναι σκόπιμο να αναφερθεί ότι ήδη από τον 20ο αιώνα με την ραγδαία ανάπτυξη των τεχνολογικών επιτευγμάτων, οι αλλαγές που συνέβαιναν σε όλους του τομείς της ζωής, επηρέαζαν μοιραία και την παιδαγωγική οπτική και κατ' επέκταση, τις παιδαγωγικές θεωρίες. Οι αλλαγές αυτές συντέλεσαν στην αναδιάρθρωση του σχολείου και στο σχεδιασμό ενός μοντέλου σχολικής ανάπτυξης που εστιάζει σε «ένα σχολείο για όλους», σε ένα σχολείο με εξελιγμένες σχολικές θεωρίες (διαφοροποιημένες μέθοδοι παιδαγωγικής διδασκαλίας). Παρατηρείται, λοιπόν, ότι το σχολείο αποτελεί μικρογραφία της κοινωνίας στην οποία ζούμε, καθώς επηρεάζεται από τις αλλαγές που λαμβάνουν χώρα σε κάθε τομέα της ζωής (πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό), ενώ παράλληλα υποδιαιρείται σε μικρότερα υποσυστήματα της ευρύτερης κοινωνίας τα οποία αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και επιφέρουν εξίσου

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

αλλάγες, σύμφωνα με τη Θεωρία των Κοινωνικών Συστημάτων του N. Luhmann.
(Αναστάσιος Κοντάκος, κ.ά., 2016: 29-45).

Στην αρχή ο όρος «διαφοροποίηση» χρησιμοποιήθηκε στην εκπαίδευση για να ορίσει την προσπάθεια ταξινόμησης και διδασκαλίας των μαθητών σε ομάδες σύμφωνα με την ικανότητα τους (streaming) ή σε ομοιογενείς ομάδες ανά μάθημα (setting) και την ανάλογη διαφοροποίηση της εργασίας (Κουτσελίνη, 2006:114). Αργότερα, όμως, ο όρος πήρε την τελική του σημασία η οποία πλέον δεν έχει να κάνει με την αδυναμία ή τη δυνατότητα του κάθε μαθητή, αλλά σχετίζεται άμεσα με την αποτελεσματική διδασκαλία όλων των μαθητών που υπάγονται σε τάξεις μικτής ικανότητας (mixed abilities). Η διαφοροποίηση αποτελεί μια διδακτική πρακτική, η οποία έχει φανερά αποτελέσματα όχι μόνο στην σχολική τάξη, αλλά και στην κοινωνική δικαιοσύνη. Αυτό σημαίνει ότι μέσα από τη διαφοροποιημένη μάθηση αναγνωρίζονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μαθητών, οι αδυναμίες, οι δυνατότητες και οι ανάγκες τους σε κάθε επίπεδο, είτε στο γνωσιολογικό, είτε στο πολιτισμικό, είτε στο συναισθηματικό, είτε το κοινωνικό (Σταυρούλα Βαλιαντή&Λεύκιος Νεοφύτου, 2017:19).

Απώτερος σκοπός αυτής της διαφοροποιημένης προσέγγισης της μάθησης είναι η ανάπτυξη του μαθητή σε κάθε ένα από αυτούς τους τομείς. Αυτό, μάλιστα, είναι το ενδιαφέρον σε αυτή τη μέθοδο διδασκαλίας. Διότι, παρουσιάζει τον κάθε μαθητή ως ξεχωριστή οντότητα, καθώς δίνεται έμφαση στη μοναδικότητά του και όχι στην αδυναμία του. Δίνεται μεγάλη σημασία στο πλήθος των προσωπικών του στοιχείων και στην κλίση του. Επιπλέον, η διαφοροποιημένη διδασκαλία ανοίγει τις πόρτες για ένα δημοκρατικό σχολείο, για ένα σχολείο για όλους, ένα σχολείο ίσων ευκαιριών και υψηλής ποιότητας μαθησιακές ευκαιρίες, ώστε αυτοί οι μαθητές να γίνουν αργότερα κριτικά σκεπτόμενοι ενήλικες (George & Bennett, 2005). Αναμφίβολα, σύμφωνα με τον Tomlinson (2001), η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι ένας συνολικός τρόπος σκέψης για τους μαθητές, τη διδασκαλία και τη μάθηση με γνώμονα ότι ο κάθε μαθητής είναι ξεχωριστή οντότητα και πρέπει να αντιμετωπίζεται ανάλογα.

Είναι αποδεδειγμένο, ότι το «κατεστημένο» πρόγραμμα διδασκαλίας απευθύνεται σε όλους τους μαθητές ανεξαιρέτως και αναφέρεται στην ύπαρξη ενός μέσου επιπέδου μαθητών, δηλαδή στην οντότητα ενός μέσου όρου ως αναμενόμενου στη σχολική

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

μονάδα, όπου οι μαθητές ανήκουν σε μια κατηγορία ίσης μεταχείρισης, ίσης αξιολόγησης και ίσης διδασκαλίας. Αρκετοί είναι οι μαθητές που ανήκουν στην ομάδα των παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην ομαλή ενσωμάτωσή τους στην σχολική τάξη και κατ' επέκταση στην αφομοίωση της διδακτικής ύλης. Άλλα, πάλι, παιδιά ανήκουν στην κατηγορία των μαθητών που θεωρούνται «ταλέντα», παιδιά δηλαδή που ανταποκρίνονται πολύ γρηγορότερα στη διδακτέα ύλη - τα λεγόμενα χαρισματικά παιδιά που έχουν ίσως ανάγκη από μεταπήδηση επιπέδων ή έχουν κάποια ιδιαίτερη κλίση. Αυτά τα παιδιά που προαναφέρθηκαν δεν ανήκουν στο λεγόμενο μέσο όρο που εισήγαγε η παραδοσιακή διδασκαλία (Λεύκιος Νεοφύτου κ.ά., 2017:18). Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, οι μαθητές από μόνοι τους αποτελούν εξατομικευμένες και μοναδικές οντότητες, που διαφέρουν ως προς τις ανάγκες, τις διαφορετικές κλίσεις, τις διαφορετικές ικανότητες και αδυναμίες. Από τη διαφορετικότητα κάθε μαθητή, προκύπτει η ανάγκη για διαφοροποίηση της μεθόδου διδασκαλίας, ώστε να προσαρμόζεται στις ανάγκες κάθε ξεχωριστού παιδιού. Στόχος της διαφοροποιημένης αυτής παιδαγωγικής προσέγγισης είναι η βελτίωση του ατομικού μαθησιακού επιπέδου, χωρίς να παραμελούνται οι ανάγκες κάποιου άλλου μαθητή, με αποτέλεσμα την κατάργηση του “μέσου όρου” στην εκπαίδευση και την αντικατάστασή του από τον όρο “διαφοροποίηση”. Επιπρόσθετα, η διαφοροποιημένη διδασκαλία προάγει την έννοια της συνεκπαίδευσης, της συμπερίληψης και της ισότητας. Αυτό συμβαίνει, διότι δεν είναι μόνο ένα παιδί το οποίο έχει μαθησιακές δυσκολίες και αξιολογείται σε ύλη διαφορετική από τους υπόλοιπους συμμαθητές του, αλλά κάθε ένας μαθητής ξεχωριστά αξιολογείται και ελέγχεται στο επίπεδο που κρίνεται αναγκαίο για τις δεξιότητες και τις αδυναμίες του. Πιο συγκεκριμένα, αν όλοι οι μαθητές αξιολογούνται σε διαφορετική θεματολογία, κάποιος μαθητής δεν είναι ανώτερος ή κατώτερος, διαφορετικός ή ξεχωριστός. Αυτή η εξήγηση, καταρρίπτει τις παρανοήσεις και τις αντιλήψεις που υπήρχαν παλαιότερα για την ένταξη της διαφοροποιημένης διδασκαλίας στην σχολική πραγματικότητα. Σύμφωνα με τον Αργυρόπουλο (2013), αποτέλεσμα αυτής της μεθόδου είναι σίγουρα η αυτοεκτίμηση, η αυτοενίσχυση και η αυτοπεποίθηση του μαθητή σε ατομικό επίπεδο, αλλά και η ενδυνάμωση εντός της τάξης σε συνεργατικό επίπεδο.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

2.1.2 Αναγκαιότητα αποτελεσματικής διδασκαλίας για όλους στις σύγχρονες σχολικές τάξεις

Με την έννοια «αποτελεσματική» νοείται η επίτευξη του αναμενόμενου αποτελέσματος, δηλαδή η επίτευξη των στόχων- σκοπών των μαθησιακών αποτελεσμάτων των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών διαδικασιών, που είναι από τη μία πλευρά η διαμόρφωση της προσωπικής και κοινωνικής ταυτότητας του μαθητή και από την άλλη η ομαλή ένταξή του στο κοινωνικό σύστημα, σε ελάχιστο χρόνο, στο μέγιστο δυνατό βαθμό (Χαράλαμπος Ι. Κωνσταντίνου, 2015:136).

Βασικά χαρακτηριστικά της αποτελεσματικότητας θεωρούνται η θέληση και η όρεξη για εργασία, επιλογή του επαγγέλματος που αγαπά κανείς, η έμφυτη αγάπη για τα παιδιά και η διδακτική ικανότητα. Επιπλέον, βασικά χαρακτηριστικά της αποτελεσματικότητας της διδασκαλίας είναι η επικοινωνία, ο ενθουσιασμός (που υπάγεται στην αγάπη για το επάγγελμα), η αίσθηση του χιούμορ, η ολοκληρωμένη προσωπικότητα και η επιμονή και υπομονή του εκπαιδευτικού.

Βασική επιδίωξη της αποτελεσματικής διδασκαλίας είναι η τροποποίηση της συμπεριφοράς αυτών που εκπαιδεύονται.

(Φλουρής, 1982)

Ως αποτελεσματικότητα (effectiveness) χαρακτηρίζεται η ιδιότητα του αποτελεσματικού, αυτού δηλαδή που είναι ικανός να φέρει αποτέλεσμα (effect) και είναι ικανός να εκπληρώσει - να τελειοποιήσει με την ικανότητά του και να φέρει εις πέρας μία ενέργεια.

Για να χαρακτηριστεί μια διδασκαλία αποτελεσματική, δηλαδή «καλή» εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τον εκπαιδευτικό, διότι παίζει καθοριστικό ρόλο στην οργάνωση και πραγματοποίηση της μεθόδου διδασκαλίας, η οποία αντίστοιχα χαρακτηρίζεται και ως «ποιοτική». Οι ερευνητές σημειώνουν ότι η έννοια της αποδοτικότητας είναι πολύ σημαντική για την διδακτική πρακτική και συνδέεται άμεσα με τον όρο «αποτελεσματικότητα», αφού και οι δύο αναφέρονται στο κατά πόσον η σχολική πράξη πραγματοποιεί τους στόχους που έχει ή για τους οποίους έχει ιδρυθεί. Μέσω της αποτελεσματικής διδασκαλίας ο μαθητής αναπτύσσει ικανότητες

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

και δεξιότητες, αποκτά επαρκές γνωστικό, νοητικό, συναισθηματικό και κοινωνικό επίπεδο, ώστε να σκέφτεται, να αποκτά κριτική σκέψη, να συγκρίνει, να αιτιολογεί, να επεξεργάζεται κοινωνικά και ατομικά ζητήματα, αλλά και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και την πρόοδο της κοινωνίας.

Μία αποτελεσματική διδασκαλία διαθέτει όραμα στα πλαίσια του συνεργατικού κλίματος, επικεντρώνεται στους εκπαιδευτικούς στόχους, στη σχολική επιτυχία, στα ενδιαφέροντα, στις δυνατότητες και αδυναμίες του κάθε μαθητή. Διαθέτει υψηλές επικοινωνιακές και διανοητικές προσδοκίες και συστηματική διαδικασία μάθησης. Επιπρόσθετα, η αποτελεσματική διδασκαλία προάγει τη θετική ενίσχυση, επιβράβευση και ανατροφοδότηση, το συνεργατικό κλίμα εντός της σχολικής τάξης και αξιολογεί και ελέγχει την επίδοση των μαθητών με παιδαγωγικά χαρακτηριστικά.

Επομένως, όλες οι παιδαγωγικές διαδικασίες πρέπει να αποβλέπουν στο μέγιστο μαθησιακό και εκπαιδευτικό αποτέλεσμα για τον μαθητή. Έτσι, λοιπόν, σύμφωνα με τον Κωνσταντίνου Ι. Χαράλαμπο (2015:96), ο εκπαιδευτικός πρέπει να παρακολουθεί συνεχώς τις επιστημονικές εξελίξεις του κλάδου του και να έχει αποκτήσει άρτια την παιδαγωγική κατάρτιση όσον αφορά τη θεωρία, αλλά και την πράξη. Οφείλει να σέβεται τον μαθητή, διότι γνωρίζει ότι από τη συμπεριφορά του ο μαθητής αποκτά και υιοθετεί-μιμείται αντιλήψεις, στάσεις και πρακτικές.

Στην οριοθέτηση της αποτελεσματικότητας της διδασκαλίας συμπεριλαμβάνονται στοιχεία, τα οποία είναι αναγκαία, όμως δεν είναι επαρκή για να θεωρηθεί ένα σχολείο ως αποτελεσματικό. Αυτά αφορούν στο υψηλό γνωστικό επίπεδο, τη βαθμολογία σε κάθε μάθημα και το ποσοστό των μαθητών που αντίστοιχα αποτυγχάνουν ή αριστεύουν.

Κριτήριο αποτελεσματικότητας μιας σχολικής μονάδας, σύμφωνα με τον Scheerens (2000) είναι ο ρυθμός παρακολούθησης με σκοπό να βελτιωθούν τα αποτελέσματα στην εργασία, καθώς και οι επιδόσεις των μαθητών στο εκάστοτε μάθημα, που επηρεάζονται κυρίως από το Αναλυτικό Πρόγραμμα και τα προσόντα του εκπαιδευτικού.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Γράφημα 1 Κριτήρια αποτελεσματικότητας Scheerens

Η ποιότητα των εκπαιδευτικών είναι καθοριστικός παράγοντας των επιδόσεων των μαθητών.

(Wenglinsky 2000, Darling-Hammond 2000)

Σύμφωνα με έρευνες που βασίζονται στην προσέγγιση του Bandura (1997) βάσει της οποίας οι γνώσεις, η συμπεριφορά και το εξωτερικό περιβάλλον του εκπαιδευτικού διαμορφώνουν τις απόψεις του ατόμου για τον εαυτό του, διαφαίνεται ότι η «αυτοαντίληψη της αποτελεσματικότητας» των εκπαιδευτικών έχει μεγάλο αντίκτυπο στον τρόπο που ασκεί ο εκπαιδευτικός τη διδασκαλία- έργο του. Οι εξωτερικοί παράγοντες επηρεάζουν, δηλαδή, σημαντικά την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού στην διαπαιδαγώγηση των νέων και διαμορφώνουν τη συμπεριφορά και την απόδοση των μαθητών.

2.1.3 Επιταγή για διαφοροποίηση της διδασκαλίας στις σύγχρονες τάξεις μικτής ικανότητας

Η διαφοροποιημένη διδασκαλία, ως μέθοδος διδακτικής αποτελεί τον πιο σύγχρονο, αποτελεσματικό και πολυσυζητημένο τρόπο εκμάθησης των μαθητών στις σύγχρονες σχολικές μονάδες. Με μία ευρύτερη έννοια, συμπεραίνουμε, λοιπόν, από τη Θεωρία

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

των Κοινωνικών Συστημάτων του N. Luhmann (Αναστάσιος Κοντάκος, κ.ά., 2016: 29-45) ότι οι μαθητές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, παιδιά που διαθέτουν διαφορετική κουλτούρα, διαφορετικό θρήσκευμα από το λεγόμενο “μέσο όρο”, διαφορετικά χαρίσματα, άλλο ρυθμό εργασίας και αφομοίωσης της νέας γνώσης και άλλο κοινωνικοοικονομικό επίπεδο αντικατοπτρίζουν όχι μόνο τη σύγχρονη σχολική μονάδα, αλλά κατ’ επέκταση την σύγχρονη κοινωνία, μια κοινωνία γεμάτη διαφορετικούς ανθρώπους, με διαφορετικές ανάγκες και πιστεύω.

Αυτά τα διαφοροποιημένα χαρακτηριστικά, άλλωτε λιγότερα, άλλωτε περισσότερα είναι που κάνουν τον καθένα από εμάς ξεχωριστό, διαφορετικό και μοναδικό. Άλλωστε, ο καθένας μας αποτελεί μια μεμονωμένη και διαφορετική οντότητα που χρειάζεται διαφορετική μεταχείριση, όπως συμβαίνει κατά μεγάλο ποσοστό και στην μικτή κοινωνία, στις κοινωνικές σχέσεις και συναναστροφές. Επομένως, είναι επακόλουθο να καταστεί αναγκαία και η ανάλογη τροποποίηση αναφορικά με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και εντός της μικτής σχολικής μονάδας, η οποία αποτελεί κοινότητα που καθρεφτίζει την κοινωνία μας (Βαλιαντή & Νεοφύτου, 2015:17). Η διαφοροποιημένη διδασκαλία αποτελεί βασική πρόταση, όπου η διδακτική αποτελεσματικότητα συναντά την κοινωνική δικαιοσύνη και την συμπερίληψη.

Αναφορικά με τα προαναφερθέντα, ο αρχαίος Έλληνας φυσόσοφος Αριστοτέλης (384-322 π.Χ.) έγραψε στους στίχους 1280α7- 1281α10 στα πολιτικά το γνωστό ρητό «Δεν υπάρχει τίποτα πιο άνισο από την ίση μεταχείριση άνισων ανθρώπων», στη προσπάθειά του μέσα από λογικές προτάσεις να κάνει κριτική περί δικαίου σε μια πολιτική κοινωνία και να αναφερθεί στην αληθινή δικαιοσύνη. Όπως αναφέρει, το “δίκαιον” δεν σημαίνει πως είναι και “ίσον”. Διαχωρίζει τις κοινωνίες σε ανώτερες και κατώτερες με γνώμονα το σκοπό που είναι η ευημερία του κοινωνικού συνόλου, δηλαδή το “ευ ζήν”. Στην περίπτωση των “ατελέστερων” κοινωνιών, στοχεύουν σε κάτι πιο ειδικό και αποτελούν μόριο ενός όλου (Αριστοτέλης, Πολιτικά Α, 4ος αιώνας π.Χ). Είναι επομένως προφανές, ότι η διαφοροποίηση των ανθρώπων μέσα στην κοινωνία, οδηγεί σε μια παιδαγωγική ικανή να επανορθώσει τις κοινωνικές ανισότητες και να ξεπεράσει την άδικη κατανομή των ευκαιριών εντός του κοινωνικού πλαισίου. Άλλωστε, γίνεται προσπάθεια, ώστε το η σχολική μονάδα να

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

εργάζεται προς όφελος της κοινωνίας, του ατόμου και κατ' επέκταση της κοινωνικής επιλογής.

Όπως αναφέρει ο Bearne (1996:126), η διαφοροποίηση ορίζει τη μέθοδο κατά την οποία ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να τροποποιεί κάθε είδους δραστηριότητα, τρόπο αξιολόγησης, πηγές, ακόμα και το αναλυτικό πρόγραμμα, δίνοντας με αυτόν τον τρόπο περισσότερες ευκαιρίες σε κάθε είδους ανάγκη που εμφανίζει ο εκάστοτε εκπαιδευόμενος. Πραγματοποιεί τις απαραίτητες τροποποιήσεις, ώστε κάθε παιδί που διαθέτει χάρισμα, αδυναμία ή ακόμα και διαφορετική κουλτούρα ή γλώσσα, να ανταποκρίνεται στην νέα πραγματικότητα. Ακόμη, προσαρμόζει τη διδασκαλία στα μέτρα και τις ανάγκες, όχι μόνο ολόκληρης της σχολικής τάξης, αλλά και του εκάστοτε μαθητή ατομικά, προσδίδοντας κίνητρα και αυτοεκτίμηση, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη και ευημερία. Οι αλλαγές αυτές, αφορούν στην αξιοποίηση υλικότεχνικών μέσων, ώστε να εξυπηρετηθούν στο μεγαλύτερο βαθμό οι ιδιαιτερότητες κάθε εκπαιδευομένου και να υπάρξει το θεμιτό αποτέλεσμα. Επιπλέον, ενεργοποιεί και εμπλέκει τους νέους στη μαθησιακή διαδικασία. Γίνεται ολοφάνερο, ότι κανείς δεν είναι διαφορετικός, όλοι είναι μοναδικοί και έχουν διαφορετικές ανάγκες. Σύμφωνα, μάλιστα, με τον George & Benett (2005) δημιουργείται και υποστηρίζεται μια δημοκρατική διδασκαλία, αναπτύσσονται οι δεξιότητες κάθε μαθητή και επιτυγχάνεται η ισότητα στη μάθηση.

Με βάση των Tomlinson (2001:18), η διαφοροποίηση δεν αποτελεί μοναδική συνταγή διδασκαλίας, αλλά μπορεί να πραγματοποιηθεί με ποικίλους τρόπους, ενώ παράλληλα ο εκπαιδευτικός εργάζεται συνεχώς με αυτούς που φέρουν αποτέλεσμα στη διδασκαλία του και κάνει συνεχώς τις ανάλογες προσαρμογές. Οι προσαρμογές αυτές αφορούν στη διδακτέα ύλη, στην παιδαγωγική μεθοδολογία, στον υλικότεχνικό εξοπλισμό κ.ά.

Βάσει της αρχής του οικοδομισμού, η διαφοροποιημένη διδασκαλία επιφέρει τα θεμιτά αποτελέσματα, καθώς αυτή τη φορά δίνεται στο μαθητή η δυνατότητα να οικοδομήσει ο ίδιος τη γνώση του και να την κατακτήσει. Γίνεται, λοιπόν, αναφορά σε μια παιδαγωγική μαθητοκεντρική δράση, εφόσον ο μαθητής συνδέει την παλαιά γνώση με τη νέα μέσα από εναλλακτικά μονοπάτια, έχοντας όμως τον ίδιο προορισμό. Ο εκπαιδευτικός δεν χάνει ακριβώς τον πρωταγωνιστικό του ρόλο, αντιθέτως ο νέος

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ρόλος που καλείται να επιτελέσει είναι πολύπλευρος, δύσκολος, χρειάζεται εμπειρία, αλλά και αναστοχασμό. Καλλιεργώντας την ικανότητα της ευελιξίας έχει τη δυνατότητα να προετοιμάζει τη διδασκαλία του και να προσαρμόζεται στις νέες επιταγές των μαθητών ξεχωριστά και να αναπροσαρμόζεται. Η πίστη και η μόρφωση είναι τα μοναδικά αγαθά που χρειάζεται ο εκπαιδευτικός για να πραγματοποιήσει τη διαφοροποιημένη μέθοδο διδασκαλίας στις σύγχρονες μικτές σχολικές τάξεις.

Σύμφωνα με την UNESCO (2000:5), ένα αποτελεσματικό σχολείο βοηθά το μαθητή στην απόκτηση κριτικής σκέψης. Δίνει στον νέο εφόδια, ώστε να καταστεί ικανός να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε κοινωνική κατάσταση-διάκριση. Επιπλέον, με τις γνώσεις που λαμβάνει διαμορφώνει ένα ευχάριστο κλίμα όχι μόνο στο σχολείο και στις φιλικές ή οικογενειακές σχέσεις, αλλά και μελλοντικά ως εργαζόμενος ενήλικας. Κάνει χρήση διαλόγου και αυτό από μόνο του αναπόφευκτα προσκρούει συγκρούσεις και αρνητικές καταστάσεις. Στοχεύει στην ειρηνική συνύπαρξη σε κάθε στιγμή της ζωής του νέου. Μέσα από μια διαφοροποιημένη διδασκαλία που στοχεύει στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα του μαθητή, ο εκπαιδευτικός και όλοι οι φορείς της σχολικής μονάδας δημιουργούν δημοκρατικές συνθήκες με ενίσχυση του σεβασμού των συνανθρώπων και των κανόνων.

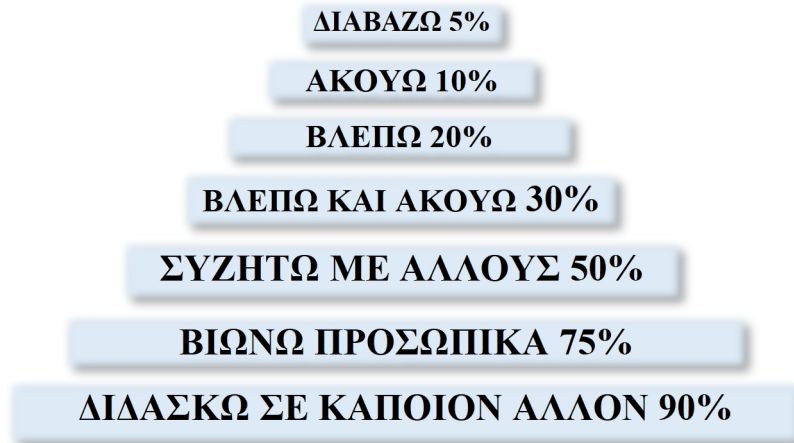
2.1.4 Διαφοροποίηση ως προς το Περιεχόμενο, τη Διαδικασία και τα Προϊόντα μάθησης

Σύμφωνα με τον Tomlinson κ.ά (2003:119-125), οι τομείς στους οποίους πραγματοποιείται η διαφοροποίηση είναι το περιεχόμενο, η διαδικασία και τα προϊόντα μάθησης. Αυτό σημαίνει ότι ο εκπαιδευτικός κάνει προσαρμογές στους επί μέρους τομείς αναφορικά με τη διδασκαλία του, αποφεύγοντας τη στείρα γνώση και ενισχύοντας τη μαθητοκεντρική μάθηση. Χρησιμοποιεί κάθε είδους μέσο, υλικά, τεχνικές, νέες τεχνολογίες, εικόνες, ζωγραφική, μουσική με στόχο τη διαφοροποίηση του προϋπάρχοντος τρόπου εκμάθησης, στοχεύοντας στην αναδόμηση του και στην ανάπτυξη του μαθητή, τόσο κοινωνικά, όσο και συναισθηματικά. Με όποια μέθοδο και αν επιλέξει να εργαστεί, ώστε να καλύψει τις ανάγκες κάθε μαθητή, το

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

βασικότερο στάδιο του οποίου η εκτέλεση επιζητά μεγαλύτερη προσοχή είναι αυτό της Συνεχούς Αξιολόγησης. Άλλωστε, η αξιολόγηση είναι μεταγνωστική διαδικασία.

Γράφημα 2. Η πυραμίδα της Μάθησης

National Training Laboratories, Bethel Maine

Μέσος όρος διατήρησης

Ο εκπαιδευτικός οφείλει να ασκεί μαθητοκεντρική διδασκαλία, ώστε σε μεγαλύτερο ποσοστό να μπορεί ο κάθε μαθητής να διδάσκει το συμμαθητή του και να αποδεικνύει ότι έχει κάνει τη μάθηση κτήμα του, ενώ σε λιγότερο ποσοστό προδιαθέτει τους μαθητές να διαβάσουν. Σκοπός του εκπαιδευτικού είναι να διαφοροποιήσει το περιεχόμενο, τη διαδικασία και τα προϊόντα μάθησης εντοπίζοντας τους μαθησιακούς στόχους κάθε μαθητή ξεχωριστά (διότι διαφέρουν μεταξύ τους), να αποφασίσει τι είναι αυτό που δεν λειτουργεί επιθυμητά και σκέφτεται να διαφοροποιήσει, να αποφασίσει πως και με ποιον τρόπο θα το αλλάξει και να προσδιορίσει ποιες μεθόδους αξιολόγησης θα χρησιμοποιήσει.

2.1.5 Στρατηγικές διαφοροποίησης της διδασκαλίας

Οι ρουτίνες και οι στρατηγικές θεωρούνται τροχοπέδη για έναν λειτουργικό και αποτελεσματικό σχεδιασμό της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Εξυπηρετούν,

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

δηλαδή τη μάθηση όλων των μαθητών μιας σχολικής τάξης και διευκολύνουν το πολύπλευρο αυτό έργο του εκπαιδευτικού, ενώ δεν πρέπει να συγχέονται με τις τεχνικές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας.

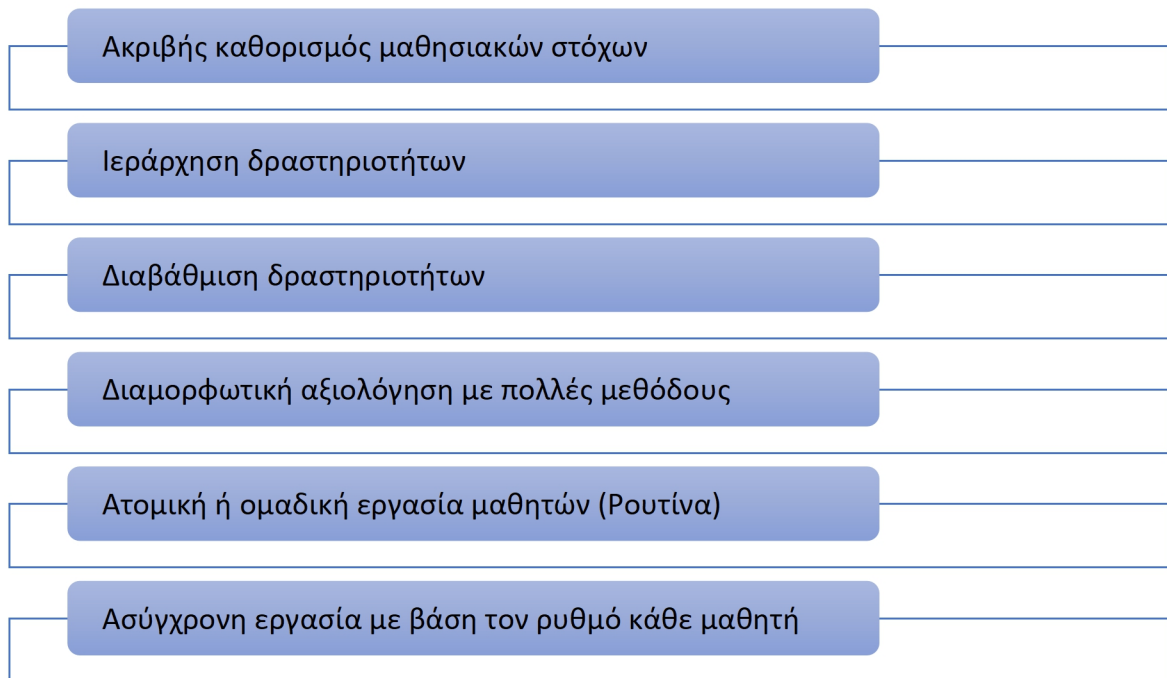
Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί ένα ελκυστικό περιβάλλον μάθησης και παρέχει κίνητρα, ώστε οι μαθητές να βρίσκουν ενδιαφέρον στη διδασκαλία, να απομνημονεύουν μέσω της συζήτησης και του διαλόγου, να λαμβάνουν αποφάσεις και να αποκτούν δεξιότητες και κριτική σκέψη. Έχει πραγματοποιηθεί πλήθος ερευνών, μέσω των οποίων αποδεικνύεται η αναγκαιότητα και η πολύτιμη χρήση των στρατηγικών στην εκπαιδευτική διαδικασία (Βαλιαντή, 2010). Παρατηρείται ότι ο εκπαιδευτικός, μέσω των προαναφερθέντων στρατηγικών, εξυπηρετείται όσον αφορά την ορθή καθοδήγηση, αλλά και την πορεία και τον σχεδιασμό της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Επομένως, καθίσταται ικανότερος και πιο αποτελεσματικός, έχοντας στην σχολική του τάξη μαθητές περισσότερο μαθησιακά έτοιμους.

Μέσα από τις έρευνες έχουν εντοπιστεί και ξεχωρίσει έξι πολύ σημαντικά στοιχεία τα οποία αφορούν στην εξυπηρέτηση συστημικών προσεγγίσεων, που στοχεύουν στην αποτελεσματική πορεία μιας διδασκαλίας με διαφοροποιήσεις. Οι τροποποιήσεις αυτές που επιλέγει ο εκπαιδευτικός έχουν σχέση με τις ανάγκες κάθε μαθητή, δηλαδή τις ικανότητες, τις αδυναμίες, τις μαθησιακές δυσκολίες και την απόσπαση προσοχής, τα ταλέντα ή τις πολυτισμικές, γλωσσικές ή θρησκευτικές διαφορές που έχει το κάθε παιδί σε σχέση με το άλλο, όπως έχει ήδη αναφερθεί παραπάνω (Βαλιαντή Σ. & Νεοφύτου Λ, 2017:17).

Τα σημεία αυτά που έχουν υπογραμμιστεί παρουσιάζονται στο παρακάτω διάγραμμα:

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Γράφημα 3. Στρατηγικές μέθοδοι διαφοροποιημένης διδασκαλίας

Η ιεράρχηση των δραστηριοτήτων αποτελεί σε μεγαλύτερο ποσοστό από τις υπόλοιπες στρατηγικές, την πιο εύχρηστη και λειτουργική στρατηγική, διότι αφορά στο σχεδιασμό και την καθοδήγηση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Προάγει την ανάπτυξη της σκέψης, η οποία περνάει από την πιο απλή μορφή, στην πιο σύνθετη (Bloom, 1976). Οι διαβαθμισμένες δραστηριότητες είναι μια πολύ σημαντική στρατηγική, εφόσον αναφερόμαστε σε διαφορετικές “θάλασσες” που πρέπει να “κολυμπήσει” ο κάθε μαθητής, όμως η “Ιθάκη”, δηλαδή ο προορισμός είναι ίδιος για όλους τους μαθητές. Αναφορικά με την ιεράρχηση των δραστηριοτήτων, οι μαθητές με το πέρας του χρόνου είναι ικανοί να αντεπεξέλθουν σε ατομικές εργασίες χωρίς τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, το οποίο αποτελεί πρόκληση για το μαθητή, ενώ παράλληλα μπορεί να εργάζεται με το δικό του ρυθμό. Συνέπεια των προαναφερθέντων πλεονεκτημάτων είναι η δυνατότητα ασύγχρονης εργασίας, κατά την οποία η διδασκαλία προσαρμόζεται στο ρυθμό των μαθητών και έχει ως επακόλουθο τη στήριξη και τη συνεργατικότητα μεταξύ μαθητών. Εναρκτήρια στρατηγική, όμως, του εκπαιδευτικού είναι ο καθορισμός ενός σκοπού που έχει θέσει

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

για το εκάστοτε μάθημα σε όλο το πλήθος των γνωστικών και μετασχηματιστικών γνώσεων για όλους τους μαθητές της τάξης του.

Στο παρακάτω γράφημα γίνεται αναφορά των επιμέρους στοιχείων, τα οποία κρίθηκαν ως δευτερεύουσας σημασίας, αλλά δεν παύουν να επιτελούν σπουδαίο ρόλο στη στρατηγική της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Μάλιστα, λέγεται πως ο εκπαιδευτικός πρέπει να είναι ειδικευμένος ιδιαίτερα, ώστε να εργαστεί με τις στρατηγικές που θα ακολουθήσουν παρακάτω, διότι και ο ίδιος και οι μαθητές χρειάζονται κάποιο χρονικό διάστημα προσαρμογής στη νέα πραγματικότητα αξιολόγησης και εργασίας.

Γράφημα 4. Στρατηγικές Δευτερεύουσας Σημασίας

Οι μαθητές κατά τη στρατηγική της ευέλικτης ομαδοποίησης έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν με άλλους μαθητές ίδιου επιπέδου ετοιμότητας ή ίδιου ρυθμού εργασίας και αφομοίωσης της γνώσης και καλλιεργούν την αυτοπεποίθησή τους. Στην περίπτωση που εργάζονται συλλογικά με παιδιά διαφορετικής ετοιμότητας, έχουν να

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

κερδίσουν πολλά, ενώ δεν έχουν να χάσουν τίποτα απολύτως. Ανταλλάσσονται απόψεις, ιδέες και γνώσεις. Τα παιδιά ομαδοποιούνται συνεχώς με εντελώς διαφορετικά κριτήρια κάθε φορά και αυτό είναι που καθιστά τη διαφοροποιημένη διδασκαλία πολύτιμη και αποτελεσματική. Και στις δύο περιπτώσεις, η αλληλεπίδραση που προκαλεί η ευέλικτη ομαδοποίηση ως στρατηγική είναι σπουδαία (Βαλιαντή Σ. & Νεοφύτου Λ, 2017:71). Είναι σημαντικό, ο εκπαιδευτικός να μπορεί να επιτάσσει τους κανόνες της τάξης προς όφελος όλων, ενώ ο χρόνος εργασίας πρέπει να οριοθετείται από τον εκπαιδευτικό από την αρχή που θα καθορίσει τις ρουτίνες που αφορούν την ομαδική εργασία ή την ατομικότητα του κάθε μαθητή και δεν πρέπει να υπερβαίνει τον πραγματικό χρόνο ολοκλήρωσης της εργασίας που ανέθεσε στον καθένα ξεχωριστά.

Επιπρόσθετα, οι γωνιές μάθησης, είναι τα σημεία εκείνα στην τάξη, όπου τα παιδιά μπορούν να εργαστούν με διάφορα μέσα, διαφορετικό υλικοτεχνικό εξοπλισμό, χωρίς κάποια ιδιαίτερη προετοιμασία για την κάθε διδασκαλία που θα ακολουθεί. Ο μαθητής διαλέγει το σταθμό που ίσως εμπεριέχει τα ενδιαφέροντά του και ομαδοποιείται, ώστε να εργαστεί (Marzano R.J., 2003:4-9). Κάθε φορά εργάζεται σε άλλη ομάδα και έτσι επιτυγχάνεται η ευέλικτη ομαδοποίηση.

2.1.6 Τεχνικές-Προτάσεις για τη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία

Συχνά συγχέονται οι τεχνικές με τις στρατηγικές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Οι τεχνικές έχουν στόχο τη μετατροπή των εργασιών με ποικίλα μοντέλα δραστηριοτήτων και εφαρμογών, ενώ οι στρατηγικές, όπως έγινε φανερό στην προηγούμενη ενότητα αφορούν τη σχεδίαση της διδασκαλίας με μεθοδικότητα.

Οι τεχνικές για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία ποικίλουν σύμφωνα με έρευνες, με αποτέλεσμα να εξυπηρετούν το έργο του εκπαιδευτικού και σίγουρα να καθιστούν τον ίδιο και τη μάθηση αποτελεσματική για μαθητές κάθε κατηγορίας, για παράδειγμα μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και μαθητές με διαφορετικό θρήσκευμα. Με τη σωστή προετοιμασία διευκολύνεται σε τεράστιο βαθμό η

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

διδασκαλία του εκπαιδευτικού, αρκεί να εξετάσει τη λειτουργία των τεχνικών στην πράξη και τον χρόνο ολοκλήρωσης ή τα πιθανά εμπόδια.

Τα δελτία εισόδου, εξόδου και πορείας αποτελούν γραπτές εργασίες ή δραστηριότητες που δίνει ο εκπαιδευτικός στο μαθητή, ώστε να παρέχει ανατροφοδότηση, να κάνει επανάληψη, είτε να ελέγξει “πρόχειρα- ανεπίσημα” την πρόοδο των μαθητών. Το πρώτο δίνεται κατά την είσοδο του μαθητή στην τάξη, το δεύτερο κατά την ολοκλήρωση της σχολικής ώρας και το τρίτο ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διδακτικής ώρας (Βαλιαντή, 2010:229-267). Αποτελεί εξαιρετική τεχνική διαφοροποιημένης διδασκαλίας, διότι μπορεί τα δελτία να παραμείνουν ανώνυμα, να δημιουργήσει κάποιο σενάριο ο εκπαιδευτικός και να χρησιμοποιήσουν οι μαθητές οποιαδήποτε υλικά επιθυμούν για να απαντήσουν (πινέλα, πίνακες, μαρκαδόρους).

Οι εργασίες “αγκυροβολιάς” προσαρμόζονται, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες όλων των μαθητών, όμως τη στιγμή που δίνεται στον εκάστοτε μαθητή, οι υπόλοιποι εργάζονται σε κάτι άλλο. Αφορά εργασία η οποία πραγματοποιείται έπειτα από τη διδακτέα ύλη που πρέπει να ολοκληρωθεί και πολλές φορές διευκολύνει τον εκπαιδευτικό, διότι δίνει εργασία που πραγματικά εμπεριέχει ενδιαφέρον για τους μαθητές και σταματάει η φασαρία που πολλές φορές είναι αναπόφευκτη.

Μία ενδιαφέρουσα και αποτελεσματική τεχνική της διαφοροποιημένης διδασκαλίας είναι αυτή της επιλογής ρόλων. Το ΡΑΦΤ ενθουσιάζει και ενεργοποιεί τους μαθητές, διότι οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να συμπληρώσουν 4 στήλες ενός πίνακα που αφορούν, το ρόλο, το ακροατήριο, τη φόρμα και τον τίτλο. Ο μαθητής ταυτόχρονα υποδύεται για παράδειγμα το ρόλο του δικαστή και ο κάθε μαθητής έχει τη δική του οπτική γωνία βάσει ρόλου (Hall & Meyer, 2003:251-259). Η τεχνική του ΡΑΦΤ εφαρμόζεται άψογα σε πολλά μαθήματα κατά τη διδακτική ώρα.

Η τρίλιζα επίσης αποτελεί μια τεχνική πολύ εύχρηστη για τα παιδιά, διότι μαθαίνουν παίζοντας. Η δραστηριότητα αυτή ενεργοποιεί τους μαθητές και τη λύνουν ευχάριστα λαμβάνοντας γνώσεις.

Επιπλέον, το μαθησιακό συμβόλαιο αποτελεί τεχνική της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, καθώς ο μαθητής με τον εκπαιδευτικό συμφωνούν από κοινού στην

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ολοκλήρωση κάποιων δραστηριοτήτων που ο μαθητής υποχρεούται να συμπληρώσει. Οι μαθητές συμφωνούν να εργαστούν υπεύθυνα και αναλόγως να υποστούν τις συνέπειες που έπονται. Ακόμη, οι εργασίες έχουν περιεχόμενο που χαρακτηρίζει την ετοιμότητα των μαθητών, καθορίζεται ο χρόνος ολοκλήρωσής τους και εστιάζουν στο σκοπό του κάθε μαθητή.

Η τεχνική του KWL (ΓΝΩΘΕ) έχει επίσης αρκετά πλεονεκτήματα καθώς μπορούν να συμμετέχουν όλοι οι μαθητές με ό,τι δυνατότητες διαθέτουν. Ο εκπαιδευτικός αναγνωρίζει τις γνώσεις και τις επιθυμίες των μαθητών του μέσα από 3 στήλες ενός πίνακα που συμπληρώνουν οι μαθητές και αναφέρουν τι γνωρίζουν, τι θέλουν να μάθουν, τι έμαθαν.

Η καρτέλα στόχων και η αντζέντα στόχων αποτελούν εύχρηστες τεχνικές για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία. Στην πρώτη, ο εκπαιδευτικός ελέγχει την εκπλήρωση κάθε φορά στόχου. Στην δεύτερη, οι στόχοι αφορούν την συγκεκριμένη περίοδο και θυμίζει τετράδιο επικοινωνίας ανάμεσα σε γονέα, δάσκαλο και μαθητή.

2.2. ΧΡΗΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

2.2.1 Ψηφιακές Τεχνολογίες και η ουσιαστική συμβολή τους στην εκπαίδευση

Η χρήση της Τεχνολογίας Πληροφοριών και Επικοινωνίας έχει αυξηθεί ραγδαία τα τελευταία είκοσι χρόνια όχι μόνο από ενήλικες, αλλά η χρήση τους είναι πολύ συχνή σε μικρότερες ηλικίες. Στη σύγχρονη εποχή, τα πάντα γύρω μας αλλάζουν. Είναι επόμενο, να αλλάξει και η καθημερινότητά μας, οι σκέψεις μας και οι ενέργειές μας. Οι εφευρέσεις αυξάνονται με έντονους ρυθμούς και συνεχώς προσφέρουν νέες δυνατότητες και ευκαιρίες στον άνθρωπο, όχι μόνο στην καθημερινή ζωή, αλλά και στον εργασιακό τομέα και κατ' επέκταση στο έργο του εκπαιδευτικού.

Σύμφωνα με τον Η. Dieuzeide (1994:111). *Ο όρος Τεχνολογία των Πληροφοριών και της Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) έχει καθιερωθεί τα τελευταία χρόνια σε ευρεία κλίμακα και αναφέρεται στα μέσα που είναι φορείς εικόνων, ήχων και σειρών χαρακτήρων. Η ταχύτητα με την οποία έχει εξελιχθεί τόσο πολύ η τεχνολογία και οι επινοήσεις της διακρίνονται από επιτυχία, βασίζεται σε τρία καινοτόμα σημεία: την προσομοίωση (simulation), την αλληλεπιδραστικότητα (interactivity) και τον πραγματικό χρόνο - real time (Ευστάθιος Αθ. Ζωγόπουλος, 2001:153).*

Οι υπολογιστές, η εικόνα, ο ήχος αποτελούν διαδραστικά μέσα που κινητοποιούν και ενεργοποιούν γενικότερα τον άνθρωπο και ειδικότερα το μαθητή. Η μάθηση μετατρέπεται σε παιχνίδι, αποκτά ενδιαφέρον και άνεση.

Αυτό σημαίνει ότι ο τρόπος που εξυπηρετούν οι ΤΠΕ την παιδαγωγική συνδέεται άμεσα με μία διαφοροποιημένη μέθοδο διδασκαλίας κατά την οποία θεωρείται πλέον ξεπερασμένη η παραδοσιακή προσέγγιση του μαθήματος, όπου ο ρόλος του δασκάλου είναι να συμμετέχει σε μια διαδικασία αφήγησης-απομνημόνευσης-εξέτασης, με στόχο την παροχή πληροφοριών. Γίνεται αναφορά δηλαδή σε μια διαφοροποιημένη μέθοδο διδακτικής που επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα στο παιδί που λαμβάνει τη νέα γνώση, ενισχύει την συγκέντρωσή του με το πλήθος των διαδραστικών μέσων (εικόνα, κείμενα, ήχος) και αποφεύγει τη στείρα γνώση και την παπαγαλία όπως θα φανεί και παρακάτω.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Τα αποτελέσματα αυτής της διαφοροποιημένης μεθόδου διδασκαλίας με τη χρήση ψηφιακών μέσων είναι ακόμα πιο φανερά σε παιδιά που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη συγκέντρωση, είναι υπερκινητικά και διακατέχονται από μαθησιακές δυσκολίες. Η μέθοδος αυτή καθίσταται περισσότερο αποτελεσματική σε αυτά τα παιδιά. Αυτό συμβαίνει, διότι η εικόνα γεμάτη χρώματα, τα βίντεο και η μουσική καταφέρνουν να τραβήξουν το ενδιαφέρον όλων των παιδιών και μετατρέπουν την μάθηση σε παιχνίδι. Είναι συνεχώς σε εγρήγορση και ετοιμότητα και επομένως, αυξάνεται η αποδοτικότητά τους.

Εικόνα 1. Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση (Από Πανευρωπαϊκή έρευνα σε σχολεία σχετικά με την εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση-wordpress.com)

Ένα επιπλέον πλεονέκτημα της τεχνολογίας στην εκπαίδευση αφορά την κάλυψη κενών. Ένα βίντεο, μια ψηφιακή αφήγηση μπορεί να εξυπηρετήσει το έργο του εκπαιδευτικού ως ανατροφοδότηση και επανάληψη και μάλιστα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ένα μάθημα της ιστορίας, για παράδειγμα, με τους Θεούς του Ολύμπου στην Γ' Δημοτικού μπορεί να γίνει αρκετά κατανοητό από ένα βίντεο κινουμένων σχεδίων που οι ήρωες υποδύονται ακριβώς τα γεγονότα του μαθήματος και να τραβήξει το ενδιαφέρον των παιδιών που παρουσιάζουν δυσκολίες στην συγκέντρωση. Μία ψηφιακή αφήγηση έχει τη δυνατότητα να παρουσιάζει με μουσική,

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

κείμενο, εικόνες και ηχογραφημένη αφήγηση ένα μαθηματικό πρόβλημα και να κρατήσει σε εγρήγορση ένα υπερκινητικό παιδί, ένα παιδί που αφαιρείται και εννοείται κάθε μαθητή οποιασδήποτε νοητικής ικανότητας, ανά πάσα στιγμή.

Τα νεωτεριστικά εργαλεία και τα νέα αυτά μαθησιακά περιβάλλοντα αντικαθιστούν τον πίνακα, το εγχειρίδιο και τα βιβλία ασκήσεων, ενώ αρκετές φορές η αξιολόγηση πραγματοποιείται από κουίζ ή ηλεκτρονικά τεστ. Οι εκπαιδευτικοί ανακατασκευάζουν τα ήδη υπάρχοντα εργαλεία, τα τροποιούν, αποκτούν νέα και προετοιμάζουν και τους εαυτούς τους στον νέο τρόπο εργασίας τους και αποδοτικότητάς τους.

Αναλογικά, δεν είναι εφικτό η δια ζώσης μάθηση να αντικατασταθεί από τα τεχνολογικά μέσα, διότι η κοινωνικοποιητική λειτουργία του σχολείου και η μαθησιακή αξία της κοινωνικής συνεργασίας αφορούν την ολόπλευρη διαπαιδαγώγηση του νέου, η οποία δεν είναι δυνατό να συμβεί εξ' ολοκλήρου μέσω μιας ψηφιακής πλατφόρμας (Φεσάκης Γ., Κόνσολας Μ., Μαυρουδή Ελ., 2009:9). Με την ήδη υπάρχουσα ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών μαρτυράται η ανάπτυξη ενός μετασχηματιστικού προγράμματος σπουδών. Ακόμη, μέσα από την εισαγωγή των ΤΠΕ στην διδασκαλία βελτιώνεται η όλη διαδικασία, καθώς συνεισφέρει ιδιαίτερα στην ανθρώπινη καλλιέργεια των μαθητών και ο μαθητής προετοιμάζεται να αντιμετωπίσει μια κοινωνία ανταγωνιστική στα επόμενα χρόνια. Είναι αποδεδειγμένο μέσα από χρόνιες έρευνες ότι ο μαθητής ενισχύεται παιδαγωγικά στη διδασκαλία των περισσότερων μαθημάτων. Είναι ολοφάνερο ότι επαναπροσανατολίζεται η μαθησιακή διαδικασία. Οι μαθητές ενθουσιάζονται, θέτουν στόχους και διδάσκονται χωρίς να πιέζονται. Πειραματίζονται, γίνονται εύελκτοι και αποκτούν εφόδια. Το βασικότερο είναι όμως ότι αγαπούν τη διαδικασία.

Η εισαγωγή ευέλικτων διαδικασιών στη διδασκαλία έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει την παροχή κινήτρων στους μαθητές, να υποστηρίξει διαφορετικούς ρυθμούς μάθησης, να προωθήσει την συνεργατικότητα, να προάγει την ανακαλυπτική μάθηση, να προσφέρει πολλαπλές δραστηριότητες στους μαθητές εντοπίζοντας τα ταλέντα και τις αδυναμίες τους και τέλος, να μετατρέψει τα παιδιά σε αυτόνομους και ενεργούς μαθητές που λαμβάνουν πρωτοβουλίες και αγαπούν τη μάθηση (Θωμάς Β. Κοτοπούλης, 2013:25).

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Η χρήση των ΤΠΕ στα σχολεία αποσκοπεί στην καλλιέργεια κριτικής σκέψης και στην αλλαγή της διαδικασίας της μάθησης, καθώς και της επικοινωνίας. Η απόκτηση νέων γνωστικών δεξιοτήτων από τους μαθητές αποτελεί βασικό στόχο της ορθής αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών. Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν γνωστικό εργαλείο διδασκαλίας για όλα τα μαθήματα, ενώ παράλληλα συνδέει τον καθημερινό κόσμο με τον κόσμο της ψηφιακής γνώσης. Μετασχηματίζει κάθε είδους παραδοσιακή δομή, την τροποποιεί και την εφαρμόζει στα νέα δεδομένα της παιδαγωγικής μεθοδολογίας.

Πες μου και θα ξεχάσω. Δείξε μου και ίσως να θυμάμαι. Κάνε με να το βιώσω και θα το καταλάβω.

(Κομφούκιος- Κουνγκ-φου-τζου, 551-479 π.Χ κινέζος φιλόσοφος)

Είναι αξιοσημείωτο ότι ο μαθητής αφιερώνει ελάχιστο χρόνο για να αφομοιώσει το περιεχόμενο της γνώσης εκτός σχολικής μονάδας, διότι κατά πολύ μεγάλο ποσοστό αυτό πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Η προσέγγιση της γνώσης είναι πλέον βιωματική και η ύλη παρουσιάζεται με έναν περισσότερο ευχάριστο, δημιουργικό, καλλιτεχνικό και φιλικό τρόπο. Οι Τεχνολογίες Επικοινωνίας και Πληροφοριών προάγουν τις διαδραστικές ιστορίες (interactive stories) ή αλλιώς διαδραστικά μυθιστορήματα (interactive fiction) ή ιστορίες με διακλαδώσεις (branching stories). Η συγγραφή μιας Ψηφιακής Διαδραστικής Ιστορίας απαιτεί ικανότητα συγγραφής και μαθησιακού σχεδιασμού και ακριβώς γι' αυτό το λόγο ο βαθμός δυσκολίας της είναι μεγαλύτερος από αυτόν μιας συμβατικής (Φεσάκης Γ., 2019). Λόγω αυτής της δυσκολίας προκαλεί ιδιαίτερο ενδιαφέρον προς διερεύνηση και μελέτη από εκπαιδευτικούς και ερευνητές.

Η εκπαιδευτική διαδικασία, από δασκαλοκεντρική μετατρέπεται σε μαθητοκεντρική και διαμορφώνονται τα χαρακτηριστικά του νέου ηλεκτρονικού μαθησιακού περιβάλλοντος με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού, ο οποίος πρέπει να γνωρίζει πολύ καλά τα υπολογιστικά εργαλεία. Όπως γίνεται αντιληπτό, ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την ενσωμάτωση των ψηφιακών διαδραστικών ιστοριών στην εκπαίδευση είναι η εμπλοκή των εκπαιδευτικών. Βάσει αυτής κρίνεται και η αποτελεσματικότητά της στην εκπαιδευτική διαδικασία (Φεσάκης Γ., 2019). Η εικόνα παρέχει μια δυναμική μετάδοση της πληροφορίας και αναβαθμίζεται η ευελιξία

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

εφαρμογής μεθόδων διδασκαλίας. Ενεργοποιούνται οι αισθήσεις του μαθητευόμενου, η επινοητικότητα και η ευγενής άμιλλα. Επιπλέον, τα ατομικά προσόντα, όπως είναι η αυτοπεποίθηση, βελτιώνονται και αναπτύσσεται η κινητική δεξιότητα των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες. Αυξάνεται η αυτοεκτίμηση, η ωρίμανση και η ανάπτυξη της λογικής των μαθητών.

Αν το παιδί δεν μπορεί να μάθει με τον τρόπο που το διδάσκουμε, τότε πρέπει να το διδάξουμε με τον τρόπο που μπορεί να μάθει.

(Maria Montessori, Ιταλίδα παιδαγωγός, φιλόσοφος και ιατρός, 1870-1952)

Επιπρόσθετα, με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και στον εκπαιδευτικό τομέα, αλλά και σε ευρύ πλαίσιο, παρεμποδίζονται οι κοινωνικές και γεωγραφικές διακρίσεις και προσφέρουν νέες μεθόδους κοινωνικού διαλόγου παγκοσμίως. Επίσης, δημιουργούνται νέα πρότυπα και οι ανθρώπινοι ορίζοντες διευρύνονται (Ευστάθιος Αθ. Ζωγόπουλος, 2001:163).

2.2.2 Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής στη διδασκαλία και οι δυνατότητές του

Τα τελευταία είκοσι χρόνια που η τεχνολογία έχει κατορθώσει να εισέλθει κυριολεκτικά σε κάθε σπίτι σε ολόκληρο τον πλανήτη, γίνεται αντιληπτή η εμπλοκή των ανθρώπων στην αυτοματοποιημένη διαδικασία, από τις εφαρμογές που προσδίδουν οι υπολογιστές. Ο χρήστης του Η/Υ ενεργοποιείται συμμετοχικά μέσω μιας δημιουργικής δραστηριότητας ή μιας διαδραστικής παρουσιάσης συνήθως με τη χρήση του προτζέκτορα ως εξωτερικό εργαλείο (H.Dieuzeide, 1992). Ο Η/Υ προτείνει δηλαδή την κρυμμένη σε μια άψυχη μηχανή γνώση.

Ο “άνθρωπος-μηχανή” αποτελεί ένα σύστημα αλληλεπίδρασης που υποστηρίζει δραστηριότητες των χρηστών, όπως είναι η πρωτοβουλία, η λογική και η επίλυση προβλημάτων. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής αποτελεί το μέσο που επεξεργάζεται τις προαναφερθείσες δραστηριότητες και σαφώς υποστηρίζει την ανθρώπινη νόηση. Η σπουδαιότητα χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή φανερώνεται στον τομέα της αντίληψης και των αισθητηρίων και επηρεάζει άμεσα το γνωστικό. Αυτό δεν

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

σημαίνει ότι αλλάζει το επίπεδο νοητικότητας του χρήστη, αλλά τον ενισχύει θετικά με τη συνεισφορά των πολυμέσων και της εικονικής πραγματικότητας.

Η εισαγωγή του Η/Υ στην εκπαίδευση έχει μεγάλες πιθανότητες να επιτρέψει την ισότητα ευκαιριών και να προάγει τη δημοκρατικότητα. Επίσης, ο χαρακτήρας αυτής της μεθόδου διδασκαλίας χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα ελκυστικός και παρέχει κίνητρα στους μαθητές (E. Felder, 1989:95). Ο μαθητής οργανώνει με μεγαλύτερη ευκολία τη σειρά των σκέψεών του και πειθαρχείται. Η χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή καθιστάται αναγκαία σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, διότι το παιδί προετοιμάζεται για την ανταγωνιστικότητα της κοινωνίας, κυρίως στον ιδιωτικό τομέα εργασίας και αντιλαμβάνεται τις νέες απαιτήσεις. Αυτά τα επιχειρήματα καθιστούν επιτακτική την ανάγκη των ηλεκτρονικού υπολογιστή στις σχολικές μονάδες και κατ' επέκταση, προωθούν την εμπλοκή των μαθητών με την τεχνολογία.

Μέσα από τις δυνατότητες που προσφέρει ο ηλεκτρονικός υπολογιστής στην σχολική τάξη, αναπτύχθηκαν τρία πρότυπα που αφορούν στην ένταξή τους κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Το πρότυπο της τεχνικής προσέγγισης, της ολοκληρωμένης προσέγγισης και της πραγματολογικής προσέγγισης.

Ο υπολογιστής αντιμετωπίζεται ως ένα επιπλέον διδακτικό βοήθημα προς εξυπηρέτηση του εκπαιδευτικού, ο οποίος οφείλει να επιμορφωθεί κατάλληλα στα πολυμέσα του παρέχει ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, όπως είναι το CD ROM. Η παροχή- πηγή γνώσεων είναι τεράστια και γίνεται «εργαλειακή» προσέγγιση, εφόσον ο μαθητής καλείται να εργαστεί σε δραστηριότητες και ερωτήματα που θα απαντούσε και χωρίς την ύπαρξη ηλεκτρονικών υπολογιστών.

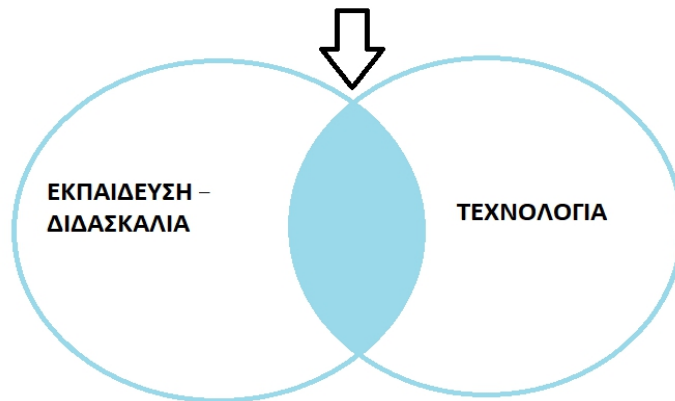
Ο καταλυτικός στόχος του Η/Υ αναθεωρεί τις καθιερωμένες εκπαιδευτικές πρακτικές και αναμορφώνει το εκπαιδευτικό σύστημα (Θωμάς Β. Κοτοπούλης, 2013:59). Μάλιστα, γίνεται αναφορά στην αλλαγή του τρόπου μετάδοσης γνώσης και στην σχολική οργάνωση.

Οι δυνατότητες που δίνει ο ηλεκτρονικός υπολογιστής στις σχολικές αίθουσες είναι ιδανικές, ώστε να τροποποιηθεί εξ ολοκλήρου το διδακτικό περιβάλλον. Ο υπολογιστής εξυπηρετεί όλους τους/ τις εκπαιδευτικούς, καθώς πολλές φορές αποτελεί μέσο που εκδίδει προγράμματα σπουδών. Επιπλέον, το παραδοσιακό

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

μαθησιακό περιεχόμενο μπορεί εν μέρει να αντικατασταθεί από την ηλεκτρονική μάθηση με ποικίλα μέσα (Mary Kalantzis & Bill Cope, 2001).

Σχήμα 1. Τομή- Σύνδεση εκπαίδευσης με τεχνολογία

Η διδασκαλία μέσω ψηφιακών εφαρμογών αναμφίβολα είναι προορισμένη να κατακτήσει σε τεράστια ποσοστά την εκπαιδευτική εμπειρία των μαθητών στο επερχόμενο μέλλον. Η τεχνολογία δεν έχει κατακλύσει απλώς τις σχολικές αίθουσες, αλλά κυρίως κάθε χώρο του σπιτιού με τάμπλετ, λάπτοπ, κινητά, τηλεοράσεις. Ειδικότερα ολοένα και οι νεότερες γενιές “γίνονται ένα” με την τεχνολογία, ήδη από τα πρώτα τους βήματα.

Ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής δίνει ευκαιρίες μάθησης στους νέους και σε πολλές περιπτώσεις προάγει και την εξ'αποστάσεως ασύγχρονη εκπαίδευση. Δίνει τη δυνατότητα της επανάληψης, καθώς ο μαθητής μπορεί να πάει προς τα πίσω το βίντεο, τη ψηφιακή αφήγηση και να επαναλάβει τη διδακτέα ύλη, ωσότου γίνει κατανοητή. Ο κάθε μαθητής μπορεί να λειτουργήσει με τους δικούς του ρυθμούς κατανόησης και δεν υφίσταται ο “μέσος ρυθμός” εργασίας της τάξης. Μάλιστα, τα “λάθη”- “εμπόδια” ή η επανάληψη δε χρειάζεται να είναι φανερά προς τους υπόλοιπους συμμαθητές και τον εκπαιδευτικό προς όφελος της ψυχολογίας του εκπαιδευόμενου. Οι δραστηριότητες συνήθως κυμαίνονται από ευκολότερα επίπεδα και σταδιακά εξελίσσονται, με αποτέλεσμα να καλύπτουν όλο το φάσμα των

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

δυνατοτήτων και των αδυναμιών, των αναγκών και των χαρισμάτων όλων των παιδιών χωρίς εξαιρέσεις. Παιδιά που αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες, χαρακτηρίζονται από υπερκινητικότητα και απόσπαση προσοχής, εργάζονται ευχάριστα, συνεργάζονται πολλές φορές σε μικτές ομάδες με τους υπόλοιπους συμμαθητές τους με αποτέλεσμα να αλληλεπιδρούν και να ανταλλάσσουν γνώσεις και ιδέες. Η επεξήγηση των ιδεών και των σκέψεών τους πολλές φορές οδηγεί στην αποτελεσματικότερη κατανόηση. Επιπλέον, αγαπούν τη μάθηση, η οποία φαντάζει περισσότερο φιλική και άνετα προς τα παιδιά και ψυχαγωγούνται μέσω των πολλαπλών δραστηριοτήτων, μουσικής και εικόνας. Είναι συνεχώς σε ετοιμότητα και εγρήγορη.

Πολλές έρευνες κατά καιρούς έχουν αναφερθεί στο γεγονός ότι ο εκπαιδευτικός που γνωρίζει πως να χρησιμοποιήσει τον υπολογιστή στη διδασκαλία, είναι άριστος γνώστης της ίδιας της διδασκαλίας σε τελική ανάλυση. Ο εκπαιδευτικός ως εντολέας του μηχανήματος, καθώς ο υπολογιστής λειτουργεί ως προσομοιωτής, δημιουργεί νέους κόσμους και φαινόμενα (Θωμάς Β. Κοτοπούλης, 2013:54). Με τη χρήση του κατάλληλου λογισμικού, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές χρησιμοποιούνται σε παγκόσμια κλίμακα και εντάσσονται στη διδασκαλία, επιφέροντας θετικά αποτελέσματα στους μαθητές.

Συμπερασματικά, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής εξυπηρεί ως πνευματικό εργαλείο στις σχολικές μονάδες που ανοίγει νέους δρόμους στη μαθησιακή διαδικασία (Παναγιωτακόπουλος, 2002).

2.2.3 Η αφήγηση

Ως αφήγηση ορίζεται η πράξη επικοινωνίας μέσω της οποίας εκθέτονται είτε προφορικά, είτε γραπτά επινοημένες καταστάσεις, αλλά και αληθινά γεγονότα. Σε κάθε αφήγηση σημαντική προϋπόθεση αποτελεί η ύπαρξη τουλάχιστον δύο ατόμων, εκ των οποίων ο ένας νοείται ως ο πομπός και το δεύτερο πρόσωπο ως ο δέκτης. Ο πομπός είναι ο λεγόμενος αφηγητής, ενώ ο δεύτερος παριστάνει τον αποδέκτη της αφήγησης, το πρόσωπο δηλαδή που αποδέχεται, δηλαδή ανταποκρίνεται στα νέα δεδομένα, στην καινούρια πληροφορία.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Η αφήγηση εμπεριέχει βασικές πληροφορίες, τις οποίες οφείλει ο πομπός να προσδιορίσει, όπως είναι ο χώρος που εξελίσσονται τα γεγονότα, ο χρόνος και τα πρόσωπα που πρωταγωνιστούν. Επίσης, η αφήγηση μπορεί να αναλύεται μέσα σε μόνο μία φράση ή να επεξηγείται αναλυτικότερα και πιο εκτεταμένα. Στην ιστορία της αφήγησης, η μικρότερη σε έκταση αφήγηση έχει οριστεί η ρήση του Καίσαρα Veni, Vidi, Vici στα λατινικά, που σημαίνει: Ήρθα, Είδα Νίκησα.

Στο αφηγηματικό περιεχόμενο εντάσσονται τα γεγονότα που συμβαίνουν και οι πράξεις των ηρώων- πρωταγωνιστών της ιστορίας, ενώ στην έννοια της αφηγηματικής πράξης εμπεριέχεται ο τρόπος με τον οποίο ο αφηγητής παρουσιάζει-αφηγείται την ιστορία. Επομένως, η διαφορά ανάμεσα στο αφηγηματικό περιεχόμενο και την αφηγηματική πράξη είναι ο ίδιος ο αφηγητής. Αυτό συμβαίνει, διότι, δύο ιστορίες που εμπεριέχουν ακριβώς τα ίδια άτομα και τα ίδια γεγονότα (αφηγηματικό περιεχόμενο), μπορεί να διαφέρουν σημαντικά ως προς τον τρόπο αφήγησης τους (αφηγηματική πράξη) και εκεί ακριβώς εντοπίζεται η ειδοποιός διαφορά ανάμεσα στις δύο έννοιες. Με άλλα λόγια, οι δύο έννοιες διακρίνονται από τη διαφορετική ιδιοσυγκρασία και οπτική γωνία του κάθε αφηγητή.

Επιπρόσθετα, οι αφηγήσεις διαφέρουν μεταξύ τους και ως προς τα διάφορα αφηγηματικά είδη. Τα αφηγηματικά είδη αποβλέπουν στον διαφορετικό σκοπό των αφηγήσεων (Τ. Τσιλιμένη- Ε. Σταυρουλάκη, 2011:117). Για παράδειγμα, η δημοσιογραφική είδηση σκοπεύει να πληροφορήσει την κοινή γνώμη για διάφορα γεγονότα, ενώ η ιστορική αφήγηση έχει ως στόχο να εξυπηρετήσει τους γενικότερους στόχους της ιστορίας.

2.2.4 Τι είναι η Ψηφιακή Αφήγηση και πως εξυπηρετεί τη διδασκαλία παιδιών με ΔΕΠ-Υ

Ως ψηφιακή αφήγηση σύμφωνα με τον Lathem (2005:2) ορίζεται «ο συνδιασμός της παραδοσιακής προφορικής αφήγησης με πολυμέσα του 21ου αιώνα και εργαλεία τηλεπικοινωνίας». Βέβαια, οι έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί είναι αρκετές και οι ορισμοί που έχουν δοθεί για τη ψηφιακή αφήγηση ποικίλουν.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Η θεωρία του Vygotsky αναφέρεται στη θεωρία του κοινωνικού εποικοδομισμού, η οποία δίνει ιδιαίτερη σημασία στην σπουδαιότητα της αφήγησης και έχει επηρεάσει σε τεράστιο βαθμό την καινοτομία της ψηφιακής αφήγησης στα σχολεία. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στη γνώση με φαντασία και στην καλλιτεχνική δημιουργικότητα. Η εκπαίδευση όπως γνωρίζουμε έχει ανάγκη από δημιουργικότητα, από δραστηριότητες, παιχνίδι, κριτική σκέψη και γενικότερα ενεργοποίηση των μαθητών, ώστε να κριθεί αποτελεσματική. Οι έννοιες, λοιπόν, της ψηφιακής αφήγησης και της θεωρίας του εποικοδομισμού είναι αλληλένδετες σε σχέση με την εκπαίδευση.

Σύμφωνα με το κέντρο της ψηφιακής αφήγησης που βρίσκεται στο Μπέρκλεϋ της Καλιφόρνιας των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, ως ψηφιακή αφήγηση νοείται η καταγραφή και δημοσιοποίηση προσωπικών storytelling (αφηγήσεων) που αποσκοπουν σε κάτι και μάλιστα αποτελεί ορισμό - έννοια που επηρεάζει τη σχολική κοινότητα πολύ περισσότερο από κάθε άλλον (Κουτσογιάννης, 2011).

Ο εκπαιδευτικός λαμβάνοντας υπόψη όλες τις ανάγκες και τις ιδιαίτερες πτυχές του κάθε μαθητή ξεχωριστά, προετοιμάζει τους μαθητές του για δραστηριότητες ανοιχτού-κλειστού τύπου, για επίλυση προβλημάτων και συνεργασία. Καλλιεργεί τα γνωστικά του αντικείμενα και τα διευρύνει. Όλες αυτές οι διαδικασίες διδασκαλίας που ακολουθεί ο εκπαιδευτικός, ώστε να ολοκληρώσει επιτυχώς μια διδασκαλία με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης ή το σχεδιασμό μιας ψηφιακής αφήγησης με τη βοήθεια των μαθητών, προϋποθέτουν ικανότητα γραπτού και προφορικού λόγου. Δεν έχουν καταστεί μόνο τα παραπάνω ως αναγκαία εφόδια ενός μαθητή για τη δημιουργία ψηφιακής αφήγησης ή ενός εκπαιδευτικού για τη σχεδίαση μιας ψηφιακής αφήγησης και παρουσίασης στα παιδιά. Ένα πολύ σημαντικό προσόν παγκοσμίως τα τελευταία χρόνια αφορά στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών (Vosniadou, 2001). Το μάθημα των ΤΠΕ έχει εισηχθεί στις σχολικές μονάδες με σκοπό τις βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και μετέπειτα, τον εκσυγχρονισμό των παραδοσιακών μεθόδων διδασκαλίας με τη χρήση νέων ψηφιακών μέσων, μέθοδος που σκοπεύει στην αποτελεσματικότερη κατανόηση της διδακτέας ύλης. Η ψηφιακή αφήγηση συνήθως αποτελεί ταινία μικρού μήκους από ένας ως πέντε συνήθως λεπτά, όπου αφηγείται μέσω μαγνητοσκόπησης ένας ομιλητής μια ιστορία του ή ένα βίωμά του. Το έχει επεξεργαστεί με φωτομοντάζ και

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

συνήθως έχει προσθέσει ανάλογες εικόνες, μουσική, φωτογραφίες ή βίντεο. Το υλικό που χρησιμοποιείται για τη δημιουργία της ψηφιακής αφήγησης, όπως είναι η κάμερα και ο υπολογιστής, είναι οικονομικά και προσβάσιμα προς όλους πλέον, ενώ η χρήση του ανοιχτού λογισμικού συνεισφέρει και στην συνεργατικότητα.

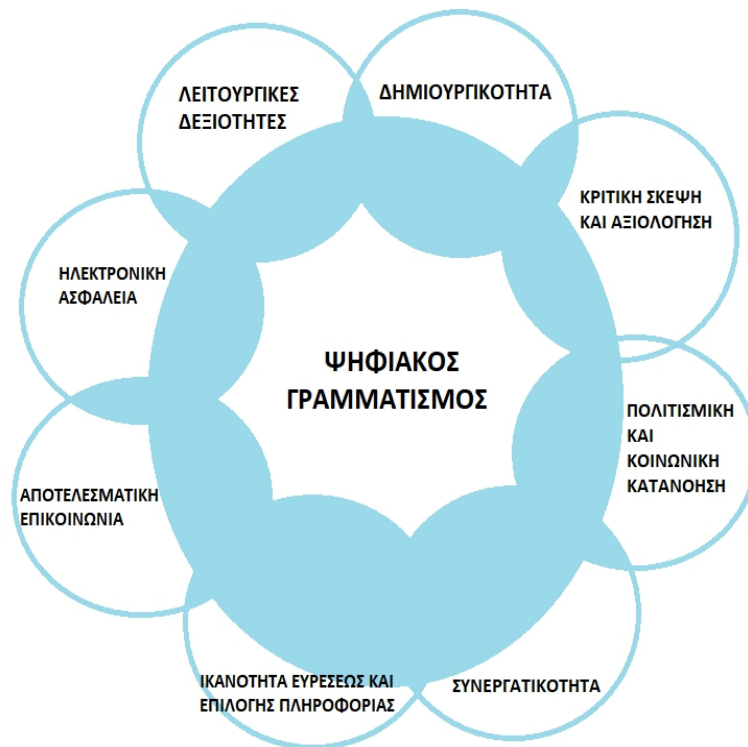
Είναι αξιοσημείωτο, ότι από την αρχή την ανθρώπινης ζωής, η αφήγηση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ζωή του ανθρώπου γενικότερα και στην ψυχαγωγία και την εξέλιξή του ειδικότερα. Η εξιστόρηση μύθων και προσωπικών βιωμάτων των προγόνων τους ήταν σύνηθες φαινόμενο και αποτελούσε συχνή «ενασχόληση» των ανθρώπων εκείνης της εποχής. Πολλές φορές οι μύθοι αφορούσαν τη δοξασία κάποιου ήρωα και άλλες φορές είχαν σκοπό τη μεταλαμπάδευση ενός ηθικού διδάγματος και παρουσίαση των προτύπων γυναίκας και άνδρα της εκάστοτε εποχής. Με αυτό τον τρόπο, γίνεται φανερό, ότι μέσω της αφήγησης διδάσκονταν οι νέοι πολιτιστικές αξίες, ενώ παράλληλα απολούσε μέσω επικοινωνίας και ψυχαγωγίας των περισσότερων ηλικιών.

Βέβαια, η μετάδοση εικόνας δεν έχει σε καμία περίπτωση να κάνει με ψηφιακά μέσα εκείνη την εποχή, όμως όποιος «αγόρευε» χαρακτηριζόταν από έντονες χειρονομίες και κινησιολογία του σώματος. Παράλληλα, η χρήση της παντομίμας ήταν εμφανής και ως μέσο λειτουργούσε άψογα για την καλύτερη κατανόηση των γνώσεων και τη ψυχαγωγία του κοινού. Ο άνθρωπος δηλαδή που πραγματοποιούσε την αφήγηση είχε και υποκριτικές ικανότητες τις περισσότερες φορές και αυτό κατασττούσε πιο αποτελεσματική την όλη διαδικασία. Συμπερασματικά, κανείς μπορεί να ισχυριστεί, ότι σήμερα ο ρόλος της εικόνας και του βίντεο έχει το ρόλο της υποκριτικής του ανθρώπου εκείνης της εποχής. Με το πέρας των χρόνων, η εικόνα έπαιρνε τη μορφή ζωγραφιάς σε πέτρες, ξύλα και τοίχους για την ιδανικότερη αναπαράσταση των γεγονότων που περνούσαν από γενιά σε γενιά, ωστόσο να φτάσουμε στα χρόνια της ψηφιακής αναπαράστασης και του ψηφιακού γραμματισμού.

Η ικανότητα του ατόμου να έχει πρόσβαση και να χρησιμοποιεί ψηφιακή τεχνολογία, να προσεγγίζει και να αξιολογεί, αλλά και να παράγει πληροφορίες σε διάφορες μορφές με κριτική σκέψη, ώστε να λειτουργεί ικανοποιώντας της καθημερινές του ανάγκες στην κοινωνία της γνώσης, ονομάζεται Ψηφιακός Γραμματισμός.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Σχήμα 2. Ψηφιακός Γραμματισμός

[Hauge, C & C. Payton, S. (2010). FutureLab: Digital literacy across the Curriculum, σελ.19 και Ιωάννα Κοτρωνίδου & Τάνια Τόζιου, 2011]

Επομένως, με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης ως τεχνική μιας διαφοροποιημένης διδασκαλίας στη σχολική μονάδα που συγκεκριμένα εμπεριέχει και παιδιά που έχουν διαγνωστεί με έλλειψη προσοχής και υπερκινητικότητα, αλλά και παιδιά που γενικότερα χαρακτηρίζονται από μαθησιακές δυσκολίες, η μάθηση αποκτά ενδιαφέρον και παρέχει δεξιότητες που καλύπτουν τις ανάγκες κάθε παιδιού ξεχωριστά. Οι δραστηριότητες της ψηφιακής αφήγησης που διαθέτουν συνδυασμό ψηφιακών μέσων, ήχο, εικόνα φωτογραφίες, βίντεο και μαγνητοσκοπημένη φωνή, πιθανόν του εκπαιδευτικού με σκοπό τη διδασκαλία ή φωνές μαθητών που δημιούργησαν ψηφιακή ιστορία και υποδύονται ρόλους.

Και στις δύο περιπτώσεις η γνώση παρέχεται μέσω της ψυχαγωγίας, άλλωστε σε αυτό αρέσκεται και ο ενήλικας και τα παιδιά. Οι μαθητές συνεργάζονται μεταξύ τους για τη δημιουργία μιας ιστορίας, συνθέτουν μαζί την ιστορία, βρίσκουν σχετικές εικόνες και βίντεο , ανταλλάσσουν ιδέες και γνώσεις. Η φαντασία τους

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ενεργοποιείται και στο τέλος το έργο τους αποτελεί ομαδικό επίτευγμα.

Συναγωνίζονται χωρισμένοι σε ομάδες, συγγράφουν μαζί, λαμβάνουν αποφάσεις και οργανώνονται. Ερευνούν μαζί στα πλαίσια του ομαδοσυνεργατικού περιβάλλοντος. Η εργασία αυτή έχει καλλιτεχνική κουλτούρα και έκφραση, άρρητα συνδεδεμένη με το ολοκληρωμένο πνεύμα και την ολόπλευρη παιδεία ενός παιδιού. Η επεξεργασία της χρειάζεται κριτική ικανότητα. Επιπλέον, ο μαθητής κατακτά και την κουλτούρα της πληροφορικής, όπως είδαμε παραπάνω. Αυτό σημαίνει ότι αναπτύσσει βασικές δεξιότητες της τεχνολογίας και ανταποκρίνεται καλύτερα στις απαιτήσεις της νεώτερης κοινωνίας. Ενισχύεται η ικανότητα του μαθητή στον προφορικό και στο γραπτό λόγο, και αξιολογείται όπως φανερώθηκε παραπάνω η τέχνη και η τεχνολογία στην εκπαίδευση.

Στην περίπτωση που ο μαθητής διδάσκεται τη διδακτέα ύλη μέσα από μια τρίλεπτη ψηφιακή αφήγηση, συμπληρωματικά με τα προαναφερθέντα, κατακτά τον οπτικοακουστικό εγγραμματισμό (audiovisual literacy). Καταπολεμάται η απόσπαση προσοχής, καθώς το αντικείμενο μελέτης έχει πάρει διαφορετικές διαστάσεις. Μέσα σε ελάχιστο χρόνο, χωρίς κόπο και δίχως στείρα αποστήθιση, ο νέος παρακολουθεί με μεγάλο ενδιαφέρον τις εικόνες, τους ήχους, τη μουσική και τα βίντεο που εξελίσσονται μπροστά του και δεν του δίνουν περιθώριο για αποπροσανατολισμό σκέψης. Στα λεπτά αυτά, η ύλη παρουσιάζεται λιγότερη, ευκολότερη και πολύ πιο κατανοητή. Επίσης, φαίνεται στα μάτια των μαθητών πολύ πιο διασκεδαστική, νιώθουν ότι παίζουν ή βλέπουν ταινία και όχι ότι μελετάνε. Επιπρόσθετα, ο χρόνος που χρειάζεται ο μαθητής να μελετήσει στο σπίτι είναι μηδαμινός. Όμως, πολύ σημαντικό προτέρημα της ψηφιακής αφήγησης είναι ότι ο μαθητής που χάνει το ενδιαφέρον του εύκολα σε μεγάλου μήκους ταινίες και αποφασίζει να ασχοληθεί με κάτι άλλο, στα τρία λεπτά της παρουσίασης σίγουρα δεν προλαβαίνει να βαρεθεί. Η παρουσίαση είναι σύντομη, ολιγόλεπτη, πλήρης στην διδακτέα ύλη που στοχεύει και ψυχαγωγική γεμάτη χρώματα και μουσική (Κοτρωνίδου Ι. & Τόζιου Τ., 2011:25). Οι δύσκολες λέξεις του βιβλίου και οι έννοιες παρουσιάζονται σαν παραμύθι που είναι πολύ εύκολο να εξηγήσουν και να επεξεργαστούν.

Βέβαια, πολλές φορές εμπλουτίζεται και το λεξιλόγιό του και ανακαλύπτει τον θησαυρό των λέξεων. Αναγνωρίζει τις αξίες της ζωής μέσα από τις αφηγήσεις και

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

αυξάνει την αυτοπεποίθησή του. Είναι πάρα πολύ σημαντικό, να αποκτά την ικανότητα της ακρόασης, ώστε γενικότερα στην ζωή του να μπορεί να είναι ενεργός ακροατής. Στο τέλος, ο εκπαιδευτικός κάνει ερωτήσεις ανοιχτού και κλειστού τύπου στους μαθητές, ώστε να εντοπίσει τυχόν ελλείψεις των μαθητών. Επίσης, αναγνωρίζει και ελέγχει την κριτική σκέψη των παιδιών και την αξιολόγησή τους.

Εν κατακλείδι, γίνεται αντιληπτό ότι οι μαθητές γενικής, αλλά και ιδιαίτερος ειδικής αγωγής, όπως παιδιά που έχουν εντοπιστεί με ΔΕΠ-Υ ενδιαφέρονται περισσότερο για μια διαφοροποιημένη διδασκαλία με τη χρήση ψηφιακών μέσων, ενώ με τις παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας η μάθηση κρίνεται λιγότερο αποτελεσματική.

2.2.5 Η ψηφιακή Αφήγηση ως μέσο, εργαλείο και αντικείμενο εκπαίδευσης

Η ψηφιακή αφήγηση είναι μια διαδικασία δημιουργίας ιστοριών που δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές και στους εκπαιδευτικούς να εργαστούν μαζί καλλιεργώντας σεβασμό και ανεκτικότητα προς τα μέλη της ομάδας με διαφορετικές απόψεις, να συλλέξουν πληροφορίες και να λαμβάνουν αποφάσεις (Robin, 2009). Οι μαθητές έρχονται σε επαφή με πλήθος εκπαιδευτικών τομέων, όπως είναι οι τέχνες, η λογοτεχνία, η μουσική, η ζωγραφική (δημιουργία κολλάζ) και η φωτογραφία (δημιουργία μοντάζ), καθώς εξελίσσουν τη δημιουργική τους γραφή και τις καλλιτεχνικές τους ικανότητες. Εκφράζονται, αποκτούν αυτοπεποίθηση και αναπτύσσουν τη φαντασία τους και τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες. Η ψηφιακή αφήγηση ιστοριών μέσα στη σχολική αίθουσα μπορεί να συνεισφέρει και στην κοινωνικοποίηση του παιδιού, ενώ παράλληλα προβληματίζονται για κοινωνικά ζητήματα και αναπτύσσουν επιχειρήματα (Τόζιου & Κοτρονίδου, 2012:23).

Σκοπός είναι το εργαλείο της ψηφιακής αφήγησης να ενεργοποιήσει το μαθητή, να τον διατηρήσει σε εγρήγορση και να παραμείνει προσεκτικός κατά τη διάρκεια της παρακολούθησης. Με τη χρήση των τεχνολογικών μέσων βάζουν τις σκέψεις και τις ιδέες τους σε μια σειρά και συνδέουν τις ανάλογες εικόνες με τις ανάλογες λέξεις (H. Ohler, 2008). Βήμα βήμα οι μαθητές έρχονται σε επαφή με τον ψηφιακό

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

αλφαριθμητισμό που είναι απαραίτητος για την αποδοτική χρήση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση.

Αναφορικά με τον Ψηφιακό Γραμματισμό που προαναφέρθηκε και καλλιεργείται μέσα από την ψηφιακή αφήγηση στην εκπαίδευση, είναι πολύ σημαντικό να υπογραμμιστεί η ανάπτυξη του Οπτικού Γραμματισμού στην εκπαίδευση, που αφορά την ικανότητα των μαθητών να εκφράζονται μέσα από την επιλογή εικόνων, του Τεχνολογικού Γραμματισμού στην εκπαίδευση, που αναφέρεται στην ικανότητα των μαθητών να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά μέσα και συσκευές, του Πληροφοριακού Γραμματισμού στην εκπαίδευση, που αφορά στην διερεύνηση και την αξιολόγηση σύνθετων πληροφοριών και τέλος, τον Παγκόσμιο Γραμματισμό που προκύπτει μέσα από την εκπαίδευση με τη χρήση ψηφιακών μέσων, που αφορά στην ικανότητα ερμηνείας των πληροφοριών μέσα από παγκόσμια οπτική γωνία.

Η χρήση της ψηφιακής αφήγησης προάγει την εμπέδωση του διδακτικού περιεχομένου, καθώς οι άνθρωποι είναι ευκολότερο να ανακαλέσουν πληροφορίες που έλαβαν μέσα από μία εικόνα, ή μια ολιγόλεπτη ιστορία-παραμύθι, ιδίως όταν πρόκειται για επανάληψη της ήδη υπάρχουσας γνώσης. Σε μια Ψηφιακή Διαδραστική Ιστορία απαιτείται η ενεργή συμμετοχή του εκπαιδευμένου, ο οποίος επηρεάζει την πλοκή και φέρνει στο φως νέους τρόπους αφήγησης, περισσότερο ελκυστικούς (Φεσάκης Γ., 2019:25). Η αφήγηση συνεισφέρει στην αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας ως χρήσιμο εργαλείο για την διαμόρφωση ενός ευχάριστου και αποτελεσματικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και ως μέσου για τη μεταλαμπάδευση γνώσεων, ιδεών και στάσεων. Άλλωστε, σύμφωνα με τον Benmayor (2008), *Η ψηφιακή αφήγηση είναι βασισμένη στην παιδαγωγική.*

Η ψηφιακή αφήγηση, ενώ επιφέρει καρπούς όσον αφορά τον γραπτό και τον προφορικό λόγο, παρόλα αυτά δεν αποσκοπεί μόνο στην διδασκαλία του μαθήματος της Γλώσσας, αλλά στη διδασκαλία όλου του εύρους των μαθημάτων, όπως αποσαφηνίζεται στο ερευνητικό πλαίσιο της παρούσας διπλωματικής εργασίας (Φεσάκης, Γ., - Σεραφείμ, Κ., 2010:10, Ψηφιακή αφήγηση: Επισκόπηση λογισμικών)

2.2.6 Διαδικασία δημιουργίας ψηφιακής αφήγησης

Η δημιουργία ψηφιακής αφήγησης στα πλαίσια της διδακτικής ώρας είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί σε κάθε βαθμίδα της εκπαίδευσης, ακόμα και σε παιδιά του νηπιαγωγείου. Ο εκπαιδευτικός μπορεί με τη βοήθεια των μικρών παιδιών συνεργατικά να δημιουργήσει μια ιστορία. Επιπλέον, είναι αρκετά διαδραστικό για τα παιδιά, να ζωγραφίσουν ανάλογες εικόνες που σχετίζονται με το θέμα της ιστορίας που έπλασαν και να τις εντάξουν στο βίντεο που θα δημιουργήσουν με τη βοήθεια του δασκάλου τους/ της δασκάλας τους. Επιπρόσθετα, η ψηφιακή αφήγηση θα αποκτούσε άλλες διαστάσεις, εάν τα ίδια τα παιδιά αφηγούνταν με τις αθώες παιδικές φωνές τους τους διαλόγους και τις αφηγήσεις που θα είχαν φανταστεί-δημιουργήσει.

Όπως, φαίνεται, λοιπόν, μια ψηφιακή αφήγηση μπορεί να καταστεί αποτελεσματική στη διδασκαλία σε κάθε ηλικία, σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης και σε κάθε μάθημα, χωρίς σε καμία περίπτωση να χάσει το διαδραστικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα της.

Εννοείται, πως ο εκπαιδευτικός για να πετύχει την αποτελεσματικότητα της ψηφιακής αφήγησης στην εκπαίδευση, προσφέρει κίνητρα στους μαθητές και δίνει ιδιαίτερη σημασία στην δημιουργότητα της όλης διαδικασίας και στην καλλιτεχνική της πλευρά (Κοτρωνίδου Ι. & Τόζιου Τ., 2011:29). Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που ο εκπαιδευτικός έχει σκοπό να διδάξει ένα μέρος της ύλης με ψηφιακά μέσα και ιδίως με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης. Έχει προιδαίσει τον μαθητή για την αξία της ψηφιακής αφήγησης και το υλικό που θα παρακολουθήσουν. Είναι κάτι διαφορετικό, κάτι καινούριο που δίνει ενδιαφέρον στη στείρα μάθηση. Έχει κάθε είδους τεχνολογικό μέσο, εικόνα, μουσική, ήχο. Καλύπτει σε μεγάλο ποσοστό κάθε αρεσκεία των μαθητών και προάγει τον προσανατολισμό της προσοχής των νέων στην ολιγόλεπτη παρουσίαση.

Η ψηφιακή αφήγηση για να καταστεί ευκολότερη και πιο κατανοητή στη δημιουργία της, αλλά και περισσότερο καρποφόρα στην διδασκαλία, πρέπει να ακολουθήσει κάποια βήματα πολύ σημαντικά για την υλοποίησή της (Porter, 2004:44). Πρώτα, απ'όλα δίνεται έμφαση στη συγγραφή του σεναρίου. Έπειτα, σχεδιάζεται το project, δηλαδή το σχέδιο της εργασίας. Αργότερα, γίνεται συστημική οργάνωση όλων των αρχείων. Ηχογραφείται η φωνή. Συλλέγονται και προσθέτονται τα ψηφιακά μέσα.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Παράλληλα, δημιουργείται η πρώτη πρόχειρη παρουσίασή της και πραγματοποιούνται οι απαραίτητες διορθώσεις. Ενώ, τέλος, έχει μεγάλη σημασία το χειροκρότητα.

Άλλη εκδοχή που αφορά τα βήματα που πρέπει να υλοποιηθούν, σύμφωνα με τον Jakes (2006) , αφορά στο γράψιμο της ιστορίας, στη δημιουργία του σεναρίου, στη δημιουργία του storyboard, δηλαδή της εικονογραφίας, η επιλογή των πολυμέσων, η δημιουργία ψηφιακής ιστορίας και τέλος, η κοινοποίηση της ψηφιακής ιστορίας.

Μία άλλη ακολουθία των βημάτων φαίνεται ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα. Πρώτο βήμα για τη δημιουργία μιας ψηφιακής αφήγησης είναι η χαρτογράφηση της ιστορίας, η οποία πρέπει να έχει αρχή-μέση- τέλος. Δημιουργείται ένας πίνακας με στήλες που αναφέρεται στους πρωταγωνιστές, και στα κύρια σημεία της ιστορίας που μαρκάρονται στο κέντρο σαν πυρήνας της αφήγησης. Στον πυρήνα, μάλιστα, αναγράφονται οι προκλήσεις που έχει να συναντήσει ο κάθε ήρωας, οι ηθικοί προβληματισμοί και τα εμπόδια που έχει να αποκρούσει. Πρωταγωνιστές της ιστορίας είναι κάθε φανταστική υπάρξη, είτε απλώς ένα ζώο, ένας άνθρωπος με βάση των οποίου εξελίσσεται το σενάριο. Πολλές φορές, πυρήνας είναι η απάντηση σε ένα βασικό ερώτημα, που συνήθως δίνεται στο τέλος, ως κορύφωση της όλης αφήγησης. Τότε θεωρείται η αφήγηση ολοκληρωμένη, όταν δωθεί η λύση του προβλήματος, όταν ολοκληρωθεί η αποστολή. Συνήθως, στις παιδικές ιστορίες υπάρχει αίσιο τέλος.

Έπειτα, αφού δωθεί το σενάριο και οι βασικές προϋποθέσεις του, συγγράφεται και αφηγείται-ηχογραφείται. Είναι πολύ σημαντικό να εντοπιστούν τα λάθη στο πρόχειρο και να διορθωθούν. Αργότερα, η ιστορία αποκτά μεγαλύτερο ενδιαφέρον με την εισαγωγή εικόνων, φωτογραφιών και βίντεο, ενώ η παρουσίαση πραγματοποιείται σε προγράμματα, όπως τα εξής:

Story Mat, Story Rooms, Sam, Movie maker, Photo Story 3, Kid Pix, Alice και Pets-Scratch Mit.

Έπειτα, η ηχογραφημένη αφήγηση προστίθεται στο λογισμικό παραγωγής βίντεο που εργαζόμαστε, μέσω της ίδιας εφαρμογής που διαθέτει κανάλι ηχογράφησης. Όμως, μπορεί να χρησιμοποιηθεί οποιαδήποτε συσκευή ήχου, και ύστερα ως αρχείο να ανεβεί στο λογισμικό της παραγωγής βίντεο.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Μετά την αφήγηση, εργαζόμαστε στο οπτικοακουστικό κομμάτι της ψηφιακής αφήγησης, δηλαδή αναζητούμε ή φωτογραφίζουμε εμείς εικόνες ή φωτογραφίες ή ζωγραφίες, σαρώνουμε δηλαδή κάθε είδους υλικό που ταιριάζει στη θεματολογία. Επίσης, αυτό μπορεί να αποτελεί βίντεο ή οποιοδήποτε έγγραφο.

Αργότερα, μπορούν να προστεθούν ήχοι, μουσική, ο,τιδήποτε προσφέρεται ελεύθερα από το διαδίκτυο. Η μουσική που θα επιλεγεί, μπορεί να ακούγεται μόνη της σε κάποια σημεία, με επιλογή έναρξης και λήξης καθώς και έντασης. Η ένταση της συνήθως είναι χαμηλότερη από αυτή της κύριας αφήγησης.

Πρωταρχική σημεία έχει η ιστορία- αφήγηση και λιγότερη κάθε έξτρα πληροφορία-αρχείο που θα διαμοιραστεί στο κοινό κατά την παρουσίαση.

Τέλος, η ψηφιακή αφήγηση είναι έτοιμη για παρουσίαση και σχολιασμό από τους μαθητές ή συμμαθητές των παιδιών που τη δημιούργησαν σε ομάδες. Αν επιθυμούν οι εκπαιδευτικοί ή οι μαθητές, μπορεί η ψηφιακή αφήγηση να αναρτηθεί στο διαδίκτυο, στη σελίδα του σχολείου ή στις πλατφόρμες εξ αποστάσεως διδασκαλίας για επανάληψη και ανατροφοδότηση.

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται ως προς το περιεχόμενο, τη δομή και τον τρόπο οργάνωσης της, την ποιότητα και τη σχετικότητα των εικόνων με τη θεματολογία, την ποιότητα του ήχου, και το χειροκρότημα ή αλλιώς, τη συναισθηματική φόρτιση που προκαλεί στους ακροατές.

Είναι πολύ σημαντικό, ο δημιουργός της ψηφιακής αφήγησης να έχει λάβει υπόψη το ζήτημα των πνευματικών δικαιωμάτων από τις πληροφορίες, τις εικόνες και τους ήχους που έχει αναζητήσει από το διαδίκτυο. Έπειτα, γίνεται αξιολόγηση ως προς το ενδιαφέρον των μαθητών, τη συμμετοχικότητα και την απόκτηση νέας γνώσης, είτε αναφορικά με τα τεχνολογικά μέσα, είτε αναφορικά με τη νέα ύλη.

2.2.7 Δημιουργικότητα και Καινοτομία στο Σχολείο

Οι καινοτομίες που εισάγονται τα τελευταία χρόνια κατά τη διδακτική ώρα συνδέονται άμεσα με τις Ψηφιακές Τεχνολογίες, οι οποίες έχουν λάβει τεράστιες διαστάσεις σε κάθε τομέα της ζωής και εξελίσσονται ραγδαία. Η καινοτομία και η

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

δημιουργικότητα εισάγονται μέσω μιας διαφοροποιημένης μεθόδου διδασκαλίας στην εκπαίδευση. Μέσω των καινοτομιών το σχολείο γίνεται πιο ελκυστικό και το παιδί προετοιμάζεται για την ένταξή του στην κοινωνία.

Η σύνδεση των καινοτομιών με την εκπαίδευση στοχεύει στη πλάση ανθρώπων, οι οποίοι στο μέλλον θα μπορούν οι ίδιοι, κάθε φορά που οι περιστάσεις το απαιτούν, να τις εισάγουν για τη βελτίωση και την ευημερία του ανθρώπινου πολιτισμού (Κοντάκος, Παπαγεωργίου, & Κιούση, 2014). Η καινοτομία στην εκπαίδευση αφορά νέους στόχους και μεταρρυθμίσεις όσον αφορά τη διδασκαλία στην εκπαίδευση. Ο όρος Καινοτομία συγχαίεται με τον όρο Αλλαγή, ο οποίος αναφέρεται στην επίτευξη στόχων του σχολικού προγράμματος. Άλλωστε, σύμφωνα με τον Guilford (1950), *η δημιουργικότητα καλύπτει τις πιο χαρακτηριστικές ικανότητες των δημιουργικών ατόμων, που καθορίζουν την πιθανότητα για ένα άτομο να εκφράσει μια δημιουργική συμπεριφορά, η οποία να εκδηλώνεται με εφευρετικότητα, σύνθεση και σχεδιασμό.*

Βάσει του παραπάνω ορισμού, δημιουργείται η εντύπωση ότι η δημιουργικότητα δεν αφορά προσόν μόνο των χαρισματικών παιδιών, αλλά αφορά κάθε παιδί, κάθε άνθρωπο που διαθέτει αυτή την προδιάθεση από τη γέννησή του και την εξελίσσει σταδιακά στην πορεία της ζωής του. Επίσης, η διαφοροποίηση ανάμεσα στα παιδιά είναι ποιοτική και όχι ποσοτική, ενώ παράλληλα, η συμπεριφορά του νέου προέρχεται από τη δημιουργικότητά του και αυτή ορίζει πότε θα εκδηλωθεί.

Αναφορικά με τον Torrance, χρειάζεται πάρα πολύ θάρρος και τόλμη, ώστε να είναι κάποιος δημιουργικός. Τις περισσότερες φορές, η ιδιαιτερότητα, η τολμηρή ιδέα, μπορεί να δώσει την αφορμή στους υπολοίπους και πολλές φορές στους συμμαθητές ενός μικρού παιδιού να το θεωρήσουν τρελό και ίσως γελοίο. Γι' αυτό αρκετές είναι οι φορές που παρατηρείται στα παιδιά έλλειψη θάρρους και αναζήτηση της τελειότητας.

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί που καταπιάνονται για πρώτη φορά με κάποια δημιουργική δράση είναι στην αρχή δύσπιστοι απέναντι στις καινοτομίες και πείθονται μόνο, αν δουν και οι ίδιοι τα αποτελέσματα (Κοντάκος, Παπαγεωργίου, & Κιούση, 2014). Ταυτόχρονα, επηρεάζονται και εντυπωσιάζονται, αν κατανοήσουν ότι με μια καινοτομία, επηρεάζονται θετικά οι επιδόσεις ή η συμπεριφορά των μαθητών.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Σύμφωνα με τον J. Jastrow, *δημιουργικότητα είναι η φαντασία που βλέπει μπροστά , τροφοδοτεί, συμπληρώνει, επινοεί, γεννά*. Επιπρόσθετα, η επιτυχής εφαρμογή μιας καινοτομίας σε έναν οργανισμό ή επιχείρηση, κινδυνεύει από δύο ειδών αντιδράσεις: α) αυτές που οφείλονται στην έλλειψη αναγκαίων ικανοτήτων (γνώσεων) και είναι συνδεδεμένες με την αλλαγή που απαιτείται για την εφαρμογή της και β) αυτές που οφείλονται στη θέληση για διατήρηση της ισχύουσας κατάστασης (Κοντάκος, Παπαγεωργίου, & Κιούση, 2014). Οι αντιδράσεις εξαιτίας έλλειψης ικανοτήτων μπορούν να αρθούν με την εκπαίδευση και την επιμόρφωση, ενώ όσον αφορά στη διατήρηση ισχυόντων καταστάσεων και δομών, είναι πιο δύσκολο να παραμεριστούν. Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός χρειάζεται χρόνο για να αλλάξει διδακτικό τρόπο σκέψης και να αναπτύξει την καινοτομία στην παιδαγωγική του προσέγγιση. Η εφαρμογή καινοτομιών σε ένα σχολείο γίνεται συνήθως έπειτα από συζήτηση του εκπαιδευτικού με το διευθυντή του σχολείου. Αν η ιδέα βρεί στήριγμα από το διευθυντή μιας σχολικής μονάδας, τότε η επιτυχία είναι σχεδόν βέβαιη. Άλλωστε, η ηγεσία διαδραματίζει σπουδαίο ρόλο στα πλαίσια του σχολείου και μάλιστα υποστηρικτικό (Κοντάκος, Παπαγεωργίου, & Κιούση, 2014). Αρκετές είναι οι φορές που τα διευθυντικά στελέχη προετοιμάζουν το έδαφος και πείθουν του γονείς για την αποτελεσματικότητα των επικείμενων αλλαγών. Πολύ συχνά ενθαρρύνουν τους ίδιους του εκπαιδευτικούς και διοργανώνουν επιμορφωτικά σεμινάρια.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

2.3. Διαφοροποιημένη διδασκαλία παιδιών με ΔΕΠ-Υ

2.3.1 Αποσαφήνιση του όρου και ιστορική αναδρομή της ΔΕΠ-Υ

Ήδη από την αρχαιότητα γίνονται αναφορές σε άτομα που μπορεί να εκδήλωναν ορισμένα από τα χαρακτηριστικά που σήμερα αποδίδονται στη ΔΕΠ-Υ. Ο Γαληνός φέρεται να προτείνει όπιο για τα αεικίνητα. Ο Alexander Crichton ήταν γιατρός με καταγωγή από τη Σκωτία, ο οποίος στο δεύτερο κεφάλαιο του δεύτερου βιβλίου του με τίτλο: Σχετικά με την προσοχή και τις διαταραχές της, παρουσιάζει χαρακτηριστικά και συμπτώματα που θυμίζουν τα συμπτώματα της ΔΕΠ-Υ σήμερα. (Κατερίνα Μανιαδάκη, 2012 από Goodman & Gilman, 1975).

Η πρώτη προσέγγιση της διαταραχής της ΔΕΠ-Υ έγινε το 1902 από τον πρώτο Βρετανό παιδίατρο George Frederick Still, ο οποίος μια ομάδα 43 αγοριών την χαρακτήρισε πως διακατέχεται από “ανεπάρκεια ψυχικού ελέγχου” και με επιπλέον χαρακτηριστικά όπως έλλειμμα προσοχής παρορμητικότητα, υπερκινητικότητα, επιθετικότητα και ανομία.

Τη δεκαετία του 1950, οι ειδικοί έστρεψαν το ενδιαφέρον τους στα συμπτώματα που παρουσίαζαν τα παιδιά, όπως αυτά της υπερκινητικότητας και της κινητικής ανησυχίας. Έκτοτε, οι ειδικοί έκαναν χρήση ψυχολογικών όρων, όπως είναι το σύνδρομο υπερκινητικότητας, σύνδρομο υπερκινητικού παιδιού και υπερκίνηση. Αργότερα, μεγαλύτερη έμφαση δόθηκε στον τομέα της ελλειμματικής προσοχής, ο οποίος άρχισε να κυριαρχεί στις έρευνες, έναντι της υπερκινητικότητας. Μάλιστα, στο Εγχειρίδιο Διαγνωστικών Κριτηρίων - III (DSM-III, 1980) της Αμερικανικής Ψυχιατρικής Εταιρείας, ο όρος της υπερκινητικότητας δεν είχε πρωταρχική σημασία, καθώς ο όρος της ελλειμματικής προσοχής είχε καθοριστικό ρόλο και εμφανιζόταν είτε συνδυαστικά με την υπερκινητικότητα, είτε μόνος του. Το 1987, το εγχειρίδιο δημοσιεύθηκε μια νέα αναθεωρημένη έκδοση, όπου το εν λόγω σύνδρομο απέκτησε τη σαφή ορολογία που διαθέτει μέχρι και σήμερα: Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητας (Attention Deficit Hyperactivity Disorder - ADHD).

Η ΔΕΠ-Υ αποτελεί την πιο σύνηθη αναπτυξιακή διαταραχή της παιδικής ηλικίας. Μάλιστα, σύμφωνα με τον Barkley (2006), περίπου ένα στα τρία παιδιά που

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

παραπέμπονται σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας εκδηλώνει τη συμπτωματολογία της ΔΕΠ-Υ είτε μεμονωμένα, είτε με συννοσηρότητα.

Επιπλέον, έρευνες έχουν αποδείξει ότι η συχνότητα εμφάνισης της ΔΕΠ-Υ είναι μεγαλύτερη στα αγόρια από ότι στα κορίτσια με αναλογία 3:1 σε κοινοτικό δείγμα και 6 έως 9:1 σε κλινικό δείγμα σε βάρος των αγοριών. Στην Ελλάδα τα ποσοστά των παιδιών που εμφανίζουν ΔΕΠ-Υ κυμαίνονται μεταξύ 5 έως 11%. (Κάκουρος & Μανιαδάκη, 2002:405).

2.3.2 Τα πρωτογενή συμπτώματα της διαταραχής της ΔΕΠ-Υ

Υπάρχουν πολλοί ορισμοί που αναφέρονται στην Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής- Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ-Υ), όμως τα χαρακτηριστικά που παρατίθενται παρακάτω εμφανίζονται και παρατηρούνται στα περισσότερα άτομα που πάσχουν από ΔΕΠ-Υ.

Τα συμπτώματα που εμφανίζουν τα άτομα που πάσχουν από ελλειμματική προσοχή είναι πολλαπλά. Ένα παιδί που διαγνώστηκε με ΔΕΠ-Υ συνήθως αποτυγχάνει να προσέχει λεπτομέρειες ή κάνει απρόσεκτα λάθη στις σχολικές εργασίες ή στο παιχνίδι ή σε οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα. Επιπλέον, ένα από τα πιο συχνά συμπτώματα αφορά στην αποφυγή της ανάληψης εργασιών που απαιτούν σταθερή νοητική προσπάθεια, ενώ παράλληλα το άτομο αυτό χάνει πράγματα αναγκαία στις εργασίες του. Ακόμη, πολλές φορές παρατηρείται ότι δεν ακολουθεί οδηγίες, είτε στην σχολική αίθουσα, είτε στο οικογενειακό περιβάλλον, είτε στο παιχνίδι με συνομηλίκους του. Η απόσπαση του παιδιού από διάφορους και συνήθως άσχετους θορύβους αποτελεί σύνθητες φαινόμενο στη συμπεριφορά ενός παιδιού που πάσχει από ελλειμματική προσοχή. Χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα παιδιών που αποσπώνται από ήχους αυτοκινήτων, ανάσας, το ρολόι που χτυπάει, το κλιματιστικό, βήματα στο πάτωμα του πάνω ορόφου, ακόμα και πνιχτά γέλια από την τηλεόραση σε ένα απομακρυσμένο δωμάτιο. Αυτοί οι ήχοι, διακόπτουν την αλληλουχία των σκέψεων των συγκεκριμένων παιδιών ευκολότερα, καθώς εστιάζουν την προσοχή τους στην πηγή του ήχου και όχι στο αντικείμενο ενασχόλησης. Τέτοιου είδους ερεθίσματα, το μυαλό των ανθρώπων που δεν πάσχουν από τη σχετική διάγνωση, τα

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

απορρίπτει αυτόματα. Αυτό συμβαίνει γιατί το σύστημα φιλτραρίσμάτος τους λειτουργεί αποτελεσματικά. Αντίθετα, ο ήχος του σπασίματος γυαλιού αποσπά στον καθένα από εμάς την προσοχή από τον κύριο στόχο. Επομένως, ο εγκέφαλος των παιδιών που πάσχουν από ΔΕΠ-Υ, αντιμετωπίζει τους ανεπαίσθητους ήχους για εμάς, με την ίδια προσοχή που αντιμετωπίζουμε εμείς το σπάσιμο του γυαλιού. Ο ήχος “άνευ σημασίας” για τον εγκέφαλο οποιουδήποτε ανθρώπου, μπορεί να προκαλέσει τη διακοπή του διαβάσματος ή οποιασδήποτε ενασχόλησης του παιδιού που πάσχει από ΔΕΠ-Υ.

Παράλληλα, ένα παιδί που διαγνώστηκε με ΔΕΠ-Υ πολλές φορές παρατηρείται ότι δε δείχνει να προσέχει όταν του μιλούν, φαίνεται δηλαδή πως νοητικά βρίσκεται κάπου αλλού και δεν έχει πάντα επαφή με το περιβάλλον γύρω του. Αυτό είναι ακόλουθο του συμπτώματος δυσκολίας συγκέντρωσης της προσοχής του παιδιού (Terrell C. & Dr Terri Passenger, 2005:45).Επειτα, η οργάνωση εργασιών και δραστηριοτήτων αποτελεί δύσκολο επίτευγμα για το εν λόγω πάσχον παιδί, καθώς πολλές φορές ακόμη ξεχνάει και τις καθημερινές δραστηριότητές του.

Σύμφωνα με το δεύτερο σκέλος του τίτλου της προαναφερθείσας διαταραχής, κρίνεται απαραίτητο να αναλυθούν και τα συμπτώματα των παιδιών που διαγνώστηκαν με υπερκινητικότητα- παρορμητικότητα. Συνήθως, τα παιδιά αυτά κινούν νευρικά τα χέρια ή τα πόδια τους και γενικώς δείχνουν να φαίνονται ανυπόμονα για κάποιο συμβάν. Επιπλέον, σε απρόσμενο χρόνο μπορούν να εγκαταλείψουν τη θέση στην οποία βρίσκονται, π.χ καρέκλα στο θρανίο ή από το ένα δωμάτιο στο άλλο στο σπίτι. Το συγκεκριμένο σύμπτωμα κρίνεται ως επίφοβο και επικίνδυνο, διότι πολλές φορές τα πάσχοντα παιδιά χάνονται από τα μάτια των γονιών και κατευθύνονται, για παράδειγμα, προς την απέναντι μεριά του δρόμου, χωρίς καμία απολύτως προσοχή ή έλεγχο. Επιπρόσθετα, τα παιδιά που πάσχουν από ΔΕΠ-Υ και συγκεκριμένα εμφανίζουν συμπτώματα υπερκινητικότητας, δυσκολεύονται να παίζουν ήρεμα παιχνίδια και να παίρνουν μέρος σε ήρεμες καταστάσεις και ενασχολήσεις, διότι βρίσκονται συνεχώς σε μια κατάσταση φυγής, η λεγόμενη κατάσταση “on the go”. Παράλληλα, τρέχουν παντού ή σκαρφαλώνουν σε μέρη με δύσκολη πρόσβαση, χωρίς την απαραίτητη άδεια (π.χ στο σχολείο).

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Τα παιδιά που εμφανίζουν συμπτώματα παρορμητικότητας συνήθως δεν περιμένουν τη σειρά τους, είτε σε κάποιο κατάστημα, αλλά κατά κύριο λόγο στην σχολική αίθουσα. Πολλές είναι οι φορές που φωνάζουν τις απαντήσεις των ασκήσεων χωρίς να ζητήσουν το λόγο, ενώ έχει σειρά άλλος συμμαθητής τους ή στο σπίτι σπρώχνουν λόγου χάρη τα αδέρφια τους για να παραλάβουν το πιάτο τους από τη μητέρα τους εκείνοι πιο γρήγορα. Επιπλέον, διακόπτουν συνεχώς τους άλλους μαθητές όταν μιλάνε, τον/ την εκπαιδευτικό ή τα άτομα του οικογενειακού περιβάλλοντος και αρκετές είναι οι φορές που παρενοχλούν τους συμμαθητές του στο σχολικό περιβάλλον (American Psychiatric Association, 2000). Τέλος, το παιδί που πάσχει από ΔΕΠ-Υ και παρουσιάζει συμπτώματα παρορμητικότητας, δίνει απερίσκεπτα απαντήσεις πριν ακόμη ολοκληρωθούν οι ερωτήσεις, είτε στο οικογενειακό, είτε στο φιλικό είτε στο σχολικό περιβάλλον.

2.3.3. Διάγνωση της ΔΕΠ-Υ και τυπολογική ταξινόμηση

Η επίσημη διάγνωση της ΔΕΠ-Υ πραγματοποιείται πάντα έπειτα από εξέταση από ειδικό, έναν παιδίατρο-αναπτυξιολόγο ή ψυχίατρο παιδιών και εφήβων. Το παιδί έρχεται σε πρώτη επαφή με τον παιδίατρο της οικογένειας, στον οποίο θα δοθούν σημαντικές λεπτομέρειες για τη συμπεριφορά του παιδιού που απασχολεί τους γονείς. Σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Διαγνωστικών Κριτηρίων (DSM-IV) (1994), διακρίνονται τρεις επιμέρους τύποι διαταραχής ελλειμματικής προσοχής-υπερκινητικότητας:

1. Ο κυρίαρχος τύπος της ελλειμματικής προσοχής: 6 ή περισσότερα συμπτώματα της Α' ομάδας
2. Ο κυρίαρχος τύπος της υπερκινητικότητας-παρορμητικότητας: 6 ή περισσότερα συμπτώματα της Β' ομάδας
3. Ο συνδυαστικός τύπος της ελλειμματικής προσοχής και της υπερκινητικότητας-παρορμητικότητας: 6 ή περισσότερα συμπτώματα της Α' και Β' ομάδας

Ο κυρίαρχος τύπος της ελλειμματικής προσοχής και ο τύπος της ελλειμματικής προσοχής και της υπερκινητικότητας-παρορμητικότητας διαφοροποιούνται σε σχέση με τα συμπτώματα που εμφανίζουν και σε σχέση με διάφορα χαρακτηριστικά, όπως

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

είναι το φύλο και η ηλικία. Για παράδειγμα, έχει διαπιστωθεί από έρευνες ότι τα κορίτσια εμφανίζουν συχνότερα χαρακτηριστικά ελλειμματικής προσοχής (Zalecki & Hinshaw, 2004:407).

Ο τρίτος τύπος που αφορά το συνδυασμό του πρώτου και του δεύτερου έχει μελετηθεί περισσότερο, ενώ ο δεύτερος και ο πρώτος εκλαμβάνονται ως τα πρώιμα στάδια του τρίτου. Μάλιστα, για να διαγιγνώσκει ένα παιδί με τον τρίτο τύπο της διαταραχής, απαιτείται η παρουσία των συμπτωμάτων στην ηλικία των 7 ετών και σε χρονική διάρκεια συνεχούς έκφρασης τουλάχιστον 6 μηνών. Επιπλέον, πρέπει το παιδί να παρουσιάσει ταυτόχρονα έλλειμμα, είτε στον κοινωνικό, είτε στον ακαδημαϊκό, είτε στον επαγγελματικό τομέα. Η οικεία συμπτωματολογία θα είναι παρούσα σε τουλάχιστον δύο διαφορετικά περιβάλλοντα. Αυτό σημαίνει, ότι ένα παιδί διαγιγνώσκεται από τη διαταραχή ΔΕΠ-Υ, καθώς παρουσιάζει συμπτώματα ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας-παρορμητικότητας σε ταυτόχρονα δύο κοινωνικά περιβάλλοντα, όπως είναι λόγου χάρη το σπίτι και το σχολείο.

Η διάγνωση της ΔΕΠ-Υ μπορεί να γίνει με διάφορες τεχνικές, όπως είναι η Συνέντευξη, οι Κλίμακες μέτρησης και η Άμεση παρατήρηση.

2.3.4 Διδασκαλία παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση Ψηφιακών Τεχνολογιών

Το σχολείο αποτελεί μικρογραφία του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου στο οποίο ζούμε. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο δε μπορεί να μείνει ανεπηρέαστο από τις ραγδαίες αλλαγές που επιφέρει η τεχνολογική εξέλιξη στην κοινωνία. Τα τελευταία χρόνια, η καινοτομία σε θέματα εκπαιδευτικής πράξης και ειδικότερα αναφορικά σε παιδιά που αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες ή έχουν διαγνωστεί με διαταραχή ΔΕΠ-Υ, αφορά σε ένα πλήθος λογισμικών και πολυμέσων, τα οποία φαίνεται να είναι περισσότερο ελκυστικά για το παιδί, αλλά κυρίως κρίνονται περισσότερο αποτελεσματικά ως προς αυτό το στόχο.

Επιπρόσθετα, με την είσοδο των Ψηφιακών Μέσων και Τεχνολογιών στην σχολική πραγματικότητα, αλλάζει θεμελιακά ο τρόπος διδασκαλίας, μάθησης, αξιολόγησης και συμμετοχής των μαθητών στη τάξη. Ειδικότερα, οι μαθητές που εμφανίζουν

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

οικεία συμπτώματα ελλειμματικής προσοχής, επικεντρώνουν με μεγαλύτερη επιτυχία την προσοχή τους σε μια μεγάλη οθόνη που παρουσιάζει εικόνες και ήχους για λιγότερο από 4 λεπτά (χωρίς δηλαδή να κουράζει το κοινό). Ακόμη, τα ψηφιακά μέσα κατορθώνουν να διατηρούν το ενδιαφέρον των μαθητών που εμφανίζουν υπερκινητικές τάσεις, καθώς δημιουργούν ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον πολυαισθητηριακό και ανοιχτό προς όλους.

Η χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως μία έξυπνη τεχνική και διδακτική στρατηγική, η οποία διευκολύνει στο μέγιστο βαθμό το εκπαιδευτικό έργο του δασκάλου/ της δασκάλας. Αυτό αποδεικνύει τον πολυμήχανο συνδυασμό του εκπαιδευτικού ως προς τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας και την καινοτόμα παρέμβαση της τεχνολογικής στήριξης.

Κρίνεται, λοιπόν, αναγκαίο, να καθοριστεί μια ειδικά σχεδιασμένη εκπαίδευση που ικανοποιεί τις ιδιαίτερες ανάγκες των παιδιών που διαθέτουν διαφορετικά χαρακτηριστικά από το γενικότερο πλήθος των μαθητών.

Στην παρούσα διπλωματική εργασία, η ειδικά σχεδιασμένη εκπαίδευση (διαφοροποιημένη διδασκαλία) αφορά σε τεχνολογικά (υπερ) πολυμέσα που χρησιμοποιούνται για την αποτελεσματικότερη επίδοση των μαθητών.

2.4 Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαφοροποιημένη σχολική πραγματικότητα

2.4.1 Εννοιολογική προσέγγιση του διαφοροποιημένου ρόλου του εκπαιδευτικού

Μέρα με τη μέρα, η νέα εποχή επιτάσσει την μετεξέλιξη του εκπαιδευτικού, ο οποίος καλείται να διαφοροποιήσει τη διδασκαλία του και κατ' επέκταση το έργο του και να ανταποκριθεί στις σύγχρονες προκλήσεις, στους σημερινούς μαθητές και τις τάξεις τους. Η εποχή αυτή, δεν αφορά μόνο στην ραγδαία εξέλιξη της Τεχνολογίας, η οποία έχει εισέλθει σε όλους τους καθημερινούς τομείς της ζωής, αντίστοιχα και στις σχολικές μονάδες, αλλά αφορά και στη νέα εποχή της συμπερίληψης, του μη αποκλεισμού και της κοινωνικής συνοχής. Η κοινωνία του σήμερα, επιβάλλει την ύπαρξη εκπαιδευτικών που δυναμικά μπορούν να γεφυρώσουν θέσεις και αντιθέσεις και να κάνουν λήψη αποφάσεων, που με κόπο τελικά θα μπορούν να φέρουν εις πέρας.

Σήμερα, ο εκπαιδευτικός παραλαμβάνει έναν νέο τίτλο με νέες υποχρεώσεις και ευθύνες που οφείλει να επιτελέσει. Η μετάβαση από έναν απλό διεκπεραιωτή εκπαιδευτικό, σε έναν δυναμικό και πολυμήχανο εκπαιδευτικό δεν είναι εύκολη. Αυτό συμβαίνει, διότι οι αμέτρητες κατακτήσεις στον τεχνικό τομέα, μεγαλώνουν το βάρος της παιδείας.

Η ανασφάλεια αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό των εκπαιδευτικών, αλλά και όλων όσων συμμετέχουν σε μια τέτοια αλλαγή. Η απομάκρυνση από μια μόνιμη εκπαιδευτική μέθοδο-τεχνική, όπου εν μέρει οι μαθητές μαθαίνουν σε κάποιο ικανοποιητικό βαθμό και ο τρόπος εργασίας του εκπαιδευτικού είναι σταθερός για πολλά χρόνια, εμπεριέχει το αίσθημα του φόβου για την επάρκεια διαχείρισης των νέων καταστάσεων. Όμως, ο σύγχρονος εκπαιδευτικός απαιτείται να διακατέχεται από αυτοπεποίθηση για το έργο του, θάρρος και τόλμη για την ανάληψη ενεργειών και αισιοδοξία για την αποτελεσματικότητά του, όχι μόνο για την πρόοδο των μαθητών του, αλλά και για την μελλοντική επαγγελματική σταδιοδρομία του ίδιου.

Είναι επακόλουθη η κατάργηση του «εκπαιδευτικού αυθεντία» που κατέχει την απόλυτη γνώση, διότι ο σύγχρονος εκπαιδευτικός οφείλει να διαθέτει χαρακτηριστικά

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

που ανταποκρίνονται στους σκοπούς του 21ου αιώνα. Άλλωστε, η γνώση συνεχώς εξελίσσεται και ο εκπαιδευτικός εναρμονίζει τη νέα γνώση με τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του και συνεχώς προοδεύει. Επιπρόσθετα, η πλειοψηφία των μαθητών έχει εξοικειωθεί άριστα με τα ψηφιακά μέσα, το ίδιο και οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί, αφού αυτό επιτάσσει η σημερινή κοινωνία.

Δικαίως, η τεχνολογία διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο και στον τομέα της εκπαίδευσης στα σύγχρονα σχολεία, ιδίως μάλιστα στην εκπαίδευση των παιδιών που διαγιγνώσκονται με διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας-παρορμητικότητας ή οποιαδήποτε άλλης μαθησιακής δυσκολίας. Ο σύγχρονος εκπαιδευτικός εμπλουτίζει τις γνώσεις του, αποκτώντας τη δυνατότητα να καλύψει τις δυνατότητες και τις αδυναμίες του μεγαλύτερου ποσοστού των μαθητών του.

2.4.2 Ειδικός Παιδαγωγός και γνωσιακές και συμπεριφορικές τεχνικές παρέμβασης σε παιδιά με ΔΕΠ-Υ

Ένας ειδικός παιδαγωγός ασχολείται με τη διαπαιδαγώγηση ατόμων που εμφανίζουν ειδικές ανάγκες, ειδικές ικανότητες και αδυναμίες. Στόχος της εκπαίδευσης αυτής είναι η συμπερίληψη των μαθητών που πάσχουν από κάποια διαταραχή, η συμμετοχή τους στο κοινωνικό σύνολο και η ακαδημαϊκή και η μετέπειτα επαγγελματική τους πρόοδος. Σύμφωνα με τον νόμο Περί Ειδικής Εκπαίδευσης (Ν. 113(Ι)/99) τα παιδιά που έχουν σοβαρή μαθησιακή, λειτουργική ή προσαρμοστική δυσκολία, που οφείλεται σε σωματικές, διανοητικές ή άλλες γνωστικές ανεπάρκειες, παράσταται ανάγκη να του παρασχεθεί ειδική αγωγή και εκπαίδευση.

Ο ρόλος του ειδικού παιδαγωγού είναι ταυτόχρονα συμβουλευτικός και υποστηρικτικός, καθώς είναι ο αρωγός και το στήριγμα του παιδιού, αφού συνδέει το παιδί με τη μάθηση, το παιδί με το σχολείο και το παιδί με την οικογένειά του, εφόσον συνομιλεί με τους γονείς, τους συμβουλεύει, τους ενισχύει και ταυτόχρονα τους «μεταφράζει -εξηγεί» συμπεριφορές και στάσεις του παιδιού που πάσχει από κάποια ειδική διαταραχή. Πρωτεύον στόχος του ειδικού παιδαγωγού είναι η βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής διαβίωσης του παιδιού, χρησιμοποιώντας εναλλακτικούς και διαφοροποιημένους τρόπους διδασκαλίας, όπως ερευνάται στην

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

παρούσα διπλωματική εργασία. Σκοπός είναι το παιδί να ενισχύσει την αυτοεκτίμησή του.

Ο ειδικός παιδαγωγός χρησιμοποιεί ειδικές γνωσιακές και συμπεριφορικές τεχνικές παρέμβασης σε παιδιά με ΔΕΠ-Υ, που στόχο έχουν την αποτελεσματικότερη διαπαιδαγώγησή τους. Η **τεχνική του ελέγχου** των ερεθισμάτων στοχεύει στον έλεγχο αποφυγής μιας ανεπιθύμητης συμπεριφοράς. Πρώτα από όλα, οφείλει να εντοπίσει τι συμβαίνει στο περιβάλλον του παιδιού, προτού συμβεί μια ανεπιθύμητη ενέργεια-συμπεριφορά του. Έπειτα, απαιτείται η αποφυγή επανάληψης αντίστοιχων δράσεων (Κατερίνα Αγγελή, 2011:306). Όπως υπογραμμίζεται, είναι πολύ σημαντικό οι εκπαιδευτικοί του παιδιού δίνοντάς του κατευθυντήτριες οδηγίες να διατυπώνουν προτάσεις καταφατικά και όχι ερωτηματικά, λέγοντάς τους τι θα κάνουν και όχι ρωτώντας τους αν θα το κάνουν, για παράδειγμα, «Κάθισε στην καρέκλα σου» και όχι «Θα καθήσεις στην καρέκλα σου;».

Η **τεχνική της σταδιακής αύξησης του εύρους της προσοχής** δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό ειδικής αγωγής να διατηρήσει την προσοχή του παιδιού ενεργή προς τη διδακτική ύλη για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Ο εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής χρησιμοποιεί πολλές φορές ρολόι, ώστε να υπολογίζει το χρόνο που παραμένει το παιδί συγκεντρωμένο σε μια δραστηριότητα και κάθε φορά πρέπει να προσπερνά έστω στο ελάχιστο τον προηγούμενο χρόνο. Στην αρχή, ο ειδικός εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί διάφορες ασκήσεις μνήμης και δραστηριότητες πολλαπλών επιπέδων, ώστε να ελέγξει την εγρήγορση και την προσοχή των μαθητών.

Επιπρόσθετα, η **τεχνική της Εκπαίδευσης στις κοινωνικές δεξιότητες** πραγματοποιείται από τον ειδικό εκπαιδευτικό στα παιδιά με διάγνωση ΔΕΠ-Υ, διότι συχνά τα παιδιά αυτά εμφανίζουν δυσκολίες στην σύναψη κοινωνικών σχέσεων, γίνονται επιθετικά στις ομαδικές δραστηριότητες και τα παιχνίδια με τους συμμαθητές και πολλές φορές περιθωριοποιούνται. Έτσι, ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τα παιδιά να συμμετέχουν σε παιχνίδια ρόλων και σε κοινωνικο-ομαδικές δραστηριότητες με σκοπό την καλλιέργεια ενσυναίσθησης και τη διαχείριση του θυμού τους (Μάκτρα Σ. & Σοφianoπούλου Α. & Αγγελή Κ., 2012:402).

Ακόμη, η **τεχνική επίλυσης προβλημάτων** βασίζεται στην καλλιέργεια της ικανότητας του ίδιου του παιδιού να ελέγχει τη συμπεριφορά του και τον

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

παρορμητισμό του, προτού ενεργήσει και να αξιολογεί το πρόβλημα στο οποίο βρίσκεται, συνήθως με την τεχνική «Σταμάτα- Σκέψου- Πράξε». (Eisert, 1999).

Η τεχνική της Εκπαίδευσης σε δεξιότητες ανοχής της συναισθηματικής δυσφορίας προετοιμάζει το παιδί να ελέγχει μόνο του το θυμό του, τη στεναχώρια του και την απογοήτευσή του, να διαχειρίζεται δηλαδή τα αρνητικά συναισθήματα που προέρχονται από τον παρορμητισμό του χαρακτήρα του. Η παρούσα τεχνική διδάσκει στο παιδί εναλλακτικούς τρόπους καταπράυνσης της δυσφορίας, όπως είναι η ενασχόληση με τη μουσική και το παιχνίδι με το κατοικίδιο του (Friedberg, 2009).

Η τεχνική της Εκπαίδευσης στη διαχείριση του θυμού σύμφωνα με τον Eisert (1999), βοηθάει το παιδί να ελέγξει τα παρορμητικά επιθετικά του συναισθήματα, μέσω του εντοπισμού των καταστάσεων που το παιδί δρα επιθετικά, μέσω της εκπαίδευσης με μίμηση προτύπου, όπως το να παίρνει βαθιές ανάσες, ώστε να χαλαρώσει από το θυμό με τεχνικές χαλάρωσης.

Τέλος, οι τεχνικές χαλάρωσης και πιο συγκεκριμένα η Προοδευτική Μουσική Χαλάρωση (PMX) μπορεί να βοηθήσουν το παιδί να ηρεμήσει από τα αρνητικά συναισθήματα του θυμού και της δυσφορίας αρχικά με τη σύσφιξη των μυών για λίγα δευτερόλεπτα και έπειτα αφήνονται ελεύθεροι οι μύες, ώστε το παιδί να μπορεί να διακρίνει την ένταση και την επιθετικότητα από τις στιγμές χαλάρωσης.

2.4.3 Παράγοντες βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού έργου

Ο όρος της αποτελεσματικότητας (effectiveness) αντιπαραβάλλεται πολύ συχνά με τον όρο της αποδοτικότητας (efficiency). Ο μεν πρώτος, σύμφωνα με το λεξικό του Μπαμπινιώτη (1998:262) αναφέρεται στην ολοκλήρωση μιας ενέργειας από ένα άτομο επιφέροντας τα θεμιτά αποτελέσματα, ενώ ο δε δεύτερος όρος αναφέρεται στην απόδοση μιας ενέργειας από ένα άτομο, δηλαδή στην συνεισφορά, μέσα από αυτή την ενέργεια, οφελών.

Ο Ανδρεαδάκης (2010:14), αναφέρεται στους ακόλουθους παράγοντες που καθιστούν ένα σχολείο αποτελεσματικό. Ένα σχολείο χαρακτηρίζεται ως αποτελεσματικό όταν

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

διαθέτει ισχυρή σχολική διοίκηση. Επιπλέον, χαρακτηριστικός παράγοντας του αποτελεσματικού σχολείου είναι το σχολικό κλίμα που εγγυάται τη μαθησιακή πρόοδο, καθώς και οι υψηλές προσδοκίες για τις μαθησιακές επιδόσεις. Τέλος, σπουδαίοι παράγοντες που καθιστούν ένα σχολείο αποτελεσματικό αποτελούν η έμφαση που δίνεται στην απόκτηση βασικών μορφωτικών δεξιοτήτων και το σαφές πλαίσιο αξιολόγησης των μαθητικών επιδόσεων.

Σύμφωνα με τον Κοντάκο (2010), η σχολική αποτελεσματικότητα ασχολείται με την επίδραση παραγόντων στο εσωτερικό της σχολικής μονάδας, όπως είναι η διοίκηση και το κλίμα του σχολείου, η γνωστική και συναισθηματική επίδοση των μαθητών, κ.ά. και διακρίνονται τα παρακάτω μοντέλα σχολικής αποτελεσματικότητας του Cameron (1984).

1	Στοχοκεντρικό Μοντέλο	Σαφείς στόχοι που επιτυγχάνονται με καταληκτική ημερομηνία.
2	Μοντέλο Συστημικών Πόρων	Σαφείς σχέσεις μεταξύ δεδομένων και αποτελεσμάτων και απόκτηση επιθυμητών πόρων.
3	Μοντέλο Εσωτερικής Διαδικασίας	Ομαλή λειτουργία σχολικής μονάδας.
4	Μοντέλο Ικανοποίησης/ Στρατηγικών Παραγόντων	Στόχος του σχολείου είναι η επίτευξη των απαιτήσεων των παραγόντων του.
5	Μοντέλο Νομιμότητας	Το σχολείο συγκρίνεται με άλλες σχολικές μονάδες και επιβιώνει.
6	Μοντέλο Οργανωσιακής Μάθησης	Η δυνατότητα του σχολείου να επιβιώσει στις αλλαγές του κοινωνικού περιβάλλοντος στο οποίο υπάγεται.
7	Μοντέλο Αναποτελεσματικότητας	Όταν δεν παρατηρείται αναποτελεσματικότητα στους

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

		στόχους που θέτει.
8	Μοντέλο Διοίκησης Ολικής Ποιότητας	Η σχολική μονάδα παρατηρεί και αλληλεπιδρά με το εξωτερικό περιβάλλον.

Πίνακας 1. Μοντέλα σχολικής αποτελεσματικότητας

Οι Πασιαρδής και Πασιαρδή (2000:42), αναφέρονται στις ακόλουθες αρχές, στις οποίες στηρίζεται η αποτελεσματικότητα του σχολείου. Αρχικά, όλοι οι μαθητές μπορούν να μάθουν με τις κατάλληλες συνθήκες. Επιπλέον, βασική αρχή της αποτελεσματικότητας του σχολείου είναι οι ίσες ευκαιρίες μάθησης σε όλο το μαθητικό πληθυσμό.

Γίνεται αντιληπτό, ότι ένα αποτελεσματικό σχολικό έργο διαθέτει όραμα και στοχοθεσία μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη, ενώ παράλληλα ευνοεί την ανάπτυξη συνεργατικού περιβάλλοντος και δίνει έμφαση στην ανατροφοδότηση. Επιπλέον, ενισχύει τον καταμερισμό των ευθυνών και προάγει τη δημοκρατία. Συμβάλλει στην αυτοβελτίωση των εκπαιδευτικών, οι οποίοι εμπλουτίζουν τα χαρακτηριστικά τους με τη δυνατότητα να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τις καινοτομίες, ενώ παράλληλα αξιολογούν τους μαθητές μέσω ποικίλων μεθόδων αξιολόγησης, με σκοπό την εξέλιξη των διδακτικών μέσων (λόγου χάρη υλικοτεχνικός εξοπλισμός) για την ενίσχυση των μαθητών.

2.4.4 Η ανάδειξη του ρόλου του ειδικού δασκάλου με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης

Η επιρροή που ασκούν οι Ψηφιακές Τεχνολογίες στον τομέα της εκπαίδευσης είναι αναμφίβολα τεράστια και οι εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων πρέπει να ενημερώνονται για όλα τα νέα εκπαιδευτικά πλεονεκτήματα που προσφέρουν τα ψηφιακά μέσα στην παιδεία. Τα οφέλη που πηγάζουν από τη χρήση των τεχνολογικών μέσων είναι πολάριθμα όχι μόνο για την καθημερινή ζωή, αλλά και για την ίδια την εκπαίδευση, η οποία έχει πάρει άλλες διαστάσεις και έχει ανοίξει τους

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ορίζοντές της. Η χρήση των τεχνολογικών μέσων δεν θυμίζει σε τίποτα την παραδοσιακή και στείρα απομνημόνευση, αφού καταργείται η έννοια της αυθεντίας με την αλλαγή του ρόλου του δασκάλου και την ανάδειξη στον παράγοντα που θα διαδραματίσει τον κύριο ρόλο για την επιτυχή και αποτελεσματική ένταξη των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση.

Η χρήση των τεχνολογικών μέσων κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, ιδίως στη διδασκαλία των παιδιών με διάγνωση ΔΕΠ-Υ, διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ δασκάλου-μαθητή και μαθητή με το μάθημα, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιείται ως βοηθητικό μέσο επικοινωνίας-διδασκαλίας.

Ο δάσκαλος της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης παιδιών με ΔΕΠ-Υ, οφείλει να ενσωματώσει τις τεχνολογίες στις ιδιαιτερότητες του κάθε μαθήματος, αλλά και του ίδιου του παιδιού και να επινοήσει στρατηγικές αντιμετώπισης πιθανών προβλημάτων που μπορεί να ανακύψουν. Επιπλέον, ο δάσκαλος/ η δασκάλα οφείλει να πειραματίζεται αδιάκοπα με τη νέα τεχνολογία, ώστε να παράγει ποιότητα στην εκπαιδευτική διαδικασία και ευελιξία στις νέες εκπαιδευτικές εξελίξεις. Μάλιστα, είναι πολύ σημαντικό να υπογραμμιστεί το γεγονός ότι ο ρόλος του εκπαιδευτικού της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αναδεικνύεται με πολύ αξιόπαινο τρόπο και καταργεί τα παλαιά δεδομένα της στείρας διδασκαλίας, με απλή μέθοδο απομνημόνευσης μέσω των σχολικών εγχειριδίων και αξιολόγησης των μαθητών με διαγωνίσματα που εμπεριέχουν ερωτήσεις ίσης μεταχείρισης αναφορικά με τις δυνατότητες και τις αδυναμίες των μαθητών.

Γίνεται, λοιπόν αναφορά σε μια «δασκαλοκεντρική εποχή», δηλαδή μια εποχή πρωταγωνιστικού ρόλου του εκπαιδευτικού, η οποία έρχεται σε αντίθεση με τη νέα εποχή που επιτάσσει η νέα τεχνολογία για τη σχολική πραγματικότητα. Ο εκπαιδευτικός ενημερώνεται συνεχώς για το παιδαγωγικό, ψυχολογικό, κοινωνικο-πολιτισμικό και τεχνολογικό επίπεδο της μάθησης και επιμορφώνεται συνεχώς αναδεικνύοντας τον ρόλο ενός ανθρώπου που ενδιαφέρεται για την πολύπλευρη εκμάθηση των νέων, την προσθήκη θετικών χαρακτηριστικών στην προσωπικότητα των μαθητών και την κάλυψη αδυναμιών. Ο εκπαιδευτικός ρόλος των δασκάλων της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και ιδίως των δασκάλων που προωθούν τη συμπερίληψη των μαθητών με διάγνωση ΔΕΠ-Υ και χρησιμοποιούν τεχνολογικά εργαλεία

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

χαρακτηρίζεται ως συνεργυνητικός και συντονιστικός. Η χρήση των Ψηφιακών Μέσων διευκολύνει τη μάθηση, την κάνει απλούστερη και πιο κατανοητή. Ο μαθητής εμπνέεται από το δάσκαλο ο οποίος προάγει την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας με σκοπό την αναγνώριση του δυναμικού ρόλου της μαθητικής ομάδας και τη μεγιστοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων του σχολείου. Το σύγχρονο σχολείο προωθεί τη συμμετοχή των παιδιών στη διδακτική διαδικασία με ενεργό τρόπο αποκτώνοντας περισσότερες πνευματικές και γνωστικές ικανότητες. Ακόμη, ο εκπαιδευτικός μέσω του νέου αυτού ρόλου βελτιώνει και το ψυχολογικό κλίμα των παιδιών στη σχολική αίθουσα, ενώ παράλληλα τα παιδιά που πάσχουν από απόσπαση προσοχής διακατέχονται πλέον από το αίσθημα της αυτοπεποίθησης και της αυτογνωσίας.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

3. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνηθεί ο αντίκτυπος που έχει η ψηφιακή αφήγηση στην πρόοδο και την απόδοση των μαθητών με ΔΕΠΥ και η χρησιμότητα των Ψηφιακών Τεχνολογιών και κατ' επέκταση της ψηφιακής αφήγησης στην εκπαίδευση. Μέσα από αυτή την καινοτομία διαφαίνεται και η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού στην εξέλιξη και την βελτίωση συγκέντρωσης των παιδιών με ΔΕΠΥ. Η διεξαγωγή της έρευνας και του μετέπειτα συμπεράσματος, θα γίνει με τη βοήθεια της βιοματικής εμπειρίας του εκπαιδευτικού και των μαθητών με ΔΕΠΥ.

4. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Πέρα από τον κύριο σκοπό, είναι επόμενο να ακολουθήσουν επιμέρους στόχοι της ερευνητικής εργασίας, ώστε να προσδιοριστούν με σαφήνεια οι προβληματισμοί και να στεφθεί η έρευνα με επιτυχία. Επομένως, αναπόφευκτος στόχος της έρευνας διαφαίνεται η ανάλυση των δομών στις πτυχές που αναδύονται, ως αποτέλεσμα της εμπειρίας των μαθητών και της ελλιπούς παρουσίας του εκπαιδευτικού κατά τη διδασκαλία-ψηφιακή αφήγηση. Στη διάρκεια της διαφορετικής αυτής μεθόδου διδασκαλίας ο ρόλος του εκπαιδευτικού δεν παύει να είναι πρωταγωνιστικός, απλώς δίνεται έμφαση από τη μεριά του δασκάλου-της δασκάλας στα μηχανήματα τα οποία ο ίδιος - η ίδια χειρίζεται, ενεργοποιεί-απενεργοποιεί. Οι μαθητές βιώνουν τη μάθηση, η οποία πλέον αναπαριστάται στο μυαλό τους με εικόνες και ήχους, χωρίς να είναι αναγκαία πλέον η στείρα απομνημόνευση.

Επιπλέον, επιμέρους στόχος της παρούσας ερευνητικής εργασίας αποτελεί η διερεύνηση του κατά πόσο οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες μπορούν να νοηματοδοτήσουν το έργο του εκπαιδευτικού. Κατά πόσο δηλαδή οι μαθητές, όχι μόνο γενικής αγωγής, αλλά και μαθητές που έχουν διαγνωστεί με ΔΕΠ-Υ, έχουν τη δυνατότητα να δώσουν νόημα στην ενέργεια αυτή του εκπαιδευτικού και να ανακαλύψουν την ουσία-τη γνώση μέσα από μια ψυχαγωγική διάσταση της

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

παιδαγωγικής. Ο μαθητής δίνει μεγάλη έμφαση στο σενάριο που εξελίσσεται μπροστά στα μάτια του και αναγνωρίζει το έργο που διαπράττει ο εκπαιδευτικός του.

Τέλος, τρίτος επιμέρους στόχος της έρευνας που πραγματοποιείται, αποτελεί η παρουσίαση νέων καινοτομιών ή ακόμη και τεχνικών ή εργαλείων που στοχεύουν στη συγκέντρωση των παιδιών με ΔΕΠΥ στο μάθημα. Οι νέες μέθοδοι- πρακτικές μπορεί να είναι πολυάριθμοι και να δίνουν στον εκπαιδευτικό ένα προβάδισμα στο έργο που επιτελεί. Οι εκπαιδευόμενοι βρίσκουν ενδιαφέρον στο νέο “προϊόν” και ενθουσιάζονται με την ιδιαίτερη αυτή διδασκαλία που θα ακολουθήσει. Η νέα τεχνική μπορεί να συνδέει τη μάθηση με τη ζωγραφική, το τραγούδι, την εκδρομή, ακόμα και τη γυμναστική.

Ένας εκπαιδευτικός έχει, λοιπόν τη δυνατότητα να νοηματοδοτήσει με το έργο του τη διδασκαλία των νέων και να επηρεάσει τη μετέπειτα πορεία του, μέσω μιας άλλης μορφής διδασκαλίας, όπως για παράδειγμα την εξωτερική μεταφορά των μαθητών σε ένα μοναστήρι δίπλα από το σχολείο για την πραγματοποίηση μιας διδακτικής ώρας στα θρησκευτικά ή την εκμάθηση των συμφώνων της αλφαβήτου με μελωδία και ρυθμό. Τεχνικές που χρησιμοποιούνται χρόνια τώρα στη διδασκαλία από πολύ αξιέπαινους εκπαιδευτικούς που έχουν νοηματοδοτήσει το έργο πολλών νέων δασκάλων.

5. ΥΠΟΘΕΣΗ

Στην παρούσα διπλωματική ερευνητική εργασία μέσω των νέων διαφοροποιημένων παιδαγωγικών τεχνικών, ο εκπαιδευτικός χαρακτηρίζεται από αποτελεσματικότητα στο έργο του, αφού μέσα από τη βιοματική έρευνα ενδέχεται να αποδειχθεί στην πράξη η απόδοση και η πρόοδος των μαθητών κατά τη διάρκεια της σχολικής διδακτικής ώρας με τη χρήση ψηφιακών μέσων. Η ερευνητική υπόθεση πρόκειται να επιφέρει απόδειξη στη συνέχεια.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

6. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

1. Σε τι βαθμό συμβάλλουν οι εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην αποτελεσματική χρήση των Ψηφιακών Τεχνολογιών;
2. Παρατηρούν στους μαθητές τους οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία;
3. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των παιδιών κατά τη διάρκεια μιας καινοτόμας διδασκαλίας;
4. Ποια είναι η στάση του εκπαιδευτικού στην Αλλαγή;
5. Είναι ευχαριστημένοι οι μαθητές των τριών Δημοτικών Σχολείων, έπειτα από τη νέα παιδαγωγική τεχνική;
6. Πως επηρεάζεται ο ρόλος του εκπαιδευτικού μετά την Αλλαγή;
7. Πως αντιμετωπίζεται η Ψηφιακή Αφήγηση από τα παιδιά με διάγνωση ΔΕΠΥ;

7.ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η ιδέα της μεθοδολογίας της έρευνας της παρούσας διπλωματικής εργασίας προήλθε από την πρακτική άσκηση που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών: «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης εκπαιδευτικών μονάδων» του Πανεπιστημίου Αιγαίου, όπου έγινε από μέρος μου μια προσπάθεια διερεύνησης της σχολικής μονάδας ως προς την ανάπτυξη της διδασκαλίας, καθώς παρατηρήθηκε ότι γίνεται πιο αποτελεσματική μέσω της καινοτομίας κατά το σχολικό έτος 2020-2021.

Η παρούσα διπλωματική εργασία, αποτελεί εμπειρική, ποιοτική έρευνα και ως προς το πεδίο αυτής, συνδέεται κυρίως με τις επιστήμες της Αγωγής. Για τη συλλογή δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η ατομική, επιτόπια παρατήρηση και είναι προσανατολισμένη σε συμπεράσματα. Οι ερευνητικές τεχνικές χρησιμοποιήθηκαν

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

στη βάση ενός συνδυαστικού συστήματος χαρακτηριστικών γνωρισμάτων και κατηγοριών με τη χρήση διαγνωστικών φύλλων εργασίας.

Η μέθοδος που ακολουθείται στην παρούσα έρευνα είναι η χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης ως μέσο εκπαιδευτικής πρακτικής με τη χρήση Ψηφιακών Μέσων-Τεχνολογιών. Πιο συγκεκριμένα, επιλέχθηκαν για την πραγματοποίηση της ερευνητικής διαδικασίας τέσσερις σχολικές τάξεις γενικής παιδείας εκ των οποίων η καθεμιά εμπεριέχει τρεις- τέσσερις μαθητές που έχουν διαπιστωθεί ορισμένοι με υπερκινητικότητα, άλλοι με μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία και άλλοι με απόσπαση προσοχής (και οι δώδεκα μαθητές στο σύνολο έχουν διάγνωση ΔΕΠ-Υ). Οι δύο από τις τρεις σχολικές μονάδες ανήκουν στο νησί της Ρόδου και αφορούν μαθητές Β' Δημοτικού (τέσσερις μαθητές με διάγνωση ΔΕΠ-Υ) και ΣΤ' Δημοτικού (τρεις μαθητές στην ΣΤ'1 και δύο μαθητές στην ΣΤ'2 με διάγνωση ΔΕΠ-Υ). Η τρίτη σχολική μονάδα ανήκει στη Θεσσαλονίκη και επιλέχθηκαν μαθητές της Δ' Δημοτικού, καθώς στη τάξη υπήρχαν τρεις μαθητές με σχετική διάγνωση. Και τα τρία σχολεία ανήκουν στο δημόσιο τομέα.

Και οι τέσσερις εκπαιδευτικοί συνεργάστηκαν μαζί μου με μεγάλη ευχαρίστηση, ώστε να δημιουργηθεί μια ψηφιακή αφήγηση που αφορά το υλικό προς μελέτη. Γνώρισαν πολλές νέες τεχνικές και εφαρμογές της ψηφιακής αφήγησης. Οι τρεις είχαν δημιουργήσει στο παρελθόν, ενώ η μία εκπαιδευτικός ποτέ.

Το αντικείμενο της μελέτης έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ορισμένων ερωτήσεων προς τους μαθητές στο τέλος της προβολής της ψηφιακής αφήγησης. Οι ερωτήσεις αυτές αφορούν την κατανόηση του περιεχομένου διδασκαλίας της ψηφιακής αφήγησης, όπως άλλωστε συμβαίνει και στο τέλος των περισσότερων διδακτικών ωρών. Διαφαίνεται, λοιπόν, η προσοχή που έδειξαν τα παιδιά που έχουν διαγνωστεί με διάσπαση προσοχής, παρορμητικότητα ή υπερκινητικότητα και μαθησιακές δυσκολίες. Στη συνέχεια, συμπληρώνεται από τους μαθητές το φυλλάδιο εργασίας - διαγνωστικό τεστ που εμπεριέχει ελάχιστες ερωτήσεις κυρίως κλειστού τύπου σε μορφή παιχνιδιού που αφορά τη διδακτέα ύλη που διδάσκεται μέσα από τη ψηφιακή αφήγηση. Κατά τη διάρκεια της βιντεοπροβολής παρακολουθείται παρατηρείται η κινησιολογία αυτών των μαθητών και συμπληρώνεται στο πόρισμα της έρευνας των ερωτήσεων.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Η επισκόπηση περιλαμβάνει συγκεκριμένα στάδια διεξαγωγής. Αρχικά, αποσαφηνίζεται ο σκοπός και οι επιμέρους στόχοι της έρευνας. Εν συνεχεία, επιλέγεται το δείγμα της έρευνας. Έπειτα, επιλέγεται η μέθοδος της ερευνητικής διαδικασίας και σχεδιάζεται το φυλλάδιο που θα συμπληρώσουν οι μαθητές. Ακολουθεί η συμπλήρωσή του αμέσως μετά την προβολή της ψηφιακής αφήγησης και η επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων- απαντήσεων των μαθητών σε συνδυασμό με την συμπεριφορά που παρατηρήθηκε κατά τη διάρκεια της προβολής του διδακτικού περιεχομένου.

Αφορά επισκόπηση μικρής κλίμακας διότι πραγματοποιείται από μεμονωμένο άτομο. Η τεχνική συλλογής δεδομένων που αξιοποιείται στην συγκεκριμένη επισκόπηση είναι τυποποιημένο τεστ επιδόσεων- γνώσεων.

8. ΔΕΙΓΜΑ

Για την πραγματοποίηση της ερευνητικής διαδικασίας επιλέχθηκαν τρεις σχολικές τάξεις γενικής παιδείας εκ των οποίων η καθεμιά εμπεριέχει τρεις- τέσσερις μαθητές που έχουν διαπιστωθεί ορισμένοι με υπερκινητικότητα ή παρορμητικότητα, άλλοι με μαθησιακές δυσκολίες-δυσλεξία και άλλοι με απόσπαση προσοχής (και οι δώδεκα μαθητές στο σύνολο έχουν διάγνωση ΔΕΠ-Υ). Οι δύο από τις τρεις σχολικές μονάδες ανήκουν στο νησί της Ρόδου και αφορούν μαθητές Β' Δημοτικού (τέσσερις μαθητές με διάγνωση ΔΕΠ-Υ) και ΣΤ' Δημοτικού (τρεις μαθητές με διάγνωση ΔΕΠ-Υ στην ΣΤ'1 και δύο μαθητές στην ΣΤ'2). Η τρίτη σχολική μονάδα ανήκει στη Θεσσαλονίκη και επιλέχθηκαν μαθητές της Δ' Δημοτικού, καθώς στη τάξη υπήρχαν τρεις μαθητές με σχετική διάγνωση. Και τα τρία σχολεία ανήκουν στο δημόσιο τομέα. Οι τέσσερις μαθητές της Β' Δημοτικού με διάγνωση από διεπιστημονική επιτροπή, αποτελούνται από τρία κορίτσια και ένα αγόρι, οι τρεις μαθητές της ΣΤ'1 Δημοτικού αποτελούνται από τρία αγόρια, οι δύο μαθητές της ΣΤ'2 αποτελούνται από δύο αγόρια και τέλος, οι τρεις μαθητές της Δ' Δημοτικού αποτελούνται από δύο κορίτσια και ένα αγόρι.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

9. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Βασικά εργαλεία της παρούσας ερευνητικής διπλωματικής εργασίας αποτελούν ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής και ένα πρόγραμμα δημιουργίας ψηφιακής αφήγησης, στην προκειμένη περίπτωση χρησιμοποιήθηκε το Movie Maker Project. Στην περίπτωση που χρειαστήκαμε μικρόφωνο καλύτερης ποιότητας εργαστήκαμε και σε ένα επιπλέον πρόγραμμα Audacity για μαγνητοσκόπηση της αφήγησης και καθαρότητας του ήχου.

Στις τρεις ψηφιακές αφηγήσεις της ΣΤ' Δημοτικού και της Δ' Δημοτικού, που πραγματοποιήθηκαν εξ αποστάσεως μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας WEBEX, λόγω της πανδημίας του Covid-19, επιπλέον εργαλείο αποτέλεσε η χρήση του διαδικτύου και της προαναφερθείσας πλατφόρμας διδασκαλίας. Οι μαθητές έστειλαν της απαντήσεις μέσω φωτογραφικής κάμερας (όπως στέλνουν στον εκπαιδευτικό τους την καθημερινή εργασία που λαμβάνουν για το σπίτι) αμέσως μετά τη λήξη της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, ενώ παράλληλα είχαν ανοιχτές της κάμερες, με σκοπό την παρατήρηση της κινησιολογίας και της προσοχής των νέων προς τη νέα τεχνική.

Επιπρόσθετα, στην σχολική αίθουσα έγινε χρήση προτζέκτορα και εξωτερικών ηχείων για καλύτερη εικόνα και ήχο προς όλο το κοινό. Ακόμη, για τη δημιουργία της ψηφιακής αφήγησης χρησιμοποιήθηκαν εικόνες και βίντεο από το διαδίκτυο, στα οποία λήφθηκαν υπόψη τα πνευματικά δικαιώματα.

Τέλος, βασικό εργαλείο της έρευνας αποτέλεσε το φύλλο εργασίας που δόθηκε σε όλα τα παιδιά στο τέλος της παρουσίασης, δομημένο με απλές - σύντομες ερωτήσεις κλειστού τύπου και κουίζ Σωστού-Λάθους κατά κύριο λόγο. Εργασίες που θυμίζουν παιχνίδι και όμως εξυπηρετούν τον εκπαιδευτικό στον έλεγχο κατανόησης του διδακτικού αντικειμένου από τους μαθητές.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

10. ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η διεξαγωγή της έρευνας πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2020-2021. Η πρώτη σε σειρά ψηφιακή αφήγηση σε σχολική αίθουσα πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2021. Αφορούσε τους μαθητές της Β' Δημοτικού ενός Δημοτικού Σχολείου της Ρόδου. Η διδασκαλία πραγματοποιήθηκε δια ζώσης και χρειάστηκε μία διδακτική ώρα από το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος στην κεφάλαιο 9. Το νερό.

Η δεύτερη σε σειρά ψηφιακή αφήγηση σε σχολική αίθουσα πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του 2021. Αφορούσε τους μαθητές της Δ' Δημοτικού ενός Δημοτικού Σχολείου της Θεσσαλονίκης. Η διδασκαλία πραγματοποιήθηκε εξ' αποστάσεως με τη χρήση της διαδικτυακής πλατφόρμας Webex, καθώς λόγω της πανδημίας τα σχολεία ήταν πανελλαδικώς κλειστά και χρειάστηκε μια διδακτική ώρα από το μάθημα της Ιστορίας στην Ενότητα 3. ΚΛΑΣΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ, υποενότητα 2. Ο «Χρυσός Αιώνας» (5ος ΑΙΩΝΑΣ π.Χ.), κεφάλαιο 22. *Η καθημερινή ζωή και η εκπαίδευση των Αθηναίων.*

Η τρίτη σε σειρά ψηφιακή αφήγηση σε σχολική αίθουσα πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του 2021. Αφορούσε τους μαθητές της ΣΤ'1 Δημοτικού ενός Δημοτικού Σχολείου της Ρόδου. Η διδασκαλία πραγματοποιήθηκε εξ' αποστάσεως με τη χρήση της διαδικτυακής πλατφόρμας Webex, καθώς λόγω της πανδημίας τα σχολεία ήταν προσωρινά κλειστά. Για την υλοποίηση της διδασκαλίας χρειάστηκε μια διδακτική ώρα από το μάθημα των Μαθηματικών στο Κεφάλαιο 51. Μετρώ το χρόνο από τη Θεματική Ενότητα 5.

Η τέταρτη σε σειρά ψηφιακή αφήγηση σε σχολική διαδικτυακή αίθουσα πραγματοποιήθηκε επίσης, το Μάρτιο του 2021. Αφορούσε επίσης μαθητές της ΣΤ'2 Δημοτικού ενός σχολείου της Ρόδου. Η διδασκαλία πραγματοποιήθηκε εξ' αποστάσεως με τη χρήση της διαδικτυακής πλατφόρμας Webex. Για την υλοποίηση της διδασκαλίας χρησιμοποιήθηκε η ίδια ενότητα στα Μαθηματικά (51. Μετρώ το χρόνο), καθώς τα δύο τμήματα βάδιζαν στα ίδια μονοπάτια, σε συνεργασία πάντα με την εκπαιδευτικό του κάθε τμήματος.

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Και οι τρεις ψηφιακές αφηγήσεις αναφέρονται λεπτομερώς ως προς το περιεχόμενό τους και τη σκοπιμότητά τους παρακάτω.

11. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

11.1 Διδασκαλία με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης στη Β' Δημοτικού

Ταυτότητα πρώτης διδασκαλίας με τη χρήση ψηφιακής αφήγησης

Η πρώτη σε σειρά ψηφιακή αφήγηση σε σχολική αίθουσα πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2021. Αφορούσε τους μαθητές της Β' 1 Δημοτικού ενός Δημοτικού Σχολείου της Ρόδου. Η διδασκαλία πραγματοποιήθηκε δια ζώσης και χρειάστηκε μία διδακτική ώρα (5η διδακτική- σχολική ώρα- 45 λεπτά) από το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος στο κεφάλαιο 9. Το νερό.

Προφίλ εκπαιδευτικού Β' Δημοτικού

Η συνεργασία με την εκπαιδευτικό της τάξης ήταν πολύ καλή. Η δασκάλα από την πρώτη στιγμή είχε την ευχάριστη διάθεση να ασχοληθεί με την επιλεγούσα καινοτομία και να ελέγξει τις δυνατότητες της, καθώς και τις επιδράσεις της στους μαθητές, αλλά κυρίως στους μαθητές που αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες και απόσπαση προσοχής. Δεν είχε ασχοληθεί ξανά με αντίστοιχη καινοτομία, όμως ήταν η κατάλληλη ευκαιρία, καθώς το τμήμα της για το σχολικό έτος 2020-2021 εμπεριέχει τέσσερις μαθητές με διάγνωση ΔΕΠ-Υ. Η συνεργασία με την εκπαιδευτικό του τμήματος πραγματοποιήθηκε δια ζώσης σε δύο συναντήσεις, και τηλεφωνικώς. Στην πρώτη συνάντηση μελετήθηκε η σκοπιμότητα της έρευνας και δημιουργήθηκε μια σύντομη ψηφιακή αφήγηση του μαθήματος στα 1:48 λεπτά, καθώς και το ίδιο το κεφάλαιο ήταν αρκετά σύντομο και αφορά παιδιά δευτέρας Δημοτικού. Επίσης, συζητήθηκαν λεπτομερώς οι δυνατότητες και οι αδυναμίες και των τεσσάρων παιδιών με διάγνωση ΔΕΠ-Υ και τα χαρακτηριστικά τους, ώστε να έχουμε πλήρη εικόνα για το δείγμα. Επιλέχθηκε ο ήχος, οι εικόνες, η μελωδία και μαγνητοσκοπήθηκε η αφήγηση. Στη δεύτερη συνάντηση δημιουργήθηκε το φύλλο εργασίας με πέντε σύντομες ερωτήσεις που θυμίζουν παιχνίδι. Οι υπόλοιπες λεπτομέρειες της έρευνας συζητήθηκαν μέσω του τηλεφώνου. Η εκπαιδευτικός του

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

τμήματος είχε ενεργό ρόλο καθόλη τη διάρκεια της διδασκαλίας με την εισαγωγή καινοτομίας.

Προφίλ σχολικής τάξης

Στην τάξη Β'1 παρατηρείται η κατά ομάδες διδασκαλία, η οποία προσφέρεται με την τοποθέτηση θρανίων ανά δύο ή τρία αντικριστά. Η κατά ομάδες διάταξη ευνοεί την ομαδοκεντρική μορφή διδασκαλίας, αλλά αυξάνει τις εκτός μαθήματος επικοινωνίες. Όταν η εκπαιδευτικός δε χρησιμοποιεί τόσο τη συνεργατική διδασκαλία, αλλά τη δασκαλοκεντρική, οι ομάδες των μαθητών σε στιγμές χαλάρωσης μετατρέπονται αυτόματα σε συντροφίες ελεύθερης συζήτησης με δύσκολη επαναφορά στο μάθημα. Οι μαθητές τοποθετήθηκαν σε διάταξη θρανίων σύμφωνα με κοινωνιόγραμμα σχολικού συμβούλου. Ανεξάρτητα από το είδος της διάταξης των θρανίων είναι εξασφαλισμένοι διάδρομοι άνετης πρόσβασης προς την πόρτα της τάξης και προς το ερμάριο με τα πινέλα ζωγραφικής, τους χάρτες, καθώς και το διδακτικό υλικό. Σημαντικός παράγοντας μάθησης αποτελεί και η αισθητική της αίθουσας. Γι' αυτό και η ευρύχωρη αίθουσα του τμήματος Β'1 είναι γεμάτη με ζωγραφιές και εργασίες των μαθητών. Σχετικά με τον μαθητικό πληθυσμό, οι μαθητές είναι 23, απ' τους οποίους τα 14 είναι αγόρια και τα 9 κορίτσια. Τα τρία κορίτσια και το ένα αγόρι έχουν διαγνωστεί με απόσπαση προσοχής υπερκινητικότητα και μαθησιακές δυσκολίες. Το επίπεδο των μαθητών είναι μέτριο με εξαίρεση λίγους μαθητές που το επίπεδό τους βρίσκεται σε άριστη κατάσταση. Η εκπαιδευτικός πάντα επαινεί τους μαθητές δίνοντας στην ομάδα που δίνει σωστή απάντηση από ένα αυτοκόλλητο και όταν κάποιος από την ομάδα δεν κάνει τις ασκήσεις του, τους αφαιρεί από ένα αυτοκόλλητο. Έτσι, όποια ομάδα έχει περισσότερα αυτοκόλλητα στο τέλος της χρονιάς, θα πάρει κάποιο δώρο, πράγμα το οποίο ενθαρρύνει τη συμμετοχή τους. Στην τάξη υπάρχουν εννέα μαθητές ξένης καταγωγής, απ' τους οποίους οι επτά είναι από Αλβανία, το ένα από Τουρκία και το άλλο από Βουλγαρία.

Περιεχόμενο διδασκαλίας

Περιεχόμενο της διδασκαλίας αποτελεί το κεφάλαιο 9. Το νερό από τη Μελέτη Περιβάλλοντος, Βιβλίο μαθητή και συγκεκριμένα η ενότητα 9.2 Ο κύκλος του νερού.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Μάλιστα, ήταν το μάθημα που θα παρέδιδε η δασκάλα του τμήματος στα παιδιά κατά την επιλεγείσα διδακτική ώρα. Η διδασκαλία προτείνεται από το Υπουργείο Παιδείας να πραγματοποιηθεί σε μία διδακτική ώρα 45 λεπτών.

Στόχοι της διδασκαλίας βάσει του Υπουργείου Παιδείας είναι οι μαθητές να κατανοήσουν τη σημασία του νερού για τη διατήρηση της ζωής και να περιγράψουν τον κύκλο και τις μορφές του νερού στη φύση (νερό, σύννεφα, υδρατμοί, βροχή, χιόνι, πάγος). Τέλος, στόχος αποτελεί η σύνδεσή του με τις μεταβολές της φυσικής του κατάστασης.

Σχέδιο μαθήματος βάσει παρατήρησης

Τα πρώτα δέκα λεπτά γίνεται επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο τα παιδιά θα διδαχθούν και ακολουθεί μια εισαγωγή αναφορικά με το νερό (που βρίσκεται γύρω μας και η σπουδαιότητά του). Στη συζήτηση αυτή έχουν αναφερθεί λέξεις κλειδιά από την δασκάλα, όπως νερό, αλμυρό νερό, γλυκό νερό, κύκλος νερού και υδρατμός. Στα επόμενα 2 λεπτά ολοκληρώνεται η ψηφιακή αφήγηση. Στο τέλος της ψηφιακής αφήγησης η εκπαιδευτικός αφιερώνει δέκα λεπτά σε ερωτήσεις που παρουσιάζονται και παρακάτω όσον αφορά τη ψηφιακή αφήγηση, αν ήταν ενδιαφέρουσα και αν θυμούνται αρκετά από αυτά που είδαν. Έπειτα, μοιράζει τα φυλλάδια εργασίας ως ασκήσεις - παιχνίδι που μπορούν να συμπληρώσουν. Τα παιδιά έχουν στη διάθεσή τους είκοσι λεπτά, ώστε να συμπληρώσουν τις πέντε δραστηριότητες και έχουν τη δυνατότητα, βάσει βιωματικής παρατήρησης, να αναπτύξουν συζήτηση και να συνεργαστούν σε ένα ελάχιστο- επιτρεπτό βαθμό. Στα τελευταία 3 λεπτά γίνεται ανατροφοδότηση της ύλης και οι μαθητές μοιράστηκαν την ευχαρίστηση που βρήκαν στο σημερινό τρόπο διδασκαλίας.

10'	Εισαγωγή - Συζήτηση
2'	Προβολή Ψηφιακής αφήγησης
10'	Ερωτήσεις εκπαιδευτικού - Συζήτηση
20'	Συμπλήρωση φύλλου εργασίας
3'	Ανατροφοδότηση και συζήτηση

Πίνακας 2. Σχέδιο μαθήματος Β'1 Δημοτικού βάσει βιωματικής παρατήρησης

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Κατά την έναρξη της διδακτικής ώρας της Μελέτης Περιβάλλοντος η εκπαιδευτικός της τάξης έχει ενεργό ρόλο, ενώ ως ερευνητής διέθετα το ρόλο του εξωτερικού παρατηρητή. Έγινε επεξήγηση του σημερινού τρόπου διδασκαλίας που σίγουρα θα συναρπάσει το κοινό. Βάσει παρατήρησης, η διάθεση των παιδιών για μάθημα ήταν εντονότερη σε σχέση με παλαιότερες παραδόσεις μαθήματος. Κατά τη διάρκεια των 2 λεπτών της διδασκαλίας τα παιδιά κοιτούσαν έντονα τον προτζέκτορα. Συγκεκριμένα, το κορίτσι 1. από τα τέσσερα παιδιά που έχουν τη διάγνωση υπερκινητικότητας, συνήθιζε σε κάθε διδακτική ώρα να πηγαίνει στην τουαλέτα τουλάχιστον τέσσερις φορές. Αυτή τη φορά δε ζήτησε ούτε μία φορά να βγεί εκτός τάξης. Επιπλέον, το αγόρι 1. από τα τέσσερα παιδιά με διάγνωση απόσπασης προσοχής συνήθιζε να ζωγραφίζει στο τετράδιό του κατά τη διάρκεια ολόκληρης της διδακτικής ώρας, ενώ αυτή τη φορά, παρατηρήθηκε να ζωγραφίζει μόνο για 2 λεπτά την εικόνα που είδε στην ψηφιακή αφήγηση με τον ήλιο, τη θάλασσα και τους υδρατμούς και έπειτα συνέχισε να παρακολουθεί τη διδασκαλία. Τα άλλα δύο κορίτσια που παλαιότερα σηκώνονταν συνεχώς από τη θέση τους, έχοντας διαγνωστεί με υπερκινητικότητα (κορίτσι 2. και κορίτσι 3.), δεν σηκώθηκαν καθόλου, παραμόνο μία φορά για να πιάσουν ένα τετράδιο από κάτω και μία ακόμη για να παραδώσουν το φυλλάδιο εργασίας στην έδρα.

Στο τέλος της ψηφιακής αφήγησης, αξίζει να σημειωθεί πως και τα τέσσερα παιδιά δήλωσαν πως θέλουν να ξαναδούν σε βίντεο το μάθημα τους, ήταν πολύ διασκεδαστικό και μάλιστα διερωτήθηκαν και ζητωκραύγαζαν <<τελείωσε; αυτό ήταν; αυτό θα σας πούμε μόνο την άλλη φορά; εύκολο!>>.

Υπήρξε, επομένως, μεγάλη ανταπόκριση από το κοινό, οι οποίοι απαντούσαν στις ερωτήσεις και στα λεγόμενα της μαγνητοσκοπημένης φωνής και μάλιστα τα δύο κορίτσια με τη σχετική διάγνωση, αξίζει να σημειωθεί ότι επαναλάμβαν πολλές φορές αυτά που άκουγαν.

Στην συνέχεια, η εκπαιδευτικός ρώτησε τα παιδιά αν τους άρεσε. Η απάντηση ήταν σαφώς καταφατική και μάλιστα δήλωσαν πως μακάρι να βλέπουν κάθε φορά βίντεο.

Κορίτσι 1.	Ναι!
------------	------

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Κορίτσι 2.	Πολύ!
Κορίτσι 3.	Μακάρι να βλέπουμε κάθε φορά!
Αγόρι 1.	Ναι!!

Πίνακας 3. Απαντήσεις των παιδιών της Β'1 Δημοτικού στην ερώτηση αν άρεσε η ψηφιακή αφήγηση στους μαθητές.

Στην επόμενη ερώτηση που ακολούθησε όσον αφορά την επανάληψη της συγκεκριμένης μεθόδου διδασκαλίας και τα τέσσερα παιδιά με τη διάγνωση, ήταν καταφατικά. Βέβαια, το ένα κορίτσι είπε ότι της άρεσε πολύ, το δεύτερο κορίτσι με υπερκινητικότητα δήλωσε πως θέλει σε όλα τα μαθήματα να γίνει αυτό εκείνη τη μέρα, το άλλο κορίτσι αποκρίθηκε πως μακάρι να είναι και το επόμενο μάθημα έτσι και τέλος, το αγόρι είπε ότι θέλει κι άλλο.

Κορίτσι 1.	Μου άρεσε πολύ!
Κορίτσι 2.	Σε όλα τα μαθήματα σήμερα κυρία!
Κορίτσι 3.	Μακάρι να είναι και το επόμενο μάθημα έτσι!
Αγόρι 1.	Θέλω κι άλλο!

Πίνακας 4. Επανάληψη της συγκεκριμένης μεθόδου διδασκαλίας στη Β'1 Δημοτικού.

Στην ερώτηση που ακολούθησε από την εκπαιδευτικό σε έναν προς ένα μαθητή, αν θυμούνται ορισμένα πράγματα, το πρώτο κορίτσι είπε: Όλα! , το δεύτερο κορίτσι είπε: Θα δείτε στο φυλλάδιο! , το τρίτο κορίτσι είπε: Ναι πολλά, ήταν πολύ ωραίο! , και το αγόρι είπε: Μου άρεσε πολύ νομίζω μου έμειναν.

Κορίτσι 1.	Όλα!
Κορίτσι 2.	Θα δείτε στο φυλλάδιο!
Κορίτσι 3.	Ναι πολλά, ήταν πολύ ωραίο!
Αγόρι 1.	Μου άρεσε πολύ, νομίζω μου έμειναν

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Πίνακας 5. Απαντήσεις των παιδιών της Β' Δημοτικού στην ερώτηση της εκπαιδευτικού αν θυμούνται οι μαθητές- δείγμα τη διδακτέα ύλη.

Κατά τη διάρκεια των απαντήσεων των φύλλων εργασίας τα παιδιά ήταν πολύ ήσυχα και καθόλου αγχωμένα, άλλωστε ήταν απλές ασκήσεις ελέγχου προσοχής και η εκπαιδευτικός ήταν ανοιχτή σε κάθε ερώτηση.

Μόνο το δεύτερο κορίτσι με διάγνωση από τα τέσσερα παιδιά, ρώτησε αν λέγεται κύκλος του νερού ή ταξίδι του νερού.

Παρακάτω επισυνάπτεται το φύλλο εργασίας.

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. Το Νερό

Όνοματεπώνυμο:
Ημερομηνία:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.
Αντιστοίχισε τις λέξεις με τη βοήθεια του γρίφου που σου δίνει το σεντούκι.

Λίμνη
Ποτάμι
Θάλασσα
Βροχή
Πηγή

Αλμυρό Νερό
Γλυκό Νερό

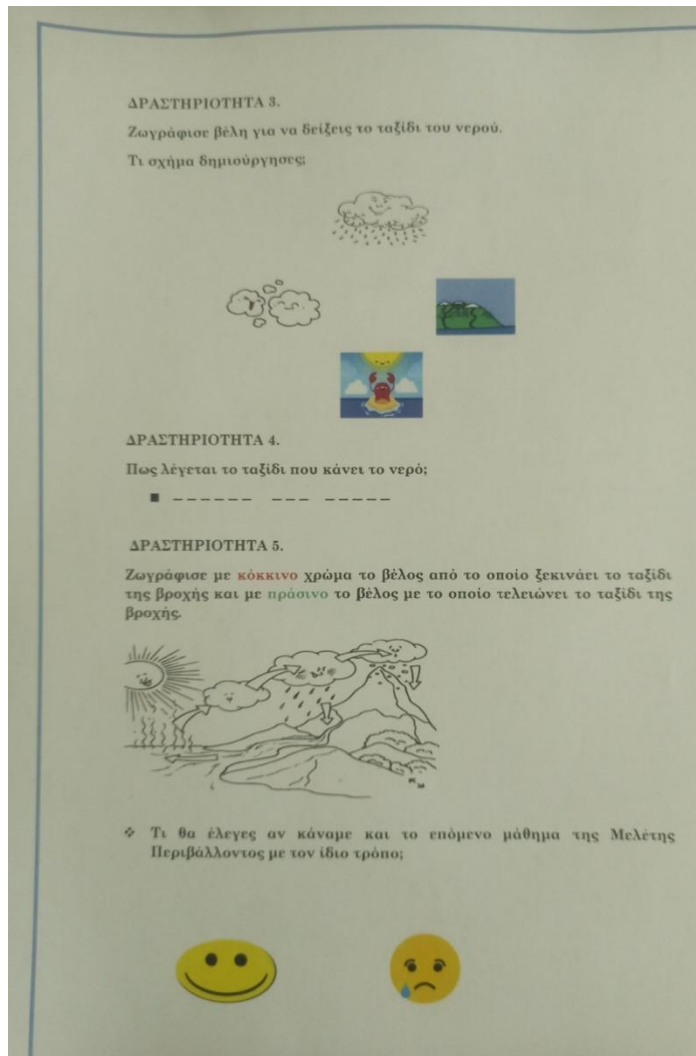
Η μια λέξη θα μείνει μόνη..

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2.
Τι κοινό έχουν; Συμπλήρωσε το μέσα στη φούσκα!

Εικόνα 2. Φυλλάδιο εργασίας Κεφ. 9. Το νερό Β' Δημοτικού σελ. 1

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Εικόνα 3. Φυλλάδιο εργασίας Κεφ. 9 Το νερό Β΄ Δημοτικού σελ. 2

Απαντήσεις των τεσσάρων δειγμάτων στην πρώτη δραστηριότητα

Κορίτσι 1.	Θάλασσα - Αλμυρό Νερό (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 2.	Θάλασσα - Αλμυρό Νερό (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 3.	Θάλασσα - Αλμυρό Νερό (ΣΩΣΤΟ)
Αγόρι 1.	Θάλασσα - Αλμυρό Νερό (ΣΩΣΤΟ)

Πίνακας 6. Απαντήσεις δειγμάτων της Β΄1 Δημοτικού στην πρώτη δραστηριότητα.

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Απαντήσεις των τεσσάρων δειγμάτων στην δεύτερη δραστηριότητα

Κορίτσι 1.	Θέλουν νερό (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 2.	Το νερό (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 3.	Νερά (ΣΩΣΤΟ)
Αγόρι 1.	Πίνουν νερό! (ΣΩΣΤΟ)

Πίνακας 7. Απαντήσεις δειγμάτων της Β'1 Δημοτικού στην δεύτερη δραστηριότητα.

Απαντήσεις των δειγμάτων στην τρίτη δραστηριότητα

Κορίτσι 1.	Από δεξιά προς αριστερά - Κύκλος (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 2.	Από δεξιά προς αριστερά - Κύκλοι (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 3.	Από δεξιά προς αριστερά - Κύκλος (ΣΩΣΤΟ)
Αγόρι 1.	Από δεξιά προς αριστερά - Κυκλάκι (ΣΩΣΤΟ)

Πίνακας 8. Απαντήσεις δειγμάτων της Β' Δημοτικού στην τρίτη δραστηριότητα.

Απαντήσεις των τεσσάρων δειγμάτων στην τέταρτη δραστηριότητα

Κορίτσι 1.	Κύκλος του νερού (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 2.	Ταξίδι της βροχής (ΛΑΘΟΣ)

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Κορίτσι 3.	Κύκλος του νερού (ΣΩΣΤΟ)
Αγόρι 1.	Κύκλος του νερού (ΣΩΣΤΟ)

Πίνακας 9. Απαντήσεις δειγμάτων της Β'1 Δημοτικού στην τέταρτη δραστηριότητα.

Απαντήσεις των τεσσάρων δειγμάτων στην πέμπτη δραστηριότητα

Κορίτσι 1.	Δεξιόστροφο βέλος κάτω από τον ήλιο-κόκκινο Αριστερόστροφο βέλος κάτω από τον ήλιο- πράσινο (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 2.	Δεξιόστροφο βέλος κάτω από τον ήλιο-κόκκινο Αριστερόστροφο βέλος κάτω από τον ήλιο- πράσινο (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 3.	Δεξιόστροφο βέλος κάτω από τον ήλιο-κόκκινο Αριστερόστροφο βέλος κάτω από τον ήλιο- πράσινο (ΣΩΣΤΟ)
Αγόρι 1.	Δεξιόστροφο βέλος κάτω από τον ήλιο-πράσινο Αριστερόστροφο βέλος κάτω από τον

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

	ήλιο- κόκκινο (ΛΑΘΟΣ)
--	------------------------------

Πίνακας 10. Απαντήσεις των δειγμάτων της Β'1 Δημοτικού στην πέμπτη δραστηριότητα.

Απάντηση των τεσσάρων δειγμάτων στην ερώτηση αν τους άρεσε η διαδικασία της ψηφιακής αφήγησης

Κορίτσι 1.	Θετική Απάντηση
Κορίτσι 2.	Θετική Απάντηση
Κορίτσι 3.	Θετική Απάντηση
Αγόρι 1.	Θετική Απάντηση

Πίνακας 11. Απάντηση των δειγμάτων αν τους άρεσε η διαδικασία της ψηφιακής αφήγησης.

Επισκόπηση αποτελεσμάτων

Οι απαντήσεις των παιδιών στα φυλλάδια εργασίας κατά το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν άριστες. Το κορίτσι 1. απάντησε 5/5 σωστά στις δραστηριότητες του φύλλου εργασίας. Το κορίτσι 2. απάντησε 4/5 σωστά στις δραστηριότητες του φύλλου εργασίας. Το κορίτσι 3. απάντησε 5/5 σωστά στις δραστηριότητες του φύλλου εργασίας. Το αγόρι 1. απάντησε 4/5 σωστά στις δραστηριότητες του φύλλου εργασίας. Το κορίτσι 2. απάντησε λανθασμένα στο ερώτημα της δραστηριότητας 4. όπου οι μαθητές έπρεπε να συμπληρώσουν στα κενά τη δράση: Κύκλος του νερού. Η μαθήτρια συμπλήρωσε Ταξίδι του νερού. Η απάντησή της πιθανόν να προέρχεται από την εκφώνηση της δραστηριότητας που είναι: Πως λέγεται το ταξίδι που κάνει η βροχή;

Το αγόρι 1. απάντησε λανθασμένα στο ερώτημα της δραστηριότητας 5. όπου οι μαθητές όφειλαν να ζωγραφίσουν με το κατάλληλο χρώμα τα βέλη που υποδεικνύουν τον κύκλο του νερού. Η απάντηση του μαθητή στην εκπαιδευτικό ήταν πως μπερδέψε τα χρώματα.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

11.2. Διδασκαλία με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης στη Δ' Δημοτικού

Ταυτότητα δεύτερης διδασκαλίας με τη χρήση ψηφιακής αφήγησης

Η δεύτερη σε σειρά ψηφιακή αφήγηση σε σχολική αίθουσα πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2021. Αφορούσε τους μαθητές της Δ' 2 Δημοτικού ενός Δημοτικού Σχολείου της Θεσσαλονίκης. Η διδασκαλία πραγματοποιήθηκε εξ αποστάσεως και χρειάστηκε μία διδακτική ώρα (3η διδακτική- σχολική ώρα- 45 λεπτά) από το μάθημα της Ιστορίας στο κεφάλαιο 22. Η εκπαίδευση των Αθηναίων.

Προφίλ εκπαιδευτικού Δ' Δημοτικού

Η συνεργασία με τον εκπαιδευτικό της τάξης ήταν πολύ καλή. Ο δάσκαλος από την πρώτη στιγμή είχε την ευχάριστη διάθεση να συμμετέχει σε αυτή την έρευνα. Μάλιστα, ο ίδιος έχει διδάξει αρκετές φορές τους μαθητές του σε παλαιότερα έτη με βίντεο, μέθοδος που και ο ίδιος και τα παιδιά λάτρεψαν, όμως ποτέ με ψηφιακή αφήγηση. Παρόλα αυτά έχει εργαστεί με ψηφιακή αφήγηση στις μεταπτυχιακές του σπουδές και βρίσκει μεγάλο ενδιαφέρον στην χρησιμότητά της για τη διαπαιδαγώγηση παιδιών που αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες και απόσπαση προσοχής, εφόσον υπάρχουν στο τμήμα του τρία παιδιά με τη πιστοποίηση της σχετικής διάγνωσης. Η συνεργασία με τον εκπαιδευτικό του τμήματος πραγματοποιήθηκε εξ αποστάσεως σε δύο συναντήσεις στο skype και τηλεφωνικά. Στην πρώτη συνάντηση μελετήθηκε η σκοπιμότητα της έρευνας και δημιουργήθηκε μια σύντομη ψηφιακή αφήγηση του μαθήματος στα 2:14 λεπτά, καθώς και το ίδιο το κεφάλαιο ήταν αρκετά σύντομο και αφορά παιδιά τετάρτης Δημοτικού. Επίσης, συζητήθηκαν λεπτομερώς οι δυνατότητες και οι αδυναμίες και των τριών παιδιών με διάγνωση ΔΕΠ-Υ και τα χαρακτηριστικά τους, ώστε να έχουμε πλήρη εικόνα για το δείγμα. Επιλέχθηκε ο ήχος, οι εικόνες, η μελωδία και μαγνητοσκοπήθηκε η αφήγηση. Στη δεύτερη συνάντηση δημιουργήθηκε το φύλλο εργασίας με πέντε σύντομες ερωτήσεις που θυμίζουν παιχνίδι. Οι υπόλοιπες λεπτομέρειες της έρευνας συζητήθηκαν μέσω του τηλεφώνου. Ο εκπαιδευτικός του τμήματος είχε ενεργό ρόλο καθόλη τη διάρκεια της διδασκαλίας με την εισαγωγή καινοτομίας.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Προφίλ σχολικής τάξης

Στην τάξη Δ'2 δεν είναι δυνατή η βιωματική παρατήρηση μιας διδασκαλίας εντός σχολικής αίθουσας, καθώς, λόγω αποφυγής εξάπλωσης της πανδημίας του Covid-19 τα σχολεία παρέμεναν κλειστά εκείνη τη χρονική περίοδο. Στην τάξη Δ'2 υπήρχε ο παραδοσιακός τρόπος της κατά σειράς διευθέτησης των θρανίων, για να διευκολύνεται ο δασκαλοκεντρικός και μετωπικός τρόπος διδασκαλίας σύμφωνα με πληροφορίες της εκπαιδευτικού. Η τάξη αυτή στην αρχή είχε πολλές εντάσεις και διενέξεις και η εκπαιδευτικός χρειάστηκε να στραφεί σε σχολικό σύμβουλο και να κάνει κοινωνιόγραμμα. Ίσως λόγω της δασκαλοκεντρικής φύσης της διδασκαλίας δεν ευνοούνταν σε μεγάλο βαθμό εν τέλει οι τρεις μαθητές με τη διάγνωση ΔΕΠ-Υ σύμφωνα με παρατηρήσεις της ίδιας της εκπαιδευτικού. Η διδασκαλία των νέων μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας WEBEX ήταν σύμφωνα με την εκπαιδευτικό ένα δύσκολο εγχείρημα, σαφώς και για τα περισσότερα σχολεία, καθώς η εκπαιδευτικός δεν συνήθιζε να προσφέρει καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας στους μαθητές της. Οι μαθητές με μεγάλη χαρά άνοιγαν την κάμερα, απαντούσαν σε ερωτήσεις και συμμετείχαν ενεργά στα πλαίσια της ψηφιακής αφήγησης, ως μέθοδος καινοτομίας διδασκαλίας. Ειδικότερα, στην διαδικτυακή πλατφόρμα συμμετείχαν ενεργά και τα δύο κορίτσια με την πιστοποιημένη διάγνωση της απόσπασης προσοχής και το αγόρι με την διάγνωση της υπερκινητικότητας.

Περιεχόμενο διδασκαλίας

Περιεχόμενο της διδασκαλίας αποτελεί το κεφάλαιο 22. Η καθημερινή ζωή και η εκπαίδευση των Αθηναίων από την Ιστορία Δ' Δημοτικού, Βιβλίο μαθητή. Το συγκεκριμένο κεφάλαιο ήταν το μάθημα που θα παρέδιδε η δασκάλα του τμήματος στα παιδιά κατά την επιλεγείσα διδακτική ώρα. Η διδασκαλία προτείνεται από το Υπουργείο Παιδείας να πραγματοποιηθεί σε μία διδακτική ώρα 45 λεπτών.

Στόχοι της διδασκαλίας βάσει του Υπουργείου Παιδείας είναι οι μαθητές να πληροφορηθούν για τον τρόπο ζωής των κατοίκων της αρχαίας Αθήνας και να τον συγκρίνουν με τον αντίστοιχο της Σπάρτης και τον σημερινό. Επιπλέον, η διδασκαλία στοχεύει στο να γνωρίσουν τη θέση της γυναίκας στην Αθήνα της κλασικής εποχής

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

και να τη συγκρίνουν με τη Σπαρτιάτισσα και τη σύγχρονη γυναίκα. Τέλος, στοχεύει στο να αντλήσουν πληροφορίες για την εκπαίδευση των νέων στην αρχαία Αθήνα.

Σχέδιο μαθήματος βάσει παρατήρησης

Τα πρώτα δέκα λεπτά γίνεται επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο τα παιδιά θα διδαχθούν και ακολουθεί μια εισαγωγή αναφορικά με το νέο τρόπο διδασκαλίας του σημερινού μαθήματος. Βέβαια, η εκπαιδευτικός ορθά εισάγει τα παιδιά και στο περιεχόμενο της ψηφιακής αφήγησης που αφορά την Αρχαία Αθήνα, τη ζωή των ανθρώπων εκείνη την περίοδο και την εκπαίδευση των παιδιών. Στη συζήτηση αυτή έχουν αναφερθεί λέξεις κλειδιά από την δασκάλα, όπως Αρχαία Αθήνα, Σπάρτη, γυναίκα, παιδαγωγός, γραμματιστής, αγορά, γυμναστήρια, κρασί, ελιά. Στα επόμενα 2:30 λεπτά περίπου ολοκληρώνεται η ψηφιακή αφήγηση. Στο τέλος της ψηφιακής αφήγησης η εκπαιδευτικός αφιερώνει δέκα λεπτά σε ερωτήσεις που παρουσιάζονται και παρακάτω όσον αφορά τη ψηφιακή αφήγηση, αν ήταν ενδιαφέρουσα και αν θυμούνται αρκετά από αυτά που είδαν. Έπειτα, μοιράζει τα φυλλάδια εργασίας ως ασκήσεις - παιχνίδι που μπορούν να συμπληρώσουν. Τα παιδιά έχουν στη διάθεσή τους είκοσι λεπτά, ώστε να συμπληρώσουν τις πέντε δραστηριότητες και έχουν τη δυνατότητα, βάσει βιωματικής παρατήρησης μέσω της πλατφόρμας, να αναπτύξουν συζήτηση και να συνεργαστούν σε ένα ελάχιστο- επιτρεπτό βαθμό. Στα τελευταία 3 λεπτά γίνεται ανατροφοδότηση της ύλης και οι μαθητές μοιράστηκαν την ευχαρίστηση που βρήκαν στο σημερινό τρόπο διδασκαλίας με ανοιχτά μικρόφωνα παίρνοντας το λόγο.

7'	Εισαγωγή - Συζήτηση
2'	Προβολή Ψηφιακής αφήγησης
10'	Ερωτήσεις εκπαιδευτικού - Συζήτηση
20'	Συμπλήρωση φύλλου εργασίας
6'	Ανατροφοδότηση και συζήτηση

Πίνακας 12. Σχέδιο μαθήματος βάσει βιωματικής παρατήρησης

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Κατά την έναρξη της διδακτικής ώρας της Μελέτης Περιβάλλοντος η εκπαιδευτικός της τάξης έχει ενεργό ρόλο, ενώ ως ερευνητής διέθετα το ρόλο του εξωτερικού παρατηρητή. Έγινε επεξήγηση του σημερινού τρόπου διδασκαλίας που σίγουρα θα ενθουσιάσει τα παιδιά, καθώς δεν έχουν συναντήσει κάτι παρόμοιο. Βάσει παρατήρησης, η διάθεση των παιδιών για μάθημα ήταν εντονότερη σε σχέση με παλαιότερες παραδόσεις μαθήματος, που παρέπεμπαν σε παραδοσιακή, στείρα απομνημόνευση της ύλης της ιστορίας. Κατά τη διάρκεια των 2 λεπτών της διδασκαλίας τα παιδιά με ανοιχτές κάμερες φαίνεται να παρακολουθούν έντονα την οθόνη του υπολογιστή. Συγκεκριμένα, το κορίτσι 1. από τα τρία παιδιά που έχουν τη διάγνωση απόσπασης προσοχής, δεν φάνηκε να δίνει σημασία σε κάτι άλλο. Επιπλέον, το κορίτσι 2. από τα τρία παιδιά με διάγνωση απόσπασης προσοχής φαίνεται συγκεντρωμένο, χωρίς να ζωγραφίζει ή να κοιτάζει αλλού, όπως πληροφορεί η εκπαιδευτικός της. Το αγόρι 1. με τη διάγνωση της υπερκινητικότητας σηκώθηκε για μια στιγμή από την καρέκλα του και πάλι εξακολούθησε να παρακολουθεί την οθόνη του. Στο τέλος της ψηφιακής αφήγησης, αξίζει να σημειωθεί πως και τα τρία παιδιά δήλωσαν πως θέλουν να ξαναδούν σε βίντεο το μάθημα της ιστορίας, ήταν πολύ ενδιαφέρον και μάλιστα ενθουσιασμένοι έλεγαν ότι θέλουν λίγο ακόμη.

Υπήρξε, επομένως, μεγάλη ανταπόκριση από το κοινό, οι οποίοι απαντούσαν στις ερωτήσεις και χαμογελούσαν συχνά κατά τη διάρκεια του διαμοιρασμού της προβολής.

Στην συνέχεια, η εκπαιδευτικός ρώτησε τα παιδιά αν τους άρεσε. Η απάντηση ήταν σαφώς καταφατική και μάλιστα δήλωσαν πως μακάρι να βλέπουν κάθε φορά βίντεο τουλάχιστον στην Ιστορία.

Κορίτσι 1.	Ναι!
Κορίτσι 2.	Πολύ!
Αγόρι 1.	Ναι!!

Πίνακας 13. Απαντήσεις στην ερώτηση αν άρεσε η ψηφιακή αφήγηση στους μαθητές της Δ' Δημοτικού.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Στην επόμενη ερώτηση που ακολούθησε όσον αφορά την επανάληψη της συγκεκριμένης μεθόδου διδασκαλίας και τα τέσσερα παιδιά με τη διάγνωση, ήταν καταφατικά. Βέβαια, το ένα κορίτσι είπε ότι της άρεσε πολύ, το δεύτερο κορίτσι με απόσπαση προσοχής δήλωσε, πως θέλει σε όλα τα μαθήματα να γίνει αυτό εκείνη τη μέρα και τέλος, το αγόρι με διάγνωση υπερκινητικότητας διερωτήθηκε αν εκείνη τη μέρα θα βλέπανε κι άλλο βίντεο.

Κορίτσι 1.	Μου άρεσε πολύ!
Κορίτσι 2.	Σε όλα τα μαθήματα σήμερα κυρία!
Αγόρι 1.	Σήμερα θα δούμε κι άλλο βίντεο;

Πίνακας 14. Επανάληψη της συγκεκριμένης μεθόδου διδασκαλίας στους μαθητές της Δ' Δημοτικού.

Στην ερώτηση που ακολούθησε από την εκπαιδευτικό σε έναν προς ένα μαθητή, αν θυμούνται ορισμένα πράγματα, το πρώτο κορίτσι είπε: Ναι! , το δεύτερο κορίτσι είπε: Όλα! και το αγόρι είπε: Νομίζω ναι!

Κορίτσι 1.	Ναι!
Κορίτσι 2.	Όλα!
Αγόρι 1.	Νομίζω ναι!

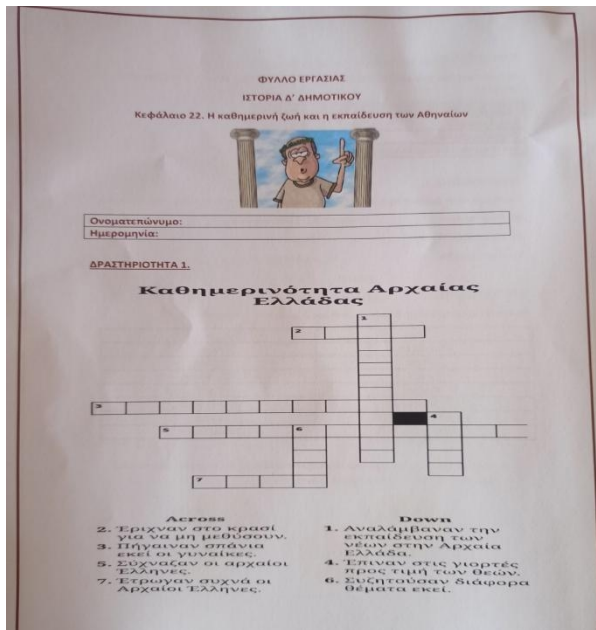
Πίνακας 15. Απαντήσεις στην ερώτηση της εκπαιδευτικού αν θυμούνται οι μαθητές- δείγμα της Δ' Δημοτικού τη διδακτέα ύλη.

Κατά τη διάρκεια των απαντήσεων των φύλλων εργασίας τα παιδιά ήταν πολύ ήσυχα και καθόλου αγχωμένα με ανοιχτές κάμερες, άλλωστε ήταν απλές ασκήσεις ελέγχου προσοχής και η εκπαιδευτικός ήταν ανοιχτή σε κάθε ερώτηση, που έκαναν οι μαθητές σχετικά με το σταυρόλεξο.

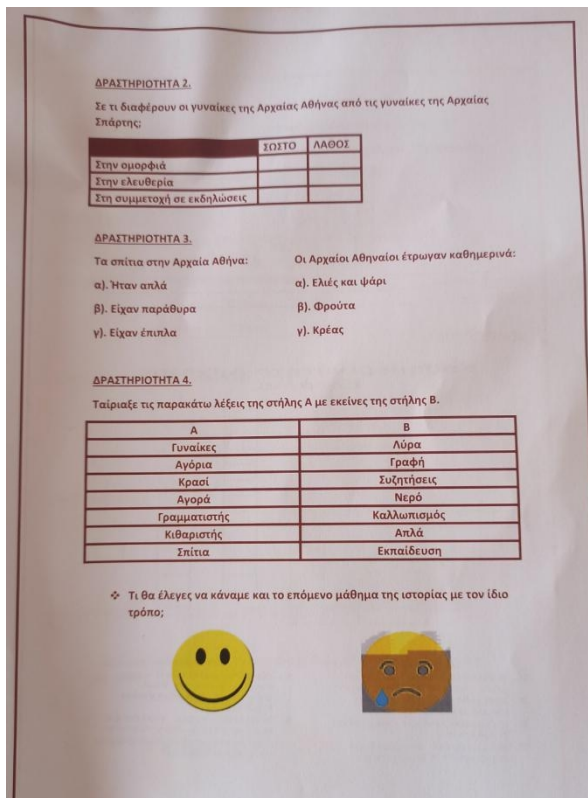
Παρακάτω επισυνάπτεται το φύλλο εργασίας.

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Εικόνα 4. Φυλλάδιο εργασίας Δ' Δημοτικού Ιστορία Κεφ. 22. Η καθημερινή ζωή και η εκπαίδευση των Αθηναίων, Α' όψη

Εικόνα 5. Φυλλάδιο εργασίας Δ' Δημοτικού Ιστορία Κεφ. 22. Η καθημερινή ζωή και η εκπαίδευση των Αθηναίων, Β' όψη

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Απαντήσεις των τριών δειγμάτων στην πρώτη δραστηριότητα

Κορίτσι 1.	Νερό, εκδηλώσεις, γυμναστήρια, ελιά, γραμματιστές, κρασί, αγορά (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 2.	Νερό, εκδηλώσεις, γυμναστήρια, ελιά, γραμματιστές, κρασί, αγορά (ΣΩΣΤΟ)
Αγόρι 1.	Νερό, εκδηλώσεις, γυμναστήρια, ελιά, γραμματιστές, κρασί, αγορά (ΣΩΣΤΟ)

Πίνακας 16. Απαντήσεις δειγμάτων της Δ' Δημοτικού στην πρώτη δραστηριότητα

Απαντήσεις των τριών δειγμάτων στην δεύτερη δραστηριότητα

Κορίτσι 1.	Λ/ Σ/ Σ (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 2.	Σ/ Σ/ Σ (ΛΑΘΟΣ)
Αγόρι 1.	Λ/Σ/ Σ (ΣΩΣΤΟ)

Πίνακας 17. Απαντήσεις δειγμάτων της Δ' Δημοτικού στην δεύτερη δραστηριότητα

Απαντήσεις των τριών δειγμάτων στην τρίτη δραστηριότητα

Κορίτσι 1.	α./ α. (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 2.	α./ α. (ΣΩΣΤΟ)
Αγόρι 1.	α./ β. (ΣΩΣΤΟ)

Πίνακας 18. Απαντήσεις δειγμάτων της Δ' Δημοτικού στην τρίτη δραστηριότητα.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Απαντήσεις των τριών δειγμάτων στην τέταρτη δραστηριότητα

Κορίτσι 1.	Γυναίκες-Καλλωπισμός/ Αγόρια- Εκπαίδευση/ Κρασί-Νερό/ Αγορά- Συζητήσεις/ Γραμματιστής- Γραφή / Κιθαριστής-Λύρα/Σπίτια-Απλά (ΣΩΣΤΟ)
Κορίτσι 2.	Γυναίκες-Καλλωπισμός/ Αγόρια- Εκπαίδευση/ Κρασί-Νερό/ Αγορά- Συζητήσεις/ Γραμματιστής- Γραφή / Κιθαριστής-Λύρα/Σπίτια-Απλά (ΣΩΣΤΟ)
Αγόρι 1.	Γυναίκες-Καλλωπισμός/ Αγόρια- Εκπαίδευση/ Κρασί-Νερό/ Αγορά- Συζητήσεις/ Γραμματιστής- Γραφή / Κιθαριστής-Λύρα/Σπίτια-Απλά (ΣΩΣΤΟ)

Πίνακας 19. Απαντήσεις δειγμάτων της Δ' Δημοτικού στην τέταρτη δραστηριότητα.

Απάντηση των τριών δειγμάτων στην ερώτηση αν τους άρεσε η διαδικασία της ψηφιακής αφήγησης

Κορίτσι 1.	Θετική Απάντηση
Κορίτσι 2.	Θετική Απάντηση
Αγόρι 1.	Θετική Απάντηση

Πίνακας 20. Απάντηση των δειγμάτων της Δ' Δημοτικού αν τους άρεσε η διαδικασία της ψηφιακής αφήγησης.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Επισκόπηση αποτελεσμάτων

Οι απαντήσεις των παιδιών στα φυλλάδια εργασίας κατά το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν άριστες. Το κορίτσι 1. απάντησε 4/4 σωστά στις δραστηριότητες του φύλλου εργασίας. Το κορίτσι 2. απάντησε 3/4 σωστά στις δραστηριότητες του φύλλου εργασίας. Το αγόρι 1. απάντησε 4/4 σωστά στις δραστηριότητες του φύλλου εργασίας. Το κορίτσι 2. απάντησε λανθασμένα στο ερώτημα της δραστηριότητας 2. όπου οι μαθητές έπρεπε να βρουν σε τι διαφέρουν οι γυναίκες της Αρχαίας Αθήνας από της Αρχαίας Σπάρτης. Το κορίτσι συμπλήρωσε ότι και η ομορφιά ήταν βασική διαφορά των γυναικών βάσει του μαθήματος, όμως το ότι οι γυναίκες της Αρχαίας Αθήνας καλλωπίζονταν δεν σημαίνει ότι ήταν και πιο όμορφες. Από βιαστική και απρόσεκτη κίνηση, λοιπόν τόνισε η μαθήτρια ότι το κατέγραψε λανθασμένα.

11.3. Διδασκαλία με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης στη ΣΤ'1 Δημοτικού

Ταυτότητα πρώτης διδασκαλίας με τη χρήση ψηφιακής αφήγησης

Η τρίτη σε σειρά ψηφιακή αφήγηση σε σχολική αίθουσα πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2021. Αφορούσε τους μαθητές της ΣΤ' 1 Δημοτικού ενός Δημοτικού Σχολείου της Ρόδου. Η διδασκαλία πραγματοποιήθηκε εξ αποστάσεως μέσω της πλατφόρμας WEBEX και χρειάστηκε μία διδακτική ώρα (5η διδακτική- σχολική ώρα- 45 λεπτά) από το μάθημα των Μαθηματικών στο κεφ. 51. Μετρώ το χρόνο.

Προφίλ εκπαιδευτικού ΣΤ'1 Δημοτικού

Η συνεργασία με τον εκπαιδευτικό της τάξης ήταν πολύ καλή. Ο δάσκαλος από την πρώτη στιγμή είχε την ευχάριστη διάθεση να ασχοληθεί με την έρευνα αναφορικά με τη ψηφιακή αφήγηση, καινοτομία με την οποία δεν είχε ασχοληθεί στο παρελθόν. Όμως κατά το σχολικό έτος 2020-2021 το τμήμα που ανέλαβε εμπεριέχει μαθητές με διάγνωση ΔΕΠ-Υ. Η συνεργασία με τον εκπαιδευτικό του τμήματος πραγματοποιήθηκε εξ αποστάσεως σε δύο συναντήσεις, και τηλεφωνικά. Στην πρώτη συνάντηση μελετήθηκε η σκοπιμότητα της έρευνας και δημιουργήθηκε μια σύντομη ψηφιακή αφήγηση του μαθήματος στα 2:24 λεπτά, καθώς και το ίδιο το κεφάλαιο ήταν αρκετά σύντομο και κατανοητό που προάγει το παιχνίδι και αφορά

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

παιδιά έκτης Δημοτικού. Επίσης, συζητήθηκαν λεπτομερώς οι δυνατότητες και οι αδυναμίες και των τριών παιδιών με διάγνωση ΔΕΠ-Υ και τα χαρακτηριστικά τους, ώστε να έχουμε πλήρη εικόνα για το δείγμα. Επιλέχθηκε ο ήχος, οι εικόνες, η μελωδία και μαγνητοσκοπήθηκε η αφήγηση. Στη δεύτερη συνάντηση δημιουργήθηκε το φύλλο εργασίας με πέντε σύντομες ερωτήσεις που θυμίζουν παιχνίδι. Οι υπόλοιπες λεπτομέρειες της έρευνας συζητήθηκαν μέσω του τηλεφώνου. Ο εκπαιδευτικός του τμήματος είχε ενεργό ρόλο καθόλη τη διάρκεια της διδασκαλίας με την εισαγωγή καινοτομίας.

Προφίλ σχολικής τάξης

Στην τάξη ΣΤ'1 παρατηρείται η κατά ομάδες διδασκαλία, η οποία προσφέρεται με την τοποθέτηση θρανίων ανά δύο αντικριστά. Η κατά ομάδες διάταξη ευνοεί την ομαδοκεντρική μορφή διδασκαλίας, αλλά αυξάνει τις εκτός μαθήματος επικοινωνίες σύμφωνα με τον εκπαιδευτικό. Στην προκειμένη περίπτωση, η βιωματική παρατήρηση της έρευνας πραγματοποιήθηκε σε ηλεκτρονική σχολική αίθουσα μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας WEBEX, λόγω αποφυγής της εξάπλωσης του Covid-19. Σχετικά με τον μαθητικό πληθυσμό, οι μαθητές είναι 25, απ' τους οποίους τα 15 είναι αγόρια και τα 10 κορίτσια. Τα τρία αγόρια έχουν διαγνωστεί με απόσπαση προσοχής και υπερκινητικότητα. Το επίπεδο των μαθητών είναι μέτριο με εξαίρεση λίγους μαθητές που το επίπεδό τους βρίσκεται σε άριστη κατάσταση. Ένα με δύο παιδιά προέρχονται από χαμηλά κοινωνικά στρώματα.

Περιεχόμενο διδασκαλίας

Περιεχόμενο της διδασκαλίας αποτελεί το κεφάλαιο 51. Μετρώ το χρόνο στα Μαθηματικά ΣΤ' Δημοτικού, Βιβλίο μαθητή. Μάλιστα, ήταν το μάθημα που θα παρέδιδε ο δάσκαλος του τμήματος στα παιδιά κατά την επιλεγείσα διδακτική ώρα. Η διδασκαλία προτείνεται από το Υπουργείο Παιδείας να πραγματοποιηθεί σε μία διδακτική ώρα 45 λεπτών.

Στόχοι της διδασκαλίας βάσει του Υπουργείου Παιδείας είναι οι μαθητές να κατακτήσουν τη διαδικασία μέτρησης του χρόνου και να λύνουν προβλήματα σχετικά με τη χρονική διάρκεια.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Σχέδιο μαθήματος βάσει παρατήρησης

Τα πρώτα δέκα λεπτά γίνεται επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο τα παιδιά θα διδαχθούν και ακολουθεί μια εισαγωγή αναφορικά με το χρόνο, την αξιοποίηση του χρόνου και την καθημερινή ζωή. Στη συζήτηση αυτή έχουν αναφερθεί λέξεις κλειδιά από τον δάσκαλο, όπως ώρα, μέτρηση διάρκειας, Γκρήνουιτς, αφαίρεση και πρόσθεση. Στα επόμενα 2 λεπτά περίπου ολοκληρώνεται η ψηφιακή αφήγηση. Στο τέλος της ψηφιακής αφήγησης ο εκπαιδευτικός αφιερώνει δέκα λεπτά σε ερωτήσεις που παρουσιάζονται και παρακάτω όσον αφορά τη ψηφιακή αφήγηση, αν ήταν ενδιαφέρουσα και αν ήταν κατανοητά αυτά που παρακολούθησαν. Έπειτα, μοιράζει τα φυλλάδια εργασίας ως ασκήσεις - παιχνίδι αλληλεπίδρασης, που μπορούν να συμπληρώσουν τα παιδιά. Τα παιδιά έχουν στη διάθεσή τους είκοσι λεπτά, ώστε να συμπληρώσουν τις πέντε δραστηριότητες και έχουν τη δυνατότητα, βάσει βιωματικής παρατήρησης, να αναπτύξουν συζήτηση και να συνεργαστούν σε ένα επιτρεπτό βαθμό. Στα τελευταία 3 λεπτά γίνεται ανατροφοδότηση της ύλης και οι μαθητές μοιράστηκαν την ευχαρίστηση που βρήκαν στο σημερινό τρόπο διδασκαλίας.

10'	Εισαγωγή - Συζήτηση
3'	Προβολή Ψηφιακής αφήγησης
9'	Ερωτήσεις εκπαιδευτικού - Συζήτηση
20'	Συμπλήρωση φύλλου εργασίας
3'	Ανατροφοδότηση και συζήτηση

Πίνακας 21. Σχέδιο μαθήματος ΣΤ'1 βάσει βιωματικής παρατήρησης

Κατά την έναρξη της διδακτικής ώρας των Μαθηματικών, ο εκπαιδευτικός της τάξης έχει ενεργό ρόλο, ενώ ως ερευνητής διέθετα το ρόλο του εξωτερικού παρατηρητή. Έγινε επεξήγηση του σημερινού τρόπου διδασκαλίας που σίγουρα ενθουσιάζει τα παιδιά. Βάσει παρατήρησης, τα παιδιά είχαν πολύ όρεξη για μάθηση, εφόσον εμπειριέχει παιχνίδι και εικόνα. Κατά τη διάρκεια των 2 λεπτών του διαμοιρασμού της ψηφιακής αφήγησης τα παιδιά κοιτούσαν ασταμάτητα την οθόνη. Συγκεκριμένα, το αγόρι 1. από τα τρία αγόρια που έχουν πιστοποιηθεί με διάσπαση προσοχής από

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

διεπιστημονική επιτροπή συνήθιζε σε κάθε διδακτική ώρα να κάνει κάτι άλλο από αυτό που ζητάει ο εκπαιδευτικός. Αυτή τη φορά φαίνεται ότι παρακολουθεί και έχει ενεργό ρόλο μάλιστα. Τα άλλα δύο αγόρια με διάγνωση υπερκινητικότητας που παλαιότερα σηκώνονταν συνεχώς από τη θέση τους και συζητούσαν άλλα μη σχετικά θέματα, δεν αναφέρθηκαν σε καμία άλλη θεματική και μάλιστα αλληλεπιδρούσαν μεταξύ τους και με τη ψηφιακή τεχνολογία.

Στο τέλος της ψηφιακής αφήγησης, είναι σημαντικό να επισημανθεί πως και τα τρία αγόρια είχαν ένα πολύ έντονο χαμόγελο.

Υπήρξε, επομένως, μεγάλη ανταπόκριση από τα παιδιά, τα οποία απαντούσαν στις ερωτήσεις και στα λεγόμενα της μαγνητοσκοπημένης φωνής με μια φωνή. Άλλωστε, οι ερωτήσεις και η συμμετοχή του κοινού ήταν αναπόφευκτη στη συγκεκριμένη ψηφιακή αφήγηση.

Στην συνέχεια, η εκπαιδευτικός ρώτησε τα παιδιά αν τους άρεσε αυτή η μέθοδος διδασκαλίας. Η απάντηση ήταν σαφώς καταφατική και μάλιστα τα τρία αγόρια δήλωσαν πως μακάρι να διδάσκονται συνεχώς έτσι.

Αγόρι 1.	Ναι!
Αγόρι 2.	Πάρα μα πάρα πολύ!
Αγόρι 3.	Ναι Ναι!!

Πίνακας 22. Απαντήσεις στην ερώτηση αν άρεσε η ψηφιακή αφήγηση στους μαθητές της ΣΤ'1 .

Στην επόμενη ερώτηση που ακολούθησε όσον αφορά την επανάληψη της συγκεκριμένης μεθόδου διδασκαλίας και τα τρία παιδιά με τη διάγνωση, ήταν καταφατικά. Βέβαια, το ένα αγόρι είπε ότι του άρεσε πάρα πολύ, το δεύτερο αγόρι με υπερκινητικότητα δήλωσε, πως θέλει κάθε φορά στα μαθηματικά να βλέπει εικόνες και το τρίτο αγόρι πιστοποιημένο με τη σχετική διάγνωση απάντησε, πως μακάρι να είναι και το επόμενο μάθημα έτσι.

Αγόρι 1.	Μου άρεσε πάρα πολύ!
----------	----------------------

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Αγόρι 2.	Κάθε φορά θέλω εικόνες κυρία!
Αγόρι 3.	Μακάρι να είναι το επόμενο μάθημα έτσι!

Πίνακας 23. Ερώτηση για επανάληψη της συγκεκριμένης μεθόδου διδασκαλίας στους μαθητές της ΣΤ'1.

Στην ερώτηση που ακολούθησε από την εκπαιδευτικό σε έναν προς ένα μαθητή, αν θυμούνται ορισμένα πράγματα, το πρώτο αγόρι είπε: Τα πάντα!, το δεύτερο αγόρι είπε: Ρωτήστε με ό,τι θέλετε και το τρίτο αγόρι είπε: Ναι πολλά, ήταν τέλειο.

Αγόρι 1.	Τα πάντα!
Αγορι 2.	Ρωτήστε με ό,τι θέλετε!
Αγόρι 3.	Ναι πολλά, ήταν τέλειο.

Πίνακας 24. Απαντήσεις στην ερώτηση της εκπαιδευτικού αν θυμούνται οι μαθητές- δείγμα της ΣΤ'1 τη διδακτέα ύλη.

Κατά τη διάρκεια των απαντήσεων των φύλλων εργασίας τα παιδιά ήταν πολύ ήσυχα και μάλιστα απάντησαν πολύ σύντομα. Άλλωστε, το φυλλάδιο εργασίας αποτελούνταν από εύκολες και σύντομες ερωτήσεις ελέγχου της γνώσης.

Παρακάτω επισυνάπτεται το φύλλο εργασίας.

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
Κεφάλαιο 51. Μετρώ το χρόνο

Όνοματεπώνυμο: _____
Ημερομηνία: _____

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.
Με ποιους άλλους τρόπους μπορείς να εκφράσεις την ώρα 18:40;
.....

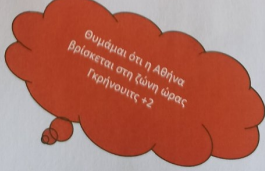
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2.

10:30	Τηλεπαχνίδι
12:30	Ειδήσεις
12:40	Κινούμενα Σχέσια
13:45	Μουσική Εκπομπή

- Τι ώρα ξεκινάει η Μουσική Εκπομπή;
- Πόσο διαρκούν οι Ειδήσεις;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3.

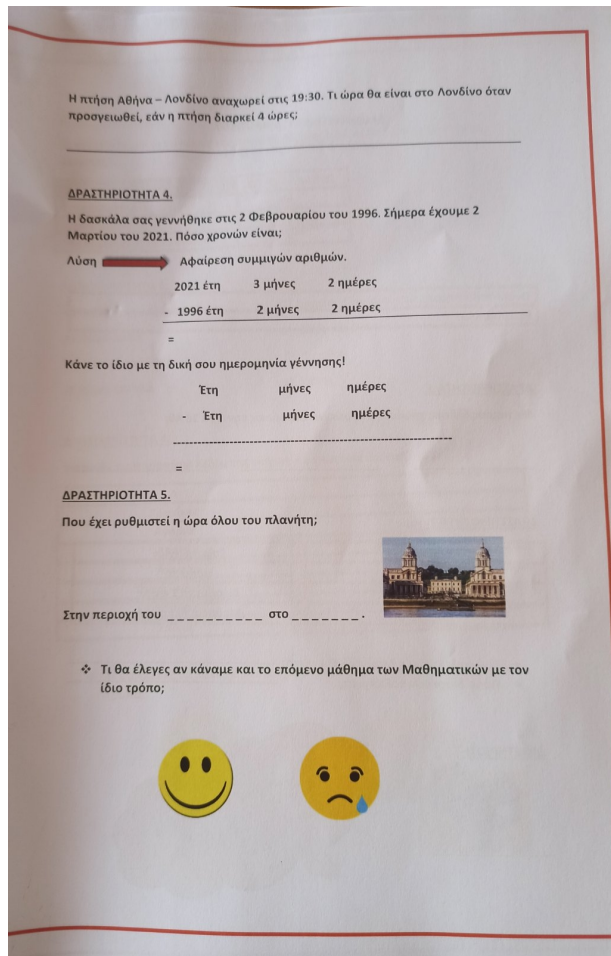

Θυμάμαι ότι η Αθήνα
βρίσκεται στη ζώνη ώρας
Γκρήνουιτς +2

Εικόνα 6. Φυλλάδιο εργασίας ΣΤ' Δημοτικού Μαθηματικά, Κεφ. 51. Μετρώ το χρόνο, Α' όψη

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Εικόνα 7. Φυλλάδιο εργασίας ΣΤ' Δημοτικού Μαθηματικά Κεφ. 51. Μετρώ το χρόνο, Β' όψη.

Απαντήσεις των τριών δειγμάτων στην πρώτη δραστηριότητα

Αγόρι 1.	6 παρά είκοσι, 20 λεπτά πριν τις 7, 18 και 40
Αγόρι 2.	18 και 40, 20 λεπτά πριν τις 7, 6 παρά είκοσι
Αγόρι 3.	6 παρά είκοσι, 20 λεπτά πριν τις 7, 18 και 40

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Πίνακας 25. Απαντήσεις δειγμάτων της ΣΤ'1 Δημοτικού στην πρώτη δραστηριότητα

Απαντήσεις των τριών δειγμάτων στην δεύτερη δραστηριότητα

Αγόρι 1.	1 παρά τέταρτο/ διαρκούν 10 λεπτά
Αγόρι 2.	1 παρά τέταρτο/ διαρκούν 10 λεπτά
Αγόρι 3.	1 παρά τέταρτο/ 10 λεπτά

Πίνακας 26. Απαντήσεις δειγμάτων της ΣΤ'1 Δημοτικού στην δεύτερη δραστηριότητα

Απαντήσεις των τριών δειγμάτων στην τρίτη δραστηριότητα

Αγόρι 1.	1 και μιση ξημερώματα
Αγόρι 2.	-
Αγόρι 3.	$19:30 + 4 + 2 = 1:30$

Πίνακας 27. Απαντήσεις δειγμάτων της ΣΤ'1 Δημοτικού στην τρίτη δραστηριότητα.

Απαντήσεις των τριών δειγμάτων στην τέταρτη δραστηριότητα

Αγόρι 1.	0025 έτη, 1 μήνας, 0 ημέρες
Αγόρι 2.	25, 1, 0
Αγόρι 3.	25 χρονών και 1 μήνα ακριβώς

Πίνακας 28. Απαντήσεις δειγμάτων της ΣΤ'1 Δημοτικού στην τέταρτη δραστηριότητα.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Απάντηση των τριών δειγμάτων στην πέμπτη δραστηριότητα

Αγόρι 1.	Γκρίνουιτς Λονδίνο
Αγόρι 2.	Γκρένουτς Λονδίνο
Αγόρι 3.	Γκρίνουιτς Λονδίνο

Πίνακας 29. Απάντηση των δειγμάτων της ΣΤ'1 Δημοτικού στην πέμπτη δραστηριότητα

Απάντηση των τριών δειγμάτων στην ερώτηση αν τους άρεσε η διαδικασία της ψηφιακής αφήγησης

Αγόρι 1.	Θετική Απάντηση
Αγόρι 2.	Θετική Απάντηση
Αγόρι 3.	Θετική Απάντηση

Πίνακας 30. Απάντηση των δειγμάτων της Στ'1 Δημοτικού αν τους άρεσε η διαδικασία της ψηφιακής αφήγησης.

Επισκόπηση αποτελεσμάτων

Οι απαντήσεις των τριών αγοριών στα φυλλάδια εργασίας κατά το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν άριστες. Το αγόρι 1. απάντησε 5/5 σωστά στις δραστηριότητες του φύλλου εργασίας. Το αγόρι 2. απάντησε 4/5 σωστά στις δραστηριότητες του φύλλου εργασίας. Το αγόρι 3. απάντησε 5/5 σωστά στις δραστηριότητες του φύλλου εργασίας. Το αγόρι 2. δεν απάντησε καθόλου στο ερώτημα της δραστηριότητας 3. όπου οι μαθητές έπρεπε να βρουν τι ώρα προσγειώνεται η πτήση Αθήνα-Λονδίνο που αναχωρεί στις 19:30, εφόσον η διαφορά ώρα είναι +2 και η πτήση διαρκεί 4 ώρες. Στη συνέχεια, ο μαθητής δήλωσε πως δεν είχε καταλάβει ακριβώς, αλλά τελικά μετά την επεξήγηση ήταν εύκολο και για εκείνον τελικά.

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

11.4. Διδασκαλία με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης στη ΣΤ'2

Δημοτικού

Ταυτότητα πρώτης διδασκαλίας με τη χρήση ψηφιακής αφήγησης

Η τέταρτη σε σειρά ψηφιακή αφήγηση σε σχολική αίθουσα πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2021. Αφορούσε τους μαθητές της ΣΤ' 2 Δημοτικού ενός Δημοτικού Σχολείου της Ρόδου. Η διδασκαλία πραγματοποιήθηκε εξ αποστάσεως μέσω της πλατφόρμας WEBEX και χρειάστηκε μία διδακτική ώρα (4η διδακτική- σχολική ώρα- 45 λεπτά) από το μάθημα των Μαθηματικών στο κεφ. 51. Μετρώ το χρόνο.

Προφίλ εκπαιδευτικού ΣΤ'2 Δημοτικού

Η εκπαιδευτικός της ΣΤ'2 Δημοτικού ήταν πολύ συνεργάσιμη και φιλική. Από την πρώτη προσέγγιση ήταν θετική στην συμμετοχή της στο ερευνητικό κομμάτι της διπλωματικής εργασίας και με μεγάλο ενδιαφέρον αδημονούσε για το αποτέλεσμα, καθώς και την αξιολόγηση της νέας μεθόδου διδασκαλίας από τα παιδιά. Άλλωστε, οι μαθητές δεν είχαν διδαχθεί παλαιότερα με παρόμοιο τρόπο. Η ιδέα του να δοθεί έμφαση στους δύο μαθητές του τμήματος που έχουν διαγνωστεί από διεπιστημονική επιτροπή με παρορμητικότητα και διάσπαση προσοχής, έδωσε κίνητρο στην εκπαιδευτικό να δοκιμαστεί σε μια νέα και πολλά υποσχόμενη καινοτομία. Η συνεργασία με την εκπαιδευτικό του τμήματος πραγματοποιήθηκε εξ αποστάσεως σε δύο συναντήσεις, και τηλεφωνικά. Στην πρώτη συνάντηση μελετήθηκε η σκοπιμότητα της έρευνας και δημιουργήθηκε μια σύντομη ψηφιακή αφήγηση του μαθήματος στα 2:24 λεπτά, καθώς και το ίδιο το κεφάλαιο ήταν αρκετά σύντομο και κατανοητό που προάγει το παιχνίδι και αφορά παιδιά έκτης Δημοτικού. Επίσης, συζητήθηκαν λεπτομερώς οι δυνατότητες και οι αδυναμίες και των δύο παιδιών με διάγνωση ΔΕΠ-Υ και τα χαρακτηριστικά τους, ώστε να έχουμε πλήρη εικόνα για το δείγμα. Επιλέχθηκε ο ήχος, οι εικόνες, η μελωδία και μαγνητοσκοπήθηκε η αφήγηση. Στη δεύτερη συνάντηση δημιουργήθηκε το φύλλο εργασίας με πέντε σύντομες ερωτήσεις που θυμίζουν παιχνίδι. Οι υπόλοιπες λεπτομέρειες της έρευνας συζητήθηκαν μέσω του τηλεφώνου. Η εκπαιδευτικός του τμήματος είχε ενεργό ρόλο καθόλη τη διάρκεια της διδασκαλίας με την εισαγωγή καινοτομίας.

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Προφίλ σχολικής τάξης

Στην τάξη ΣΤ'1 παρατηρείται η κατά ομάδες διδασκαλία, η οποία προσφέρεται με την τοποθέτηση θρανίων ανά δύο αντικριστά. Η κατά ομάδες διάταξη ευνοεί την ομαδοκεντρική μορφή διδασκαλίας, αλλά αυξάνει τις εκτός μαθήματος επικοινωνίες σύμφωνα με την εκπαιδευτικό, ιδίως αναφορικά με τα παιδιά που έχουν τη σχετική διάγνωση. Στην προκειμένη περίπτωση, η βιωματική παρατήρηση της έρευνας πραγματοποιήθηκε σε ηλεκτρονική σχολική αίθουσα μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας WEBEX, λόγω αποφυγής της εξάπλωσης του Covid-19. Σχετικά με τον μαθητικό πληθυσμό, οι μαθητές είναι 22, απ' τους οποίους τα 12 είναι αγόρια και τα 10 κορίτσια. Τα δύο αγόρια έχουν διαγνωστεί με διάσπαση προσοχής και παρορμητικότητα. Το επίπεδο των μαθητών είναι μέτριο με εξαίρεση λίγους μαθητές που το επίπεδό τους βρίσκεται σε άριστη κατάσταση. Ένα με δύο παιδιά προέρχονται από χαμηλά κοινωνικά στρώματα.

Περιεχόμενο διδασκαλίας

Περιεχόμενο της διδασκαλίας αποτελεί το κεφάλαιο 51. Μετρώ το χρόνο στα Μαθηματικά ΣΤ' Δημοτικού, Βιβλίο μαθητή. Μάλιστα, ήταν το μάθημα που θα παρέδιδε η δασκάλα του τμήματος στα παιδιά κατά την επιλεγείσα διδακτική ώρα. Η διδασκαλία προτείνεται από το Υπουργείο Παιδείας να πραγματοποιηθεί σε μία διδακτική ώρα 45 λεπτών.

Στόχοι της διδασκαλίας βάσει του Υπουργείου Παιδείας είναι οι μαθητές να κατακτήσουν τη διαδικασία μέτρησης του χρόνου και να λύνουν προβλήματα σχετικά με τη χρονική διάρκεια.

Σχέδιο μαθήματος βάσει παρατήρησης

Τα πρώτα δέκα λεπτά γίνεται επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο τα παιδιά θα διδαχθούν και ακολουθεί μια εισαγωγή αναφορικά με το χρόνο, την αξιοποίηση του χρόνου και την καθημερινή ζωή. Στη συζήτηση αυτή έχουν αναφερθεί λέξεις κλειδιά από τον δάσκαλο, όπως ώρα, μέτρηση διάρκεια, Γκρήνουιτς, αφαίρεση και πρόσθεση. Στα επόμενα 2 λεπτά περίπου ολοκληρώνεται η ψηφιακή αφήγηση. Στο τέλος της ψηφιακής αφήγησης ο εκπαιδευτικός αφιερώνει δέκα λεπτά σε ερωτήσεις που

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

παρουσιάζονται και παρακάτω όσον αφορά τη ψηφιακή αφήγηση, αν ήταν ενδιαφέρουσα και αν ήταν κατανοητά αυτά που παρακολούθησαν. Έπειτα, μοιράζει τα φυλλάδια εργασίας ως ασκήσεις - παιχνίδι αλληλεπίδρασης, που μπορούν να συμπληρώσουν τα παιδιά. Τα παιδιά έχουν στη διάθεσή τους είκοσι λεπτά, ώστε να συμπληρώσουν τις πέντε δραστηριότητες και έχουν τη δυνατότητα, βάσει βιωματικής παρατήρησης, να αναπτύξουν συζήτηση και να συνεργαστούν σε ένα επιτρεπτό βαθμό. Στα τελευταία 3 λεπτά γίνεται ανατροφοδότηση της ύλης και οι μαθητές μοιράστηκαν την ευχαρίστηση που βρήκαν στο σημερινό τρόπο διδασκαλίας.

10'	Εισαγωγή - Συζήτηση
2'	Προβολή Ψηφιακής αφήγησης
10'	Ερωτήσεις εκπαιδευτικού - Συζήτηση
20'	Συμπλήρωση φύλλου εργασίας
3'	Ανατροφοδότηση και συζήτηση

Πίνακας 31. Σχέδιο μαθήματος βάσει βιωματικής παρατήρησης

Κατά την έναρξη της διδακτικής ώρας των Μαθηματικών, η εκπαιδευτικός της τάξης έχει ενεργό ρόλο, ενώ ως ερευνητής διέθετα το ρόλο του εξωτερικού παρατηρητή. Έγινε επεξήγηση του σημερινού τρόπου διδασκαλίας που σίγουρα ενθουσιάζει τα παιδιά. Βάσει παρατήρησης, τα παιδιά και κυρίως τα δύο αγόρια έχουν ενθουσιαστεί με τον καινούριο τρόπο διδασκαλίας, αφού εμπεριέχει παιχνίδι και ήχους. Κατά τη διάρκεια των 2 λεπτών του διαμοιρασμού της ψηφιακής αφήγησης τα παιδιά κοιτούσαν έντονα την οθόνη. Συγκεκριμένα, το αγόρι 1. από τα δύο αγόρια που έχουν πιστοποιηθεί με διάσπαση προσοχής και παρορμητικότητα από διεπιστημονική επιτροπή συνήθιζε να τρώει και να πειράζει τους συμμαθητές του ή να ζωγραφίζει στο θρανίο, όμως αυτή τη φορά φαίνεται ότι παρακολουθεί και αλληλεπιδρά με τα ψηφιακά μέσα. Επιπλέον, το αγόρι 2. με τη διάγνωση της παρορμητικότητας αποδείκνυε το ενδιαφέρον του μέσα από πολλές ερωτήσεις και απορίες κατά τη διάρκεια του μαθήματος και δεν ασχολήθηκε με ο,τιδήποτε διαφορετικό.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Στο τέλος της ψηφιακής αφήγησης, είναι σημαντικό να επισημανθεί πως και τα δύο αγόρια είχαν πολύ ευχάριστη διάθεση.

Υπήρξε, επομένως, μεγάλη ανταπόκριση από τα παιδιά, τα οποία απαντούσαν στις ερωτήσεις και στα λεγόμενα της μαγνητοσκοπημένης φωνής σε κάθε ερώτημα. Άλλωστε, οι ερωτήσεις και η συμμετοχή του κοινού ήταν αναπόφευκτη στη συγκεκριμένη ψηφιακή αφήγηση.

Στην συνέχεια, η εκπαιδευτικός ρώτησε τα παιδιά αν τους άρεσε αυτή η μέθοδος διδασκαλίας. Η απάντηση ήταν σαφώς καταφατική και μάλιστα τα τρία αγόρια δήλωσαν πως μακάρι να διδάσκονται συνεχώς έτσι.

Αγόρι 1.	Ναι!
Αγόρι 2.	Πάρα μα πάρα πολύ!

Πίνακας 32. Απαντήσεις στην ερώτηση αν άρεσε η ψηφιακή αφήγηση στους μαθητές της ΣΤ'2 .

Στην επόμενη ερώτηση που ακολούθησε όσον αφορά την επανάληψη της συγκεκριμένης μεθόδου διδασκαλίας και τα δύο παιδιά με τη διάγνωση, ήταν καταφατικά. Βέβαια, το ένα αγόρι είπε ότι του άρεσε πάρα πολύ και το δεύτερο αγόρι με παρορμητικότητα δήλωσε, πως θέλει κάθε φορά στα μαθηματικά να βλέπει εικόνες και να ακούει ήχους.

Αγόρι 1.	Μου άρεσε πάρα πολύ!
Αγόρι 2.	Κάθε φορά θέλω εικόνες και ήχους!

Πίνακας 33. Ερώτηση για επανάληψη της συγκεκριμένης μεθόδου διδασκαλίας στους μαθητές της ΣΤ'2.

Στην ερώτηση που ακολούθησε από την εκπαιδευτικό σε έναν προς ένα μαθητή, αν θυμούνται ορισμένα πράγματα, το πρώτο αγόρι είπε: Ναι όλα! και το δεύτερο αγόρι είπε: Μάλιστα κυρία ήταν τέλεια!

Αγόρι 1.	Ναι όλα!
Αγορι 2.	Μάλιστα κυρία ήταν τέλεια!

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Πίνακας 34. Απαντήσεις στην ερώτηση της εκπαιδευτικού αν θυμούνται οι μαθητές- δείγμα της ΣΤ'2 τη διδακτέα ύλη.

Κατά τη διάρκεια των απαντήσεων των φύλλων εργασίας τα δύο αγόρια ήταν πολύ ήσυχα και απαντούσαν με έντονη συγκέντρωση. Άλλωστε, το φυλλάδιο εργασίας αποτελούνταν από εύκολες και σύντομες ερωτήσεις ελέγχου της γνώσης.

Παρακάτω επισυνάπτεται το φύλλο εργασίας.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
Κεφάλαιο 51. Μετρώ το χρόνο

Όνοματεπώνυμο: _____
Ημερομηνία: _____

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.
Με ποιους άλλους τρόπους μπορείς να εκφράσεις την ώρα 18:40;
.....

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2.

10:30	Τηλεπαιχνίδι
12:30	Ειδήσεις
12:40	Κινοούμενα Σχέσια
13:45	Μουσική Εκπομπή

• Τι ώρα ξεκινάει η Μουσική Εκπομπή;

• Πόσο διαρκούν οι Ειδήσεις;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3.

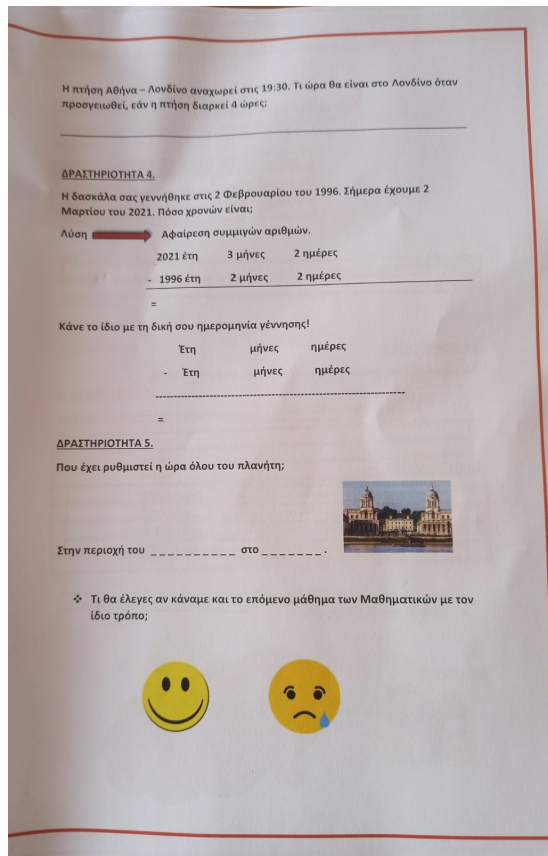

Θυμάμαι ότι η Αθήνα βρίσκεται στη ζώνη ώρας Γρήγοροις +2

Εικόνα 6. Φυλλάδιο εργασίας ΣΤ' Δημοτικού, Α' όψη

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Εικόνα 7. Φυλλάδιο εργασίας ΣΤ' Δημοτικού, Β' όψη

Απαντήσεις των δύο δειγμάτων στην πρώτη δραστηριότητα

Αγόρι 1.	6 παρά 20, -, 18:40
Αγόρι 2.	6 παρά 20, 18:40, 20 λεπτά πριν τις 7

Πίνακας 35. Απαντήσεις δειγμάτων της ΣΤ'2 Δημοτικού στην πρώτη δραστηριότητα

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Απαντήσεις των δύο δειγμάτων στην δεύτερη δραστηριότητα

Αγόρι 1.	13:45/ 10 λεπτά
Αγόρι 2.	13:45 / -

Πίνακας 36. Απαντήσεις δειγμάτων της ΣΤ'2 Δημοτικού στην δεύτερη δραστηριότητα

Απαντήσεις των δύο δειγμάτων στην τρίτη δραστηριότητα

Αγόρι 1.	1 και μισή
Αγόρι 2.	$19:30 + 4 = 11:30 + 2 = 1:30$

Πίνακας 37. Απαντήσεις δειγμάτων της ΣΤ'2 Δημοτικού στην τρίτη δραστηριότητα.

Απαντήσεις των δύο δειγμάτων στην τέταρτη δραστηριότητα

Αγόρι 1.	25/1/0 - 11/3/ 6
Αγόρι 2.	25 έτη- 1 μήνα- 0 μέρες / 11/1/20

Πίνακας 38. Απαντήσεις δειγμάτων της ΣΤ'2 Δημοτικού στην τέταρτη δραστηριότητα.

Απάντηση των δύο δειγμάτων στην πέμπτη δραστηριότητα

Αγόρι 1.	Γκρίνουιτς Λονδίνο
Αγόρι 2.	Γκρίνουιτς Λονδίνο

Πίνακας 39. Απαντήσεις δειγμάτων της ΣΤ'2 Δημοτικού στην πέμπτη δραστηριότητα

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Απάντηση των δύο δειγμάτων στην ερώτηση αν τους άρεσε η διαδικασία της ψηφιακής αφήγησης

Αγόρι 1.	Θετική Απάντηση
Αγόρι 2.	Θετική Απάντηση

Πίνακας 40. Απάντηση των δειγμάτων της Στ'2 Δημοτικού αν τους άρεσε η διαδικασία της ψηφιακής αφήγησης.

Επισκόπηση αποτελεσμάτων

Οι απαντήσεις των παιδιών στα φυλλάδια εργασίας κατά το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν άριστες. Το αγόρι 1. απάντησε 4/5 σωστά στις δραστηριότητες του φύλλου εργασίας και το αγόρι 2. απάντησε επίσης, 4/5 σωστά στις δραστηριότητες του φύλλου εργασίας. Το αγόρι ένα δεν απάντησε σε ένα υποερώτημα απαντώντας πως δεν γνώριζε πως να το γράψει, ενώ το δεύτερο αγόρι δεν ήξερε πόσο διαρκούν οι ειδήσεις, όμως γρήγορα αντιλήφθηκε ότι διαρκούν μόνο 10 λεπτά και το χαρακτήρισε εύκολο.

12. ΣΥΝΟΨΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ - ΕΡΕΥΝΑΣ

Καθίσταται κρίσιμο να σημειωθεί, ότι η επιλογή των εκπαιδευτικών βαθμίδων έγινε σκόπιμα, ώστε να φανερωθεί ότι η ψηφιακή αφήγηση δεν εξυπηρετεί μόνο τη διδασκαλία μεγαλύτερων παιδιών σε ηλικία, όπως τα παιδιά της ΣΤ' Δημοτικού, αλλά και μικρότερων, όπως τα παιδιά της Β' Δημοτικού, και το αντίστροφο. Επιπλέον, η επιλογή των μαθημάτων ποικίλει. Αυτό συμβαίνει, διότι επιδιώκεται να διαπιστωθεί ότι οι Ψηφιακές Τεχνολογίες δεν εξυπηρετούν μόνο μαθήματα θεωρητικού περιεχομένου, επειδή εμπεριέχουν αφήγηση, αλλά εξυπηρετούν και τις θετικές επιστήμες. Για παράδειγμα, επιλέχθηκε το μάθημα της Γλώσσας, ώστε να διδαχθεί με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης, αλλά συνάμα και τα Μαθηματικά.

Γίνεται, λοιπόν, αντιληπτό, ότι η ψηφιακή αφήγηση ως μέσο διδακτικής καινοτομίας που προάγει τη γνώση, την κριτική σκέψη και την ευχάριστη μάθηση και κατ' επέκταση γενικότερα οι ψηφιακές τεχνολογίες επηρεάζουν σημαντικά την απορρόφηση της γνώσης από τους νέους κατά τη διάρκεια μιας διδακτικής ώρας. Δεν επηρεάζεται, ούτε συνιστάται σε συγκεκριμένες βαθμίδες ή μαθήματα, αλλά ενδέχεται να εξυπηρετήσει τη γνώση με διαδραστικότητα σε μεγάλο βαθμό και σε κάθε ηλικιακή ομάδα, καθώς και σε κάθε κατηγορία μαθημάτων.

Είναι φανερό, ότι οι εκπαιδευτικοί σήμερα ενδιαφέρονται ολοένα και περισσότερο να εξελιχθούν και να προχωρήσουν το επίπεδο των γνώσεων τους, μέσω της συμμετοχής τους σε πολυάριθμα επιμορφωτικά προγράμματα, σεμινάρια, ημερίδες και μεταπτυχιακά. Άλλωστε, οι συνεχείς μεταβαλλόμενοι ρυθμοί της κοινωνίας επιβάλλουν την πρόοδο και την βελτίωση του τρόπου και των μέσων διδασκαλίας. Ο ανταγωνισμός είναι αναπόφευκτος και αποτελεί σημαντικό κίνητρο μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Βέβαια, καθοριστικό ρόλο στην εξελικτική πορεία των εκπαιδευτικών διαθέτει η Τεχνολογία, η οποία τα τελευταία χρόνια επιδρά σε κάθε τομέα της ζωής. Ο εκπαιδευτικός μέσα από τη διδασκαλία με τη χρήση ψηφιακών μέσων παρατηρεί αναρίθμητα οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση της Ψηφιακής Αφήγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Αδιαμφισβήτητα, η τεχνολογία και κάθε μέσο που διαθέτει,

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

επηρεάζει, όπως αποδεικνύεται και τον τρόπο με τον οποίο μελετά ένα παιδί, την απομνημόνευσή του στη διδακτέα ύλη και την όρεξη του για μάθημα. Επιπλέον, επηρεάζει την προετοιμασία του εκπαιδευτικού για κάθε διδακτική ώρα, την αποτελεσματικότητά του και την συμπάθεια των μαθητών προς το πρόσωπο του δασκάλου, ο οποίος από συντηρητικός και παραδοσιακός, μετατρέπεται σε αγαπητό πρόσωπο που διδάσκει τους νέους με παιχνίδι. Διαφαίνεται, επομένως, πως οι εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης συμβάλλουν σημαντικά στην αποτελεσματική χρήση των Ψηφιακών Τεχνολογιών εντός και εκτός σχολικής μονάδας.

Τα χαρακτηριστικά των παιδιών κατά τη διάρκεια της καινοτόμας διδασκαλίας ήταν άξια θαυμασμού. Η ψηφιακή αφήγηση ως τεχνολογικό εκπαιδευτικό μέσο αποδεικνύεται ότι ενεργοποιεί το ενδιαφέρον των μαθητών σε πολύ μεγάλο βαθμό συγκριτικά με απλές μεθόδους διδασκαλίας που χρησιμοποιούσαν και οι τέσσερις εκπαιδευτικοί που συνδράμουν στην έρευνα. Η μουσική, ο ήχος, η μαγνητοσκοπημένη φωνή του εκπαιδευτικού/ της εκπαιδευτικού, τα χρώματα, η σύντομη περιληπτική αναδρομή στη διδακτική ύλη, αποτελούν πολύ σημαντικούς παράγοντες που καθιστούν την ψηφιακή αφήγηση αποτελεσματική διαφοροποιημένη μέθοδο διδασκαλίας στα παιδιά Β', Δ' και ΣΤ' Δημοτικού, που πραγματοποιήθηκε η παρούσα μελέτη. Πιο συγκεκριμένα, το ενδιαφέρον της έρευνας εστιάζει στα παιδιά των τεσσάρων τμημάτων της Β'1, Δ' 2, ΣΤ'1 και ΣΤ'2 που πάσχουν από ΔΕΠ-Υ και έχουν διαγνωστεί από διεπιστημονική επιτροπή που εντοπίζει τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών. Οι αντιδράσεις των μαθητών και η προσοχή τους στο μάθημα μέσα από τη βιωματική παρατήρηση και τις απαντήσεις τους στα φύλλα εργασίας που δόθηκαν μετά την προβολή της ψηφιακής αφήγησης ήταν πολύ θετικές προς την καινοτομία. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές που έχουν διαγνωστεί με ΔΕΠ-Υ στην παρούσα έρευνα, έδειξαν τεράστιο ενδιαφέρον στην αλλαγή της παραδοσιακής μεθόδου διδασκαλίας και αντιμετώπισαν τη ψηφιακή αφήγηση με πολύ θετική και μάλιστα, ενθουσιώδη στάση. Διαφαίνεται ότι τα παιδιά απομνημόνευσαν κατά πολύ μεγάλο ποσοστό τη διδακτέα ύλη μέσα από τις απαντήσεις τους στα φύλλα εργασίας και δεν διακόπηκε η προσοχή τους κατά την προβολή των 2 λεπτών, ενώ οι αντίστοιχοι μαθητές σε μια απλή διδακτική ώρα ζωγράφιζαν, ενοχλούσαν τους συμμαθητές τους ή σηκώνονταν συχνά από τη θέση

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

τους. Οι απαντήσεις τους στα φύλλα εργασίας ήταν θεαματικές, καθώς η κατώτερη αξιολόγηση θεωρείται η βαθμολογία μόλις 4/5. Σύμφωνα με τα λεγόμενα των εκπαιδευτικών του κάθε τμήματος, το φαινόμενο αυτό είναι πρωτοφανές για τους, πάσχοντες από ΔΕΠ-Υ, μαθητές της τάξης τους. Επομένως, οι μαθητές και των τριών Δημοτικών Σχολείων ήταν ιδιαίτερα ευχαριστημένοι από τη νέα παιδαγωγική τεχνική.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης επηρεάζεται από αυτή την αλλαγή σημαντική. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από την καινοτομία αναγεννάται και εξελίσσεται, καθώς ποτέ πριν ο ρόλος του δεν εμπεριείχε τόσων ειδών πληροφορίες και γνώσεις μέσα από επιμορφωτικά προγράμματα. Χρησιμοποιώντας την τεχνολογία για να εντοπίζει τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες κάθε μαθητή και να βρίσκει τα κατάλληλα μονοπάτια αναζήτησης της γνώσης αποκτά τον διαφοροποιημένο ρόλο του σωκρατικού δασκάλου, δηλαδή εκείνου του δασκάλου που παύει να είναι η αυθεντία, ενώ παράλληλα δίνει στους μαθητές του τη δυνατότητα να κρίνουν, να σκέφτονται, να συνθέτουν και να οραματίζονται. Η στάση του στην Αλλαγή είναι εμφανής, καθώς αναζητά αδιάκοπα την πρόοδο και την εξέλιξη. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι μέσα από την καινοτομία να βοηθήσει τους μαθητές να ανακαλύψουν τη γνώση, μέσω μιας ευχάριστης διαδικασίας μάθησης.

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

13. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΙΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στη διάρκεια εκτέλεσης της παρούσας διπλωματικής εργασίας υπήρξαν ελάχιστοι ανασταλτικοί παράγοντες, όμως πολύ ισχυροί, ώστε να καθυστερήσουν τη χρονική συνέπεια των πραγμάτων.

Ο κυριότερος ανασταλτικός παράγοντας σε όλους τους τομείς και σε όλους τους εργασιακούς χώρους κατά το σχολικό έτος 2020-2021 υπήρξε η παγκόσμια πανδημία του Covid-19. Οι χρονικές καθυστερήσεις ήταν συνεχείς. Η επικοινωνία μέσω των εξ' αποστάσεως μαθημάτων ήταν περισσότερο απρόσωπη.

Ακόμη, η εισαγωγή εξωσχολικών προσώπων στις σχολικές μονάδες ήταν απαγορευτική στο μεγαλύτερο διάστημα της πανδημίας, καθώς υπήρχε κίνδυνος περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού Covid-19 στο σύνολο της Επικράτειας, πράγμα που καθυστέρησε την επιλογή δείγματος της έρευνας. Οι διευθυντές, οι εκπαιδευτικοί, αλλά και οι γονείς ήταν πολύ διστακτοί, όχι μόνο λόγω του ιού, αλλά και λόγω της διδακτέας ύλης που δεν βάδιζε με βάση τις διατάξεις του Αναλυτικού Προγράμματος. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί είχαν ελάχιστο χρόνο στη διάθεσή τους, ώστε να δημιουργήσουμε τη ψηφιακή αφήγηση συνεργατικά, όμως διέθεταν καλή διάθεση.

Επίσης, λόγω των συνεχώς μεταβαλλόμενων νέων μέτρων που αφορούσαν και το άνοιγμα ή κλείσιμο των σχολείων πανελλαδικώς, ήταν σχεδόν άγνωστο πότε και που θα πραγματοποιούνταν οι προγραμματισμένες διδασκαλίες με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης.

Η συνεργασία και η επικοινωνία με τον εκπαιδευτικό κάθε τάξης πραγματοποιούνταν μέσω διαδικτυακών συναντήσεων και τηλεφωνικών επικοινωνιών.

Εν κατακλείδι, παρατηρείται πως η εκπόνηση της παρούσας διπλωματικής εργασίας μέσα σε αυτή τη σχολική χρονιά διαφέρει αρκετά από παλαιότερες ερευνητικές εργασίες. Παρόλα αυτά, πραγματοποιήθηκε επιτυχώς στα χρονικά πλαίσια που ήταν προκαθορισμένη, παρά τους ανασταλτικούς παράγοντες της εποχής

14. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ

Μελλοντικά, θα είχε πολύ ενδιαφέρον να διερευνηθεί η χρήση της ψηφιακής αφήγησης από τους ίδιους τους μαθητές. Αυτό σημαίνει, ότι οι μαθητές μπορούν να εργαστούν σε ομάδες, ώστε να δημιουργήσουν τη δική τους ψηφιακή αφήγηση και να την παρουσιάσουν στην τάξη. Το περιεχόμενο θα μπορούσε να αφορά την περίληψη της διδακτέας ύλης, ενέργεια που δίνει έμφαση στην κριτική ικανότητα των παιδιών ή ακόμα μια ιστορία που οι ίδιοι δημιούργησαν. Η τελευταία πρακτική θα ενεργοποιήσει τη φαντασία και την δημιουργικότητα των νέων εργαζόμενοι σε ομάδες. Βέβαια, να σημειωθεί ότι σε κάθε περίπτωση, το παιδί έρχεται σε πιο άμεση επαφή με την τεχνολογία και τις δυνατότητές της. Άλλωστε, οι ορίζοντες του νέου ξετυλίγονται και προετοιμάζεται για την εμπλοκή του σε μια κοινωνία γεμάτη ψηφιακά επιτεύγματα και τεχνολογικές επιταγές.

Επιπρόσθετα, η χρήση της ψηφιακής αφήγησης στην προκειμένη διπλωματική εργασία, υλοποιείται, εκτός των άλλων, σε παιδιά που έχουν αξιολογηθεί από κέντρα που είναι πιστοποιημένα από το ΥΠΕΠΘ Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ) του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης βάσει του *Νόμου 3699/2008*. Θα ήταν εξαιρετική πρόταση η εφαρμογή της ψηφιακής αφήγησης κατά τη διδασκαλία των νέων που έχουν διαπιστωθεί με Σύνδρομο Down, διότι τα παιδιά αυτά παρουσιάζουν επίσης μαθησιακές δυσκολίες.

Τέλος, η εκπαίδευση των παιδιών με διάγνωση ΔΕΠΥ μέσω της μουσικοκινητικής, θα εξιτάρει με σπουδαίο τρόπο την προσοχή των παιδιών. Αποτελεί μια σημαντική πρόταση και καινοτόμα τεχνική για παιδιά ειδικής και γενικής αγωγής. Η καλλιτεχνική φύση της μάθησης τροφοδοτεί με ενθουσιασμό τα παιδιά και γεννιέται η γνώση μέσα από καλλιτεχνικές εμπειρίες. Άλλωστε, τις περισσότερες φορές η συγκεκριμένη καινοτομία- αλλαγή επισφραγίζει την αναγκαιότητα των Ψηφιακών Τεχνολογιών, όπως είναι τα ηχεία-ενισχυτής, ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής, βίντεο και βιντεοπροβολέας.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

15. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Ξενόγλωσση:

Alexander L. George and Andrew Bennett (2005), *Case Studies and Theory Development in the Social Sciences*

Borich G.D. (1988) *Effective Teaching Models*, Columbus. Στο: Merrill

Brookover, W.B. et al., (1979) *School Social Systems And Student Achievement: Schools Can Make A difference*. New York: Praeger.

Cameron, K.S. (1984). The effectiveness of ineffectiveness. Στο: Straw, B.M & Cummings, L.L (Ed.) *Research in Organizational Behavior*. Greenwich, CT: JAI Press.

Carol Ann Tomlinson (2001), *How to Differentiate Instruction in Mixed-Ability Classrooms*, 2nd Edition, Virginia USA

Carol Ann Tomlinson, Catherine B., Holly H., Carolyn M. C., Tonya R. M., Kay B., Lynda C., & Timothy R. (2003). *Differentiating Instruction in Response to Student Readiness, Interest, and Learning Profile in Academically Diverse Classrooms: A Review of Literature*, 119-125.

Crawford, C. (2013). *Chris Crawford on interactive storytelling* (2nd ed.) Berkeley, CA: New Riders.

Creemers, B.P. (1997). *Effective Schools and Effective teachers: An International Perspective*. Coventry. Centre for Research in Elementary and Primary Education. United Kingdom: University of Warwick.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Dieuzeide H. (1994). *Les Nouvelles technologies Outils d'enseignement*. Paris: Nathan pedagogie

Egan, K. (1985). *Teaching as a story telling: A non mechanistic approach to planning teaching*. *Journal of Curriculum Studies*, 17(4), 397-406.

Eve Bearne (1996), *Differentiation and diversity in the primary school*, London and New York

Fessakis, G. & Zoumpatianou, M. , (2012), Wikipedia uses in learning design. Literature review. *Themes in Science & Technology Education*, 5(1/2), 97-106.

Garzotto, F., Paolini, P.& Sabiescu, A. (2010). *Interactive storytelling for children*. In *Proceedings of the 9th International Conference on Interaction Design and Children* (pp. 356-359). New York, NY, USA: ACM.

DOI=<http://doi.acm.org/10.1145/1810543.1810613>.

Gaskell, M. (1995). *School effectiveness: A reassessment of the Evidence*. New York: McGraw-Hill.

Harry K. Wong, H.K & Wong, R.T (1998). *The first Days of School: How to Be an Effective Teacher*. California: Mountain View.

Hsiao, H., & Chen, S. (2009). *Factors that influence school organizational innovation in technical institutes and universities*, *World Transactions on Engineering and Technology Education*

Mark H. Davis, Jennifer A.Hall, Marnee Meyer (2003). *The first Year: Influences on the Satisfaction, Involvement, and Persistence of New Community Volunteers*, 251-259

Marzano Robert J. (2003). *The Key to Classroom Management*, 4-9.

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Marzoukis, D., & Fessakis, G. (2015). *Interactive storytelling and mobile augmented reality applications for learning and entertainment - A rapid prototyping perspective*. In *Proceedings of the 9th International Conference on Interactive Mobile Communication, Technologies and Learning (IMCL 2015)*. 19-20 November 2015. Thessaloniki, Greece.

Neuhaus C. (1999). *Το Υπερκινητικό παιδί και τα προβλήματά του: Γνωσιακή-συμπεριφοριστική προσέγγιση*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Peinado, F. (2006). *Interactive digital storytelling: Automatic direction of virtual environments*. Upgrade. Monograph: Virtual Environments, 7(2), 40-46.

Porter, M.E. (2004). *Competitive Advantage*. Free Press, New York. 1-94

Stoll, L.& Fink, D. (1994). *Views from the field: Linking School Effectiveness and School Improvement*, (5), 148-178.

Herbert J. Walberg and Susan J. Paik (2000). *Effective educational practices*, International Academy of Education, International Bureau of Education- IBE UNESCO, Educational Practices Series - No 3, 6-10

Ελληνόγλωσση:

Ανδρεαδάκης, Ν. (2004) Αποτελεσματικός εκπαιδευτικός [πανεπιστημιακές σημειώσεις]. Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ΤΕΠΑΕΣ, Ακαδημαϊκό έτος 2003-2004.
Ρόδος. (Δημοσιευμένο στο Επιστημονικό Βήμα, τ. 14,- Δεκέμβριος 2010 με τίτλο « Παράγοντες σχολικής αποτελεσματικότητας», Ράλια Θωμά.)

Αριστοτέλης. *Πολιτικά (Πρώτος Τόμος)- Βιβλία Α-Β*. Εκδόσεις: Ζήτηρος

Βακαλούδη Αναστασία Δ. *Διδάσκοντας και Μαθαίνοντας με τις Νέες Τεχνολογίες, Θεωρία και Πράξη*. Εκδόσεις: Πατάκη, Αθήνα 2003

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Βαλιαντή Σ. και Νεοφύτου Λ. *Διαφοροποιημένη διδασκαλία, Λειτουργική και αποτελεσματική εφαρμογή*. Εκδόσεις: Πεδίο, Αθήνα 2017

Γιώργος Φεσάκης, Δημήτρης Λάμπας, *Υπολογιστικά εργαλεία υποστήριξης της δημιουργικότητας και εκπαίδευση. Αντίδοτο στην Κρίση στο: Θέματα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού 5 Διαχείριση Κρίσεων και Διακυβέρνηση Εκπαιδευτικών Μονάδων*, Εκδόσεις Διάδραση

Δρ. Edward M. Hallowell και Δρ. John J. Ratey. *Ζώντας με τη Διάσπαση*. Μετάφραση: Μαίρη Περαντάκου-Κουκ. Εκδόσεις: Ελληνική Παιδεία Α.Ε

Ζωγόπουλος Ευστάθιος Αθ. *Νέες Τεχνολογίες και μέσα Επικοινωνίας στην εκπαιδευτική διαδικασία*. Εκδόσεις: Κλειδάριθμος, 2001

Θέματα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού 8 *Συστημική Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Μονάδων: Τεχνολογική και Παιδαγωγική Συνύφανση*, Μέρος Α', Εκδόσεις Διάδραση

Καβούρη, Π., (1999). *Οι Αντιλήψεις των Εκπαιδευτικών και των Διευθυντών – ντρίων στις διδακτικές και οργανωτικές καινοτομίες του σχολείου*. Αθήνα: Σύγχρονη Εκπαίδευση

Κάκουρος Ε. και Μανιαδάκη Κ. (2012). *Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητα*. Εκδόσεις: Gutenberg

Καντάς Σ. Κωνσταντίνος (2014). *Εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα και σχολική επιτυχία*

Κοντάκος Αναστάσιος, Γιώργος Φεσάκης, Ελισάβετ Μαυρουδή, *Διαχείριση ενσωμάτωσης καινοτομίας στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Η περίπτωση της*

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

μετάβασης του ΠΜΣ ΜΣΑΕΜ σε μικτό μοντέλο διδασκαλίας στο: Θέματα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού 10 Μοντέλα Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων Μέρος Α': Εφαρμογές της Συστημικής Προσέγγισης και η Εκπαιδευτική Μηχανική της, Εκδόσεις: Διάδραση

Κοντάκος, Α. (2002). *Παιδαγωγική των Μέσων και των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας*. Στο Α. Δημητρακοπούλου (Επιμ.), Πρακτικά Εισηγήσεων «Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και τη/ς Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση». Ρόδος 26-29 Σεπτεμβρίου 2002. Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Κοντάκος, Α. (2009-2010). Θέματα Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση και την Διοίκηση. Πανεπιστημιακές σημειώσεις. Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ΤΕΠΑΕΣ.

Κοντάκος, Α., Παπαγεωργίου, Ι. & Κιούση, Σ. (2007). *Εισαγωγή καινοτομιών στην εκπαίδευση*. Στο Φ. Καλαβάσης & Α. Κοντάκος (Επιμ.), Θέματα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Αθήνα: Ατραπός.

Κοτρωνίδου Ι. και Τόζιου Τ. (2011). *Η Ψηφιακή αφήγηση στο σχολείο*. Εκδόσεις: Ζήτη

Κουτσογιάννης, Δ. (2011). *Εφηβικές πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού και ταυτότητες- συμπεράσματα*.

Λιακοπούλου Μαρία (2020). *Βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα του σχολείου*. Εκδόσεις: Gutenberg

Μαρκούζης, Δ., και Φεσάκης, Γ. (2016). Εφαρμογές διαδραστικής αφήγησης και φορητής επαυξημένης πραγματικότητας για ψυχαγωγία και μάθηση: η περίπτωση του παιχνιδιού «Rhodes Knights», στο Τ. Α. Mikropoulos, Ν. Papachristos, Α. Tsiara, Ρ. Chalki (eds.), Proceedings of the 10th Pan-Hellenic and International Conference 'ICT in Education', Ioannina: HAICTE. 23-25 September 2016, σελ. 245-253. ISSN 2529-0916, ISBN 978-960-88359-8-6.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Ματσαγγούρας Ηλίας (2000) *Θεωρία της Διδασκαλίας, Η Κριτική Σκέψη στη Διδακτική Πράξη*. Αθήνα, Gutenberg

Ματσαγγούρα Ηλία. *Η Διαθεματικότητα στη Σχολική Γνώση*. Αθήνα: Γρηγόρης, 2004.

Ματσαγγούρας, Η. (2000). *Η σχολική τάξη*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Μπαμπινιώτης Γ. (1998). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Κέντρο Λεξικολογίας

Ξανθάκου Γ. (2011). *Δημιουργικότητα και Καινοτομία στο Σχολείο και την Κοινωνία*. Εκδόσεις: Διάδραση.

Πατσίδου, Μ. (2006). *Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις σε μαθητές με Διαταραχές Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας*. Θ.Ε.Α. τ.31, Αθήνα.

Σαίτης, Χ. (2005). *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Στασινός Δημήτρης Π. *Η ειδική εκπαίδευση 2020 plus*. Εκδόσεις: Παπαζήση, Αθήνα 2016

Τσιλιμένη Δ. Τασούλα (2011). *Αφήγηση και Εκπαίδευση. Εισαγωγή στην τέχνη της αφήγησης, άρθρα και μελετήματα*. Εκδόσεις: Επίκεντρο.

Πασιαρδή, Γ. (2001). *Το Σχολικό Κλίμα: Θεωρητική Ανάλυση και Εμπειρική Διερεύνηση των Βασικών Παραμέτρων του*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Πασιαρδής, Π.& Πασιαρδή, Γ. (2000) *Αποτελεσματικά Σχολεία: Πραγματικότητα Ή Ουτοπία;* Αθήνα, Τυπωθήτω.

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Φεσάκης Γ. *Εισαγωγή στις εφαρμογές των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαίδευση, Από τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην Ψηφιακή Ικανότητα και την Υπολογιστική Σκέψη*. Αθήνα, Εκδόσεις Gutenberg, 2019.

Φεσάκης, Γ., & Λαζακίδου, Γ. (2017). *Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και Διακυβέρνηση Εκπαιδευτικών Οργανισμών*. Αθήνα: Διάδραση. ISBN 987-618-5059-65-1.

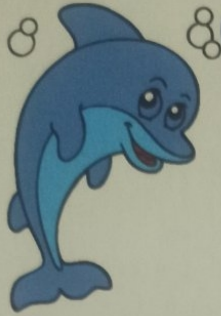
Χαράλαμπος Ι. Κωνσταντίνου (2015). *Το καλό σχολείο, ο ικανός εκπαιδευτικός και η κατάλληλη αγωγή ως παιδαγωγική θεωρία και πράξη*. Εκδόσεις: Gutenberg

Χρούσος Γ. και Περβανίδου Ν. *Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ-Υ), τον αυτισμό, τη δυσλεξία & τη δυσπραξία, Καθηγητής Colin Terrell & Dr Terri Passenger*. Εκδόσεις: Ιατρικές Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης, 2005

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

16. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Γεια σου! Θα με βοηθήσεις να δείξω στα μεγαλύτερα δελφίνια ότι ξέρω τα πάντα για το νερό;;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. Το Νερό

Όνοματεπώνυμο:
Ημερομηνία:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.
Αντιστοιχίσε τις λέξεις με τη βοήθεια του γρίφου που σου δίνει το σεντούκι.

Λίμνη
Ποτάμι
Θάλασσα
Βροχή
Πηγή

Αλμυρό Νερό
Γλυκό Νερό

Η μια λέξη θα μείνει μόνη..

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2.
Τι κοινό έχουν; Συμπλήρωσέ το μέσα στη φούσκα!

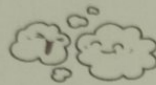

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3.

Ζωγράφισε βέλη για να δείξεις το ταξίδι του νερού.

Τι σχήμα δημιούργησες;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4.

Πως λέγεται το ταξίδι που κάνει το νερό;

■ - - - - -

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5.

Ζωγράφισε με **κόκκινο** χρώμα το βέλος από το οποίο ξεκινάει το ταξίδι της βροχής και με **πράσινο** το βέλος με το οποίο τελειώνει το ταξίδι της βροχής.

❖ Τι θα έλεγες αν κάναμε και το επόμενο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος με τον ίδιο τρόπο;

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Κεφάλαιο 22. Η καθημερινή ζωή και η εκπαίδευση των Αθηναίων

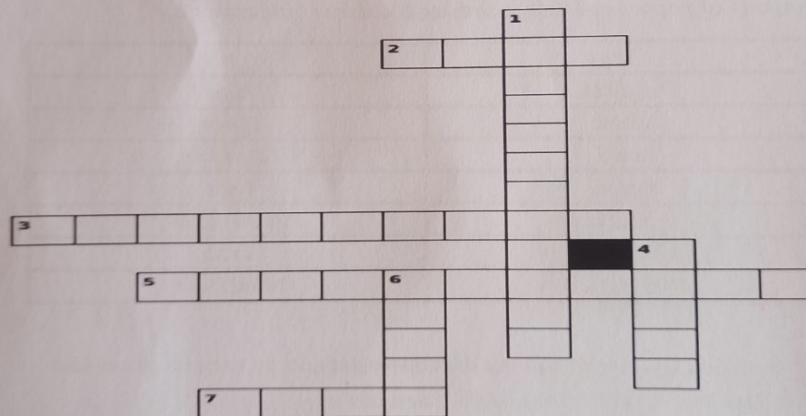

Όνοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.

**Καθημερινότητα Αρχαίας
Ελλάδας**

Across

2. Έριχναν στο κρασί για να μη μεθύσουν.
3. Πήγαιναν σπάνια εκεί οι γυναίκες.
5. Σύχναζαν οι αρχαίοι Έλληνες.
7. Έτρωγαν συχνά οι Αρχαίοι Έλληνες.

Down

1. Αναλάμβαναν την εκπαίδευση των νέων στην Αρχαία Ελλάδα.
4. Έπιναν στις γιορτές προς τιμή των θεών.
6. Συζητούσαν διάφορα θέματα εκεί.

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
Κεφάλαιο 51. Μετρώ το χρόνο

Όνοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1.

Με ποιους άλλους τρόπους μπορείς να εκφράσεις την ώρα 18:40;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2.

<u>10:30</u>	<u>Τηλεπαιχνίδι</u>
<u>12:30</u>	<u>Ειδήσεις</u>
<u>12:40</u>	<u>Κινούμενα Σχέσια</u>
<u>13:45</u>	<u>Μουσική Εκπομπή</u>

- Τι ώρα ξεκινάει η Μουσική Εκπομπή; -----
- Πόσο διαρκούν οι Ειδήσεις; -----

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3.

Θυμάμαι ότι η Αθήνα
βρίσκεται στη ζώνη ώρας
Γκρήνουιτς +2

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2.

Σε τι διαφέρουν οι γυναίκες της Αρχαίας Αθήνας από τις γυναίκες της Αρχαίας Σπάρτης;

	ΣΩΣΤΟ	ΛΑΘΟΣ
Στην ομορφιά		
Στην ελευθερία		
Στη συμμετοχή σε εκδηλώσεις		

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3.

Τα σπίτια στην Αρχαία Αθήνα:

- α). Ήταν απλά
- β). Είχαν παράθυρα
- γ). Είχαν έπιπλα

Οι Αρχαίοι Αθηναίοι έτρωγαν καθημερινά:

- α). Ελιές και ψάρι
- β). Φρούτα
- γ). Κρέας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4.

Ταίριαξε τις παρακάτω λέξεις της στήλης Α με εκείνες της στήλης Β.

A	B
Γυναίκες	Λύρα
Αγόρια	Γραφή
Κρασί	Συζητήσεις
Αγορά	Νερό
Γραμματιστής	Καλλωπισμός
Κιθαριστής	Απλά
Σπίτια	Εκπαίδευση

❖ Τι θα έλεγες να κάναμε και το επόμενο μάθημα της ιστορίας με τον ίδιο τρόπο;

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Η πτήση Αθήνα – Λονδίνο αναχωρεί στις 19:30. Τι ώρα θα είναι στο Λονδίνο όταν προσγειωθεί, εάν η πτήση διαρκεί 4 ώρες;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4.

Η δασκάλα σας γεννήθηκε στις 2 Φεβρουαρίου του 1996. Σήμερα έχουμε 2 Μαρτίου του 2021. Πόσο χρονών είναι;

Λύση Αφαίρεση συμμιγών αριθμών.

$$\begin{array}{r} 2021 \text{ έτη} \quad 3 \text{ μήνες} \quad 2 \text{ ημέρες} \\ - 1996 \text{ έτη} \quad 2 \text{ μήνες} \quad 2 \text{ ημέρες} \\ \hline = \end{array}$$

Κάνε το ίδιο με τη δική σου ημερομηνία γέννησης!

$$\begin{array}{r} \text{Έτη} \quad \text{μήνες} \quad \text{ημέρες} \\ - \text{ Έτη} \quad \text{μήνες} \quad \text{ημέρες} \\ \hline = \end{array}$$

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5.

Που έχει ρυθμιστεί η ώρα όλου του πλανήτη;

Στην περιοχή του _____ στο _____.

❖ Τι θα έλεγες αν κάναμε και το επόμενο μάθημα των Μαθηματικών με τον ίδιο τρόπο;

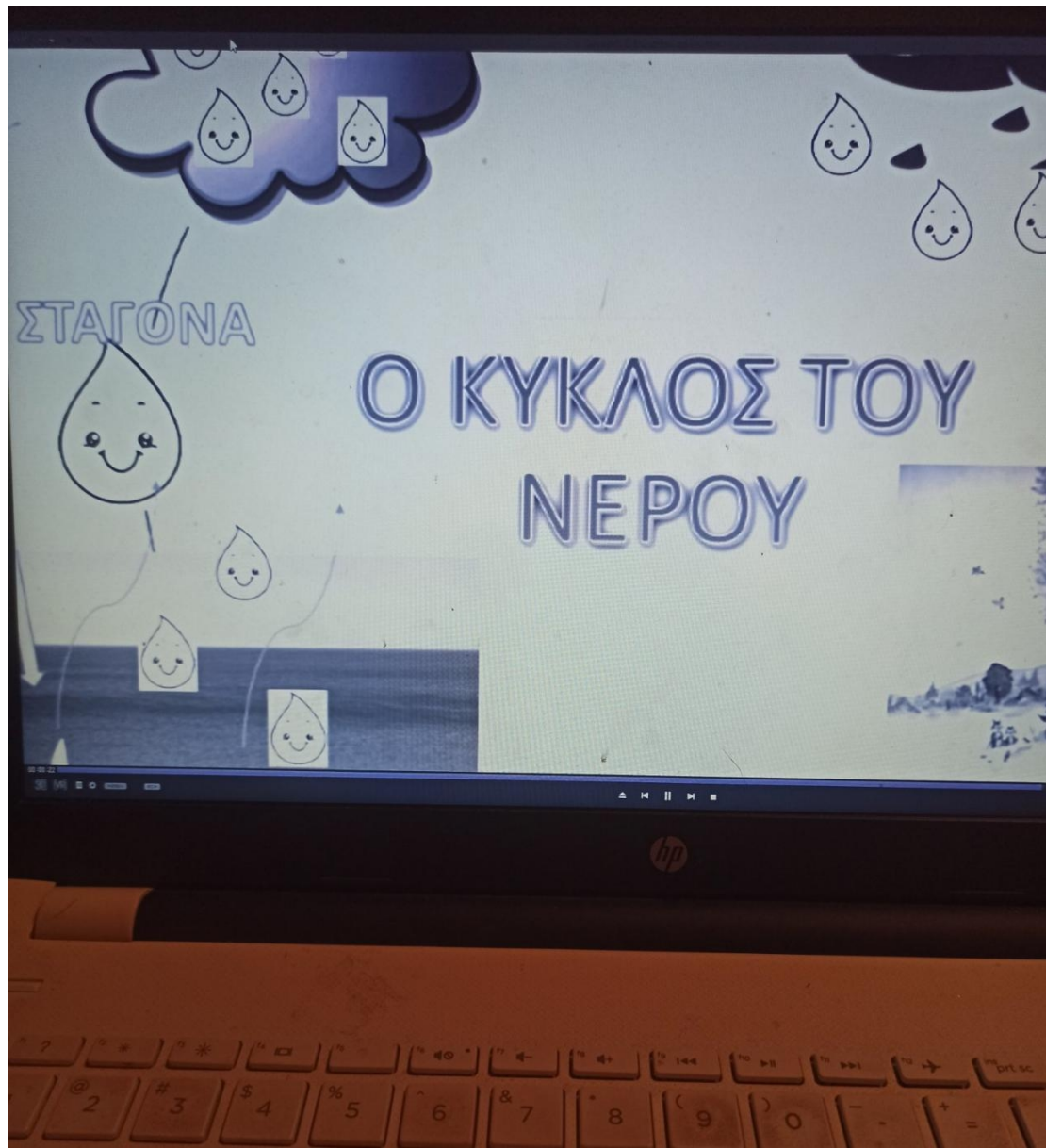
«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

16:30	Εκπαιδευτική Τηλεόραση
17:00	Κινούμενα Σχέδια
17:45	Ειδήσεις, Καιρός
18:00	Ντοκιμαντέρ για τη φύση
19:00	Παιδική εκπομπή
21:30	Μουσική εκπομπή
00:30	Αθλητική εκπομπή
01:00	Ειδήσεις
01:10	Ξένη ταινία

**Υπολοίπονται
15'
Δεν αρκεί για
μία Ώρα!**

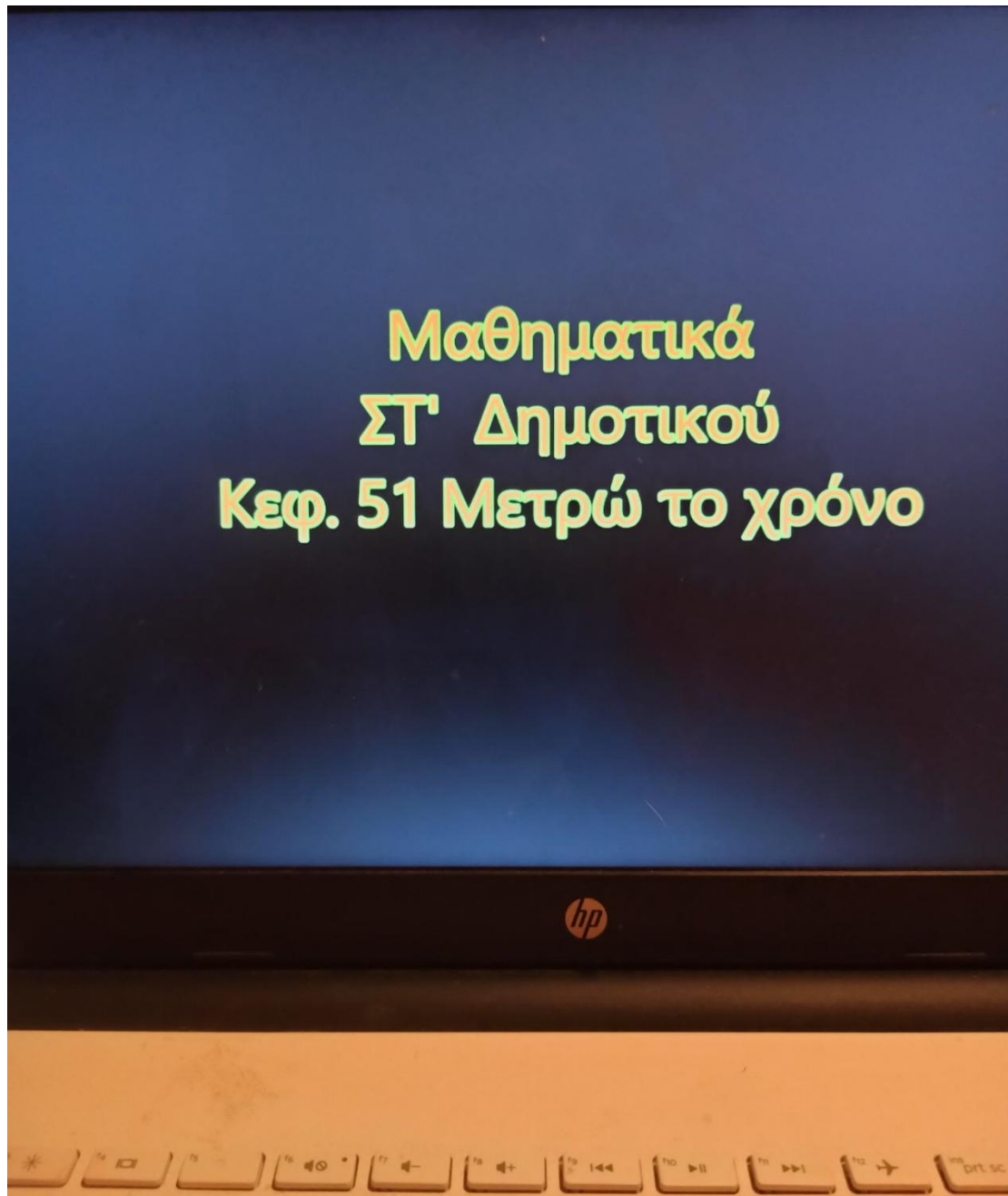

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

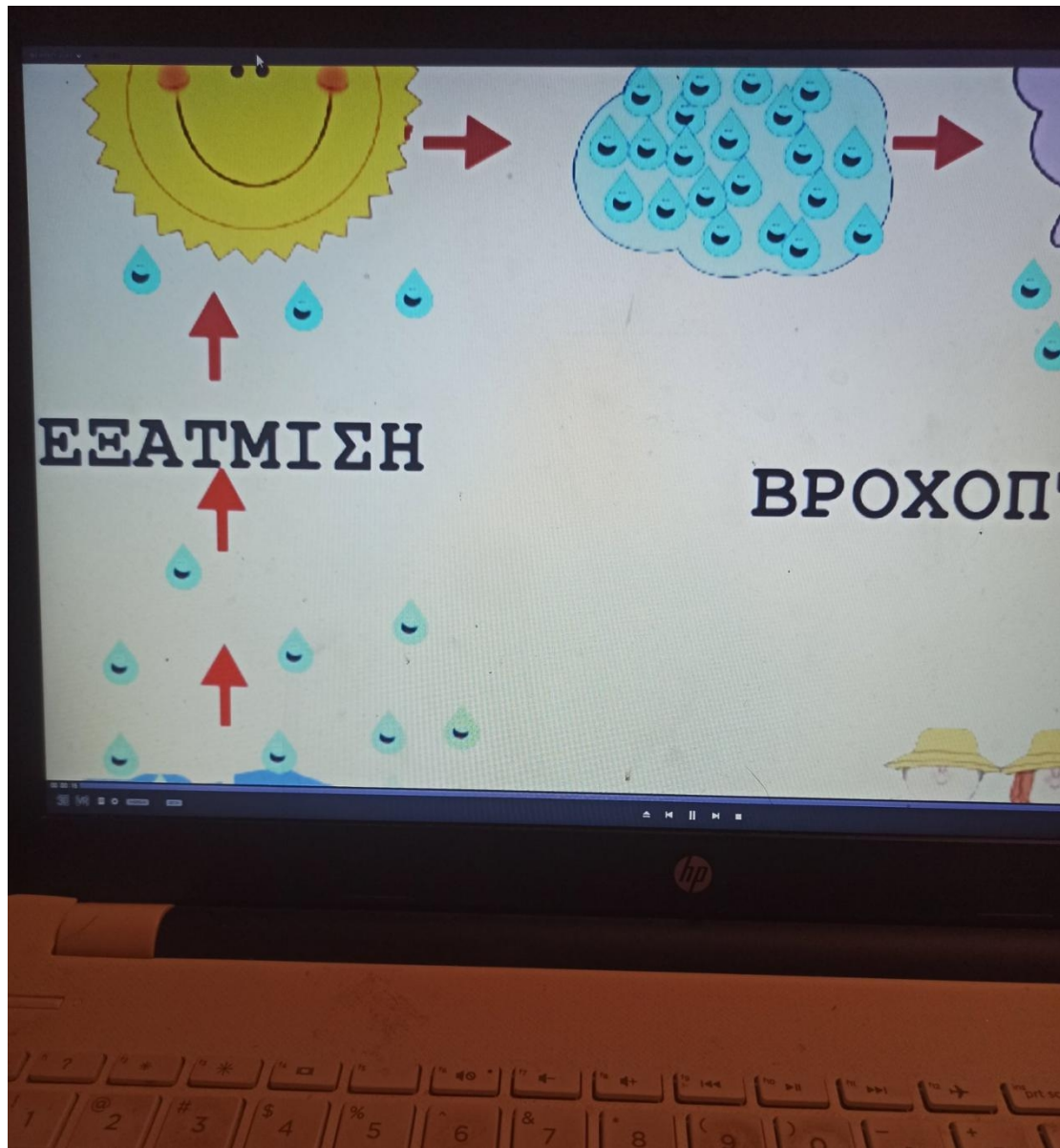

«Τζωρτζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

«Τζωρζή Σεβαστή», «Η συμβολή των εκπαιδευτικών στην αποτελεσματικότητα της διαφοροποιημένης διδασκαλίας παιδιών με ΔΕΠ-Υ με τη χρήση της ψηφιακής αφήγησης»

Αλλαπλάσια		Μονάδα		Υποδιαίρεσεις		
2 μήνες	μήνας	εβδομάδα	ώρα	λεπτό	δευτερόλεπτο	
60 ημέρες	30 ημέρες ή 4 εβδομ.	7 ημέρες	24 ωρα ή ημέρα	1 λεπτό = 1/60 της ώρας	1 δευτ = 1/60 του λεπτού	

1 ώρα = 60 πρώτα λεπτά = 3.600 δευτερόλεπτα